

DE LA AUTORUL BESTSELLERULUI

Iubirea ca un mod de viață

GARY CHAPMAN

CĂSNICIA
mult
VISATĂ

Dr. GARY CHAPMAN (n. 1938) este unul dintre cei mai renumiți consilieri din lume pe probleme de familie. De peste 35 de ani susține conferințe pe teme de mariaj și educație a copiilor în fața unui public numeros. El însuși căsătorit de peste 45 de ani cu Karolyn și tată a doi copii, oferă și ședințe private de consiliere maritală. Este realizatorul emisiunii radiofonice „A Love Language Minute” și al matinalului de sâmbătă „Building Relationships with Dr. Gary Chapman”, ambele difuzate de peste 400 de posturi de radio din SUA.

Deține o diplomă de licență și una de masterat în antropologie de la Wheaton College și Wake Forest University. A susținut un doctorat la Southwestern Baptist Theological Seminary și a absolvit o serie de cursuri postuniversitare la University of North Carolina și la Duke University. Este pastor asociat în cadrul Calvary Baptist Church Winston-Salem, Carolina de Nord.

A publicat zeci de cărți, dintre care cele mai cunoscute sunt reunite în seria „5 Love Languages”. Devenită bestseller, seria s-a extins în timp ca tematică, astfel încât să întâmpine dificultățile a milioane de cititori, propunând soluții nu doar pentru cuplurile aflate în impas, ci și pentru persoanele singure, pentru adolescenți, copii și părinți.

De același autor, la Curtea Veche Publishing au apărut: *Cele cinci limbaje ale iubirii*; *Cele cinci limbaje ale iubirii (carte de colorat motivațională pentru adulți)*; *Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor*

(împreună cu Ross Campbell); *Cele cinci limbaje ale iubirii pentru adolescenți*; *Cele cinci limbaje ale iubirii pentru bărbați*; *Cele cinci limbaje ale scuzelor* (împreună cu Jennifer Thomas); *Dumnezeu vorbește limbajul iubirii tale*; *Iubirea ca mod de viață*; *Încă o șansă și Cum să-ți iubești partenerul când vrei să-l părăsești*.

GARY CHAPMAN

CĂSNICIA
mult
VISATĂ

Traducere din engleză de
BOGDAN GHIURCO

CURTEA VECHI

Pentru Karolyn

Mulțumiri

Le sunt recunoscător multor cupluri fiindcă mi-au îngăduit să pătrund în intimitatea vieților lor pentru o mai bună înțelegere și pentru găsirea unor metode mai eficiente de conectare. Mulți au auzit ideile prezentate aici în cadrul lecțiilor private și în micile sesiuni de grup și mi-au oferit sugestii practice, pe care le-am inclus, în mare parte, în structura acestei cărți. Le-am folosit poveștile, dar le-am schimbat numele pentru a le proteja intimitatea.

Îi sunt recunoscător Triciei Kube, asistenta mea administrativă, pentru ajutorul acordat nu doar în pregătirea manuscrisului, ci și pentru îndeplinirea sarcinilor de birou, fapt ce mi-a permis să gândesc și să scriu. Betsey Newenhuyse de la Moody Publishers merită toate aprecierile pentru că a parcurs textul inițial, a păstrat părțile bune și mi-a cerut material nou acolo unde se impunea. A făcut o treabă excelentă, îmbinând textul inițial cu cel nou.

Ar fi nedrept să nu-i amintesc pe cei care m-au ajutat vreme de atâția ani cu textul original, *Toward a Growing Marriage*: Melinda Powell, Ellie Shaw, Karen Dresser, Doris Manuel și soția mea, Karolyn. M-au ajutat cu toții, fără remunerație, pe mine, pe atunci doar un tânăr terapeut, în organizarea a ceea ce avea să devină un instrument util pentru mii de cupluri. Le sunt tuturor profund recunoscător.

Le mulțumesc echipelor editoriale și administrative de la Moody Publishers, care au făcut o treabă excelentă în ceea ce privește redactarea și producerea acestei cărți. Oamenii aceștia îmi sunt ca o a doua familie.

Introducere

Statisticile sunt revelatoare

Potrivit cercetătorului creștin George Barna, 35% dintre cei pe care el îi numește creștini „pocăiți” – cei care l-au acceptat pe Iisus Hristos ca Domn și Mântuitor – au trecut printr-un divorț. Mai grav, 23% – aproape un sfert – au divorțat de mai multe ori! Vei spune: „Bine, dar cu siguranță creștinii divorțează mai rar decât necredincioșii.” Nu chiar, susține Barna: cifrele sunt identice – 35% pentru „noi”, 35% pentru „ei”.*

Iar generațiile mai tinere, de după explozia demografică**, sunt mult mai predispuse divorțului decât cele mai în vârstă. Potrivit unor estimări, jumătate dintre cuplurile care se căsătoresc în ziua de astăzi vor ajunge, în cele din urmă, la divorț. Și mii de alte cupluri care Îl iubesc și Îl urmează pe Iisus duc un trai mult mai puțin „îmbelșugat”*** decât cel promis de El.

Bineînțeles că, pentru reușita unei căsătorii, nu e suficient să fii creștin și „îndrăgostit“. În anii în care am lucrat ca terapeut, am văzut multe cupluri făcând trecerea de la „Totul este perfect!“ la „Nu îl/o mai suport“. Cum se face că speranțele unui cuplu se prăbușesc din înaltul cerului până pe fundul oceanului, adesea în doar câteva luni?

Este o lecție veche, însă una care trebuie învățată de fiecare generație: fericirea conjugală nu vine de la sine.

Din fericire, Dumnezeu nu ne-a lăsat fără sprijin. În Biblie, El ne spune cum să trăim. Ne arată cum să trăim prin harul lui Iisus. Iar soții și soțiile, fie că sunt proaspăt căsătoriți sau veterani cărunți ai mariajului, pot învăța și progresa cu ajutorul acestei înțelepciuni profunde, care a trecut testul timpului. Miile de cupluri cu care vorbesc și pe care le consiliesc confirmă valoarea acestor observații derivate din învățăturile biblice. Pe scurt, ele funcționează.

Desigur, simpla expunere intelectuală la adevăr dă roade modeste. Aplicarea practică a adevărului este cea realmente eficientă. Cu alte cuvinte, nu te limita la a citi aceste cuvinte, a încuviința și a spune: „Ai dreptate, dr. Chapman!“ Vă îndemn pe amândoi, soț și

soție, să completați reflecțiile din secțiunea „E rândul tău“ de la finalul fiecărui capitol. Pe măsură ce citiți, cugetați și discutați ideile prezentate aici, cu rugăciune și nădejde, încredințându-vă din nou căsnicia lui Dumnezeu, cel care a creat-o – și care se îngrijește de căsnicia voastră în mod special.

Note:

* The Barna Group, „Born Again Christians Just as Likely to Divorce as Are NonChristians“, 8 septembrie 2004, *The Barna Update*,

<http://www.barna.org>. (N. a.)

** În SUA, după cel de Al Doilea Război Mondial, între 1946 și 1964, s-a înregistrat o explozie demografică, copiii născuți în acest interval fiind cunoscuți sub numele de *baby boomers*. (N. trad.)

*** „Hoțul nu vine decât să fure, să înjunghie și să prăpădească. Eu am venit ca oile să aibă viață, și s-o aibă din belșug“ (Ioan 10:10). În funcție de tematica abordată și de sensul anumitor termeni, pentru redarea citatelor din Biblie s-au avut în vedere două traduceri: Dumitru Cornilescu, disponibilă online pe biblia.resursecrestine.ro, și ÎPS Bartolomeu Anania, EIBMO, București, 2018. (N. trad.)

CAPITOLUL 1

De ce se căsătoresc oamenii?

Înainte de a ne lansa într-o discuție despre *cum* putem face căsnicia să funcționeze, ar trebui, poate, să ne acordăm un lung răgaz pentru a ne întreba: „Care este scopul căsătoriei?” Ce încercăm să realizăm prin căsătorie?

Dacă ai pune această întrebare unui grup de zece prieteni și i-ai ruga să-și noteze răspunsurile între patru ochi, câte răspunsuri diferite crezi că ai primi? Iată câteva primite de mine atât de la persoane singure, cât și căsătorite:

- Sex
- Companie
- Dragoste
- Pentru a asigura copiilor un cămin

- Recunoaștere socială
- Avantaje economice
- Siguranță

Dezbaterile actuale, purtate la nivel național cu privire la sensul căsătoriei, au adus aceste întrebări în prim-plan. Unii proclamă: „Dar poți avea toate aceste lucruri fără căsătorie!” Nu trebuie să fi căsătorit pentru a întreține relații sexuale – societatea noastră a tranșat chestiunea asta cu zeci de ani în urmă. Într-o epocă în care, potrivit ultimului recensământ, jumătate dintre gospodării sunt ocupate de celibatari, căsătoria nu mai garantează recunoașterea socială sau avantaje economice. Concubinajul este în creștere. Cum rămâne cu dragostea, siguranța, compania și asigurarea unui cămin pentru copii? Oare nu pot fi toate acestea asigurate într-o anumită măsură fără căsătorie? Atunci de ce ne căsătorim?

Pentru a da un răspuns cuprinzător acestor întrebări, trebuie să privim prin ochii credinței, căutând înțelepciunea lui Dumnezeu. În Biblie, ni se arată un tablou foarte diferit. Începând cu *Geneza*, prima carte din Biblie, unde întâlnim povestea creației,

descoperim că ideea lui Dumnezeu despre căsătorie este cea mai profundă contopire posibilă a două vieți, într-o unitate care să satisfacă individual ambii parteneri și să-L slujească în cel mai înalt mod pe Dumnezeu.

Companie și devotament

Oamenii tânjesc după companie. Suntem ființe sociale. Dumnezeu Însuși I-a spus lui Adam: „Nu este bine ca omul să fie singur“ (*Geneza 2:18*). Vă reamintesc că această observație a venit înainte de căderea oamenilor în păcat și că omul beneficia încă de tovarășia caldă și personală a lui Dumnezeu. Și totuși El a spus: „Nu e de ajuns!“

Răspunsul lui Dumnezeu la nevoile bărbatului a fost să creeze femeia (*Geneza 2:18*). Cuvântul ebraic folosit în citatul original înseamnă literalmente „față în față“. Adică Dumnezeu a creat pe cineva cu care bărbatul să poată avea o relație față în față. Acest lucru demonstrează tipul de relație personală profundă, prin care cei doi se contopesc într-o uniune de nedestrămat, care satisface dorințele cele mai adânci

ale inimii umane. Căsătoria a fost răspunsul lui Dumnezeu pentru nevoia cea mai profundă a umanității – uniunea unei vieți cu o alta.

Această uniune trebuie să înglobeze întreaga viață. Nu este pur și simplu o relație fizică. Nici nu înseamnă doar a oferi și a primi sprijin emoțional. Reprezintă mai degrabă unirea totală a două vieți la nivel intelectual, social, spiritual, emoțional și fizic.

Acest tip de uniune nu este posibilă fără *dăruirea* profundă și trainică pe care Dumnezeu și-o dorește de la o căsătorie. Căsătoria nu este un contract prin care relațiile sexuale devin acceptabile. Nu este doar o instituție socială care asigură îngrijirea copiilor. Este mai mult decât o clinică psihologică de la care obținem sprijinul emoțional necesar. Este mai mult decât un mijloc pentru obținerea statutului social sau a siguranței financiare. Scopul final al mariajului nu este atins nici măcar atunci când este un vehicul pentru dragoste și prietenie, oricât de valoroase ar fi acestea.

Scopul suprem al căsătoriei este uniunea a două persoane la cel mai profund nivel posibil și în toate privințele, ceea ce, în schimb, oferă cuplului cel mai

măreț sentiment de împlinire posibil și, în același timp, slujește cel mai bine planurile lui Dumnezeu în ce privește viețile celor doi.

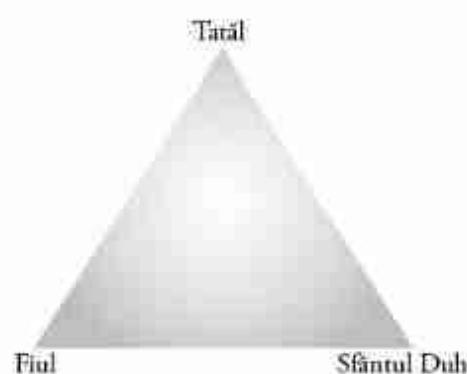
Scopul suprem al căsătoriei este uniunea a două persoane la cel mai profund nivel posibil și în toate privințele.

Ce înseamnă să fiți „unul“?

Bineînțeles că simpla căsătorie nu garantează uniunea. Este o diferență între „a fi uniți“ și „uniune“. După cum spunea un bătrân predicator din provincie: „Dacă legi două pisici de coadă și le agăți de un gard, le-ai unit, dar *uniunea* este altă mâncare de pește.“

Poate că cel mai bun exemplu biblic al unei astfel de uniuni e Dumnezeu Însuși. Este interesant faptul că termenul folosit pentru „unul singur“ din *Geneza* 2:24, în care Dumnezeu spune: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa, și se vor face *un singur* trup“, este același cu termenul ebraic folosit de Dumnezeu Însuși în *Deuteronom* 6:4, unde citim: „Ascultă, Israele! Domnul Dumnezeul nostru este *singurul* Domn“ (sublinierea îmi aparține).

Termenul „unul singur” se referă la unitatea compusă, spre deosebire de unitatea absolută. Scripturile ni-l relevă pe Dumnezeu ca Tată, Fiul și Duh, într-unul singur totuși. Nu avem trei dumnezei, ci un singur Dumnezeu, trinitar prin natura Sa. Există multe reprezentări ale Treimii și toate ajung să separe elementele la un moment dat, dar îngăduiți-mi să folosesc una foarte răspândită pentru a ilustra câteva dintre implicațiile acestei uniuni.

Putem pune triunghiul pe orice latură, iar denumirile *Tatăl*, *Fiul* și *Sfântul Duh* pot fi mutate în orice poziție. Nu contează, pentru că Dumnezeu este unul singur. Ce nu putem face este să ștergem o latură sau să înlăturăm o denumire. Trebuie să rămână împreună. Dumnezeu este o trinitate și Dumnezeu este unul. Nu putem înțelege pe deplin această afirmație, totuși trebuie să vorbim despre Dumnezeu astfel, întrucât acesta este modul în care El ni S-a revelat. Nu am ști

că Dumnezeu este o trinitate dacă El Însuși nu ni s-ar fi arătat ca o trinitate. Nu am ști că Treimea este o unitate dacă Dumnezeu nu ne-ar fi dezvăluit asta.

Dumnezeu este *unitate*. Pe de altă parte, Dumnezeu este *diversitate*. Nu putem spune cu certitudine că nu există distincții în cadrul Treimii. Practic vorbind, Sfântul Duh nu a murit pentru noi pe cruce. Aceasta a fost lucrarea Fiului. Nu Tatăl sălășluiește în noi, credincioșii, ci Sfântul Duh. Membrii Sfintei Treimi au roluri diferite, dar rămân o unitate. Este de neconceput ca membrii Sfintei Treimi să funcționeze vreodată ca entități separate. Din *Geneza* 1:26, unde Dumnezeu spune: „Să facem om după chipul *Nostru*“, până la *Apocalipsa* 22:16–21, vedem că Sfânta Treime acționează împreună ca o unitate compusă.

Ce implicații are această unitate divină pentru căsătorie? Iată un al doilea triunghi:

De această dată, triunghiul nu mai poate fi răsturnat pe o altă latură. Dumnezeu trebuie să rămână apexul căsătoriei creștine. Putem însă schimba între ele denumirile *soțului* și *soției*, pentru că ei sunt meniți să fie unul singur.

În epoca noastră a individualității, „unitatea“ nu este un concept la mare preț. Totuși, uniunea conjugală nu elimină individualitatea. Mai degrabă, este genul de unitate care vă oferă libertatea de a vă exprima propria diversitate, experimentând totodată uniunea completă cu partenerii. Sunteți liberi să fiți tot ce are de gând Dumnezeu să fiți, experimentând totodată tot ceea ce El a plănuțit atunci când v-a unit prin căsătorie. Nu există un adevăr mai eliberator și mai satisfăcător decât acesta.

Fie că abia vă începeți viața conjugală, fie că sunteți veterani ai căsniciei care încearcă să facă față provocărilor, sper că aveți clar în minte țelul căsătoriei – uniunea la cel mai profund nivel posibil și în toate privințele. Deși poate părea doar un vis, dacă depuneți efortul necesar, îl veți transforma în realitate. Vă puteți imagina cum ar fi să atingeți uniunea

intelectuală? Uniunea socială? Uniunea spirituală? Uniunea fizică? Nu renunțați. S-ar putea să fiți în pragul unei noi descoperiri.

Veți spune poate: „Dar partenerul meu nu dorește să colaboreze cu mine într-un același țel!” sau „Nu pot reuși de unul singur”. E adevărat, dar fiecare face *ceva* de unul singur. Și acel *ceva* poate fi folosit de Dumnezeu pentru a stimula schimbarea partenerului. Cred că principiul discutat în capitolul următor este principiul numărul unu pentru fericirea conjugală și starea bună de sănătate. Citiți cu atenție, gândiți-vă bine și nu uitați să completați individual exercițiul de la sfârșitul fiecărui capitol.

E RÂNDUL TĂU **(de completat individual)**

1. *Analizează-ți bine căsătoria. Înainte de a putea trece la îmbunătățiri, trebuie să ne recunoaștem punctele slabe. Pe o foaie separată, trasează patru coloane paralele cu următoarele titluri:*

Intelectual Social Fizic Spiritual

Sub fiecare dintre aceste titluri, enumeră caracteristicile pe care consideri că le ai în comun cu partenerul de

viață. În ce domeniu uniunea voastră dă dovadă de cele mai multe slăbiciuni? Ce ai putea face pentru a stimula dezvoltarea în acest domeniu? Ce vei face?

2. Sugerează-i perechii tale să completeze o listă similară și să răspundă întrebărilor de mai sus. Atunci când veți avea amândoi un sentiment bun și veți fi deschiși spre dezvoltare, împărtășiți-vă rezultatele și conveniți asupra acțiunilor menite să vă sporească unitatea. Concentrați-vă asupra unui singur aspect pe rând.

CAPITOLUL 2

„De ce nu vor să se schimbe?”

Heather zâmbea când a intrat în biroul meu. Însă, după ce ne-am așezat și am întrebat-o „Azi ce te frământă?”, zâmbetul i s-a șters de pe chip și a început să plângă.

– Nu știu, a spus. Sunt o mulțime de chestii. Mă simt copleșită uneori. E vorba despre căsnicia mea. Se pare că eu și Tyler nu ne mai înțelegem. Ne certăm deseori. În unele zile, îmi vine să renunț.

– Ce motive de ceartă aveți? am întrebat.

– O grămadă, a spus ea. Nu simt că Tyler e dispus să lase de la el. Nu mă ajută prea mult cu bebelușul și nu face aproape nimic în casă. Spune că slujba cea nouă îi răpește toată energia, dar și eu sunt obosită. Sâmbăta pretinde că trebuie să se recupereze după o săptămână întreagă de muncă. Ei bine, poate și mie mi-ar plăcea

să mă relaxez, dar nu pot. Cineva trebuie să se ocupe de lucruri. Dacă m-ar ajuta, atunci poate am reuși să avem amândoi puțin timp liber.

După două săptămâni, am stat de vorbă și cu Tyler. L-am întrebat:

– Cum ai descrie problemele pe care le ai în relația cu Heather?

– E atât de exigentă, a spus. Niciodată nu e suficient ce fac pentru ea. Dacă merg la cumpărături, se plânge că am uitat să cumpăr șampon pentru bebeluși. Nu face decât să se plângă, așa că practic am renunțat să-mi dau silința. În plus, a spus el, aproape că nu mai avem deloc momente intime.

– Vrei să spui sex? l-am întrebat.

– Da. De când s-a născut Emma, lucrurile s-au dus la vale. Nu cred că așa ar trebui să se întâmple într-o căsnicie, dar nu reușesc s-o fac să înțeleagă.

Heather și Tyler au probleme conjugale serioase. Dar fiecare consideră că problema sa este legată de comportamentul celuilalt. Amândoi cred că dacă celălalt s-ar schimba, ar avea o căsnicie reușită.

În fond, amândoi spun același lucru.

– Problema mea e soțul/soția. De fapt, eu sunt o persoană de treabă, dar partenerul meu m-a făcut să mă simt nefericit.

Tiparul este întotdeauna același. Ne punem trăirile în cârca partenerilor, descriindu-ne problemele prin prisma neajunsurilor acestora.

Partenerul nu vrea să se schimbe, prin urmare suntem sortiți nefericirii. Nu e adevărat!

Deseori, în timpul ședințelor de terapie pentru cupluri, le dau clienților mei câte un creion și o hârtie și îi rog să noteze lucrurile pe care le detestă la partenerul lor. Ar trebui să vezi listele. Unii mai cer încă o foaie. Notează liber și furibund.

Apoi, un pic mai târziu, le cer să-mi enumere care cred că le sunt propriile slăbiciuni. Răspunsul este amuzant. De obicei, se gândesc imediat la primul punct slab și îl notează. După care, trebuie să se gândească serios ca să-l găsească pe al doilea. Unii nici nu-l găsesc. Nu e uimitor? Nu posedăm decât o mică imperfecțiune (cel mult trei sau patru), dar perechea are zeci de defecte.

Găsirea defectelor la propria persoană

Dacă soțul/soția s-ar corecta, am putea avea o căsnicie fericită, credem noi. Așa că facem tămbălău, cicălim, avem pretenții, ne plângem, ne izolăm, ne apucă disperarea – fără niciun rezultat.

Partenerul meu nu vrea să se schimbe, prin urmare suntem sortiți nefericirii. Nu e adevărat! *Căsnicia se poate îmbunătăți și acest lucru poate începe astăzi, indiferent de atitudinea partenerului.*

Există o strategie prin care putem deveni mai buni, rostită de Iisus și consemnată în Matei 7:1–5. În citatul următor, voi înlocui cuvântul „prieten” cu „partener”, ca să putem vedea validitatea principiului în cazul căsniciei.

Nu judecați, ca să nu fiți judecați. Căci cu ce judecată judecați, veți fi judecați; și cu ce măsură măsurați, vi se va măsura. De ce vezi tu paiul din ochiul partenerului tău și nu te uiți cu băgare de seamă la bârna din ochiul tău? Sau cum poți zice fratelui tău: „Lasă-mă să scot paiul din ochiul tău” și, când colo, tu ai o bârnă într-al tău? Fățarnicule, scoate întâi bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea deslușit să scoți paiul din ochiul partenerului tău.

Vă rog să nu mă înțelegeți greșit. Nu fac pe nimeni fățarnic. Citez pur și simplu un principiu învățat de Iisus. Iisus spune că dacă încercați să vă îmbunătățiți căsnicia determinându-vă partenerii să se schimbe (străduindu-vă din răputeri să le scoateți paiul din ochi), nu faceți decât să vă îndreptați energia în direcția greșită. Trebuie să începeți cu propriile greșeli (cu bârna din ochii voștri).

Nu vreau să sugerez că partenerii nu au puncte slabe sau defecte. Ce pretind eu este că nu trebuie să începeți cu defectele lor. Prima întrebare pe care trebuie să ne-o punem în toiul unei furtuni conjugale este: „Ce este în neregulă cu *mine*? Care sunt greșelile mele?”

Această abordare vi se poate părea stranie pentru că, la urma urmei, partenerii reprezintă 95% din problemă? Corect? Voi nu sunteți perfecți, dar greșeala voastră este minimă. În mod sigur, nu mai mare de 5%. Să presupunem că acest lucru este adevărat, deși procente se pot modifica pe măsură ce vă gândiți mai bine la asta. Chiar dacă reprezentați doar 5% din problemă, secretul unei căsnicii mai bune stă în mâinile voastre.

Iisus spunea: „Scoate întâi bârna din ochiul tău.“

Care este mecanismul acestui proces? Cum facem să ne extragem „bârna“ din ochi? Sugestia mea este să rămânem între patru ochi cu Dumnezeu, de preferință într-un loc unde putem vorbi cu voce tare. (Dacă simțiți o profundă ostilitate față de parteneri, atunci ar fi bine să alcătuiți mai întâi o listă cu defectele lor. Astfel vă veți putea ușura gândurile, ca să vă puteți confrunta cu propriile defecte.)

Cum să alcătuiți o listă

Acum, în taină cu Dumnezeu, întrebați-vă pur și simplu: „Doamne, ce e în neregulă cu mine? Care sunt defectele mele? Care sunt păcatele mele? Știu că partenerul meu are o mulțime, le-am pus deja pe hârtie, dar în momentul ăsta vreau să aflu... Ce păcate am?“ Pregătiți-vă creionul și hârtia (sau tableta), fiindcă asta este o rugăciune la care Dumnezeu vă va răspunde. Alcătuiți o listă cu păcatele voastre.

S-ar putea să descoperiți că păcatul vostru este amărăciunea, un păcat condamnat în *Efesenii* 4:31: „Orice amărăciune, orice iuțime, orice mânie, orice strigare, orice clevetire și orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru.“ E posibil, într-adevăr, ca

partenerii să vă fi provocat atitudinea negativă, dar voi ați permis amărăciunii să prindă rădăcini. Este întotdeauna greșit să dați dovadă de amărăciune față de oricare dintre fapăturile lui Dumnezeu.

S-ar putea să descoperiți că păcatul vostru este lipsa de bunătate, o încălcare a poruncii din Efeseni 4:32: „Fiți buni unii cu alții, miloși și iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.”

– Dar partenerul meu n-a făcut nimic ca să-mi merite bunătatea! veți protesta.

E adevărat, dar *tu* ești cel care decide să fie bun sau răutăcios. Pentru un creștin, absența bunătății este întotdeauna o greșală.

S-ar putea să descoperiți că păcatul vostru este lipsa iubirii față de parteneri. Vom discuta în detaliu despre acest lucru în Capitolul 3, dar permiteți-mi să adaug că iubirea descrisă în 1 *Corinteni* 13 este mai degrabă o acțiune sau o atitudine decât o emoție. „Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate, dragostea nu pizmuiește, dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, nu se poartă necuviincios, nu caută

folosul său, nu se mânie, nu se gândește la rău“ (versetele 4–5). Când nu reușiți să vă exprimați iubirea față de parteneri, comiteți un păcat.

S-ar putea ca Sfântul Duh să vă dezvăluie nenumărate păcate. Notați-le unul câte unul până când nu vă mai vine niciunul în minte, apoi deschideți Biblia și citiți 1 Ioan 1:9: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire.“ Prin alcătuirea acestei liste, v-ați mărturisit cu adevărat păcatele, întrucât ați căzut de acord cu Dumnezeu că acestea sunt greșelile voastre.

Acceptați iertarea lui Dumnezeu

Vă sugerez totuși să parcurgeți din nou lista și să cădeți iarăși de acord cu Dumnezeu că acestea sunt greșeli și, în același timp, să-I mulțumiți pentru moartea lui Hristos pe cruce și, prin urmare, pentru iertare. Practic, spuneți: „Părinte, am greșit – am greșit atât de mult. Cum de am putut fi atât de nesăbuiți? Vrem însă să-Ți mulțumim pentru cruce – că Iisus a plătit pentru acest păcat și că putem fi iertați. Îți mulțumim, Tată ceresc, pentru iertare.“

Parcurgeți lista și acceptați iertarea lui Dumnezeu pentru fiecare greșeală din trecut. Dumnezeu nu vrea să trăim cu povara emoțională a vechilor greșeli. Putem fi iertați.

O conștiință curată

După ce ați acceptat iertarea lui Dumnezeu, trebuie să faceți un al doilea pas către evoluția căsniciei, una care să-I facă cinste lui Dumnezeu. Apostolul Pavel susține în *Faptele Apostolilor* 24:16 că acesta este un principiu de bază al vieții sale: „Mă silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.”

După părerea mea, în această afirmație se regăsește cel mai important principiu al sănătății mintale și, în consecință, al sănătății conjugale. Pavel nu afirmă că nu a făcut niciodată nimic rău, ci mai degrabă că, după ce a greșit, și-a curățat conștiința, mai întâi în fața lui Dumnezeu și apoi față de oameni. Ne ușurăm conștiința dinaintea lui Dumnezeu atunci când ne mărturisim păcatele. Ne ușurăm conștiința față de partenerul de viață atunci când îi mărturisim defectele noastre.

– Dar dacă partenerul meu nu este dispus să mă ierte?

Asta este problema lor, nu a voastră. Este de datoria voastră să vă recunoașteți greșeala și să vă cereți iertare. Răspunsul partenerilor nu este responsabilitatea voastră. Ați făcut tot posibilul să vă înfrunțați greșeala. Până când nu v-ați confruntat cu propriile delictе, nu se poate spune că ați făcut tot posibilul. Vedeți voi, n-avem cum să mărturisim păcatele partenerilor noștri, dar putem în schimb să ne ocupăm de cele 5% ale noastre.

După o masă plăcută, îi puteți spune soțului sau soției:
– Dragă (sau cum preferați să-i spuneți), Dumnezeu mi-a vorbit astăzi și acum îmi dau seama că am greșit în foarte multe privințe. I le-am mărturisit lui Dumnezeu și vreau să-ți cer iertare. Am fost foarte egoist(ă) când ți-am pretins să... N-am fost foarte bun(ă) când... Nu am reușit să-ți îndeplinesc dorințele în privința... Și te rog să mă ierți!

Fiți la fel de expliți cu partenerii precum ați fost cu Dumnezeu. Dați-le șansa să vă răspundă.

Ce se va întâmpla după ce faceți asta? S-ar putea ivi zorii unei noi zile. Pe de altă parte, s-ar putea ca partenerii să spună:

– Serios acum, mi-ai mai turnat gogoașa asta.

Felul în care alegeți să răspundeți la această replică va determina necesitatea unei alte sesiuni de mărturisire în fața lui Dumnezeu, sau dacă veți continua să vă îmbunătățiți căsnicia. Dacă veți izbucni în lacrimi sau într-un torent de cuvinte sau de farfurii, va trebui să vă retrageți ca să-I cereți din nou iertare lui Dumnezeu pentru o nouă înfrângere.

Ce-ar fi să-i răspundeți astfel:

– Înțeleg cum te simți. Știu că am mai mărturisit și altădată și îmi dau seama că am eșuat de multe ori. Nu sunt încă persoana care îmi doresc să fiu. Așa că înțeleg de ce îți vine greu să crezi că, de data asta, lucrurile vor fi diferite.

Nu faceți promisiuni pripite despre viitor. Momentan, vă înfrunțați trecutul. Pecetluiți mărturisirea cu o îmbrățișare și un sărut, dacă partenerii sunt dispuși. Zâmbiți chiar dacă sunteți respinși.

Dărâmați zidul!

Nu vă îngrijorați, indiferent de reacția perechii față de confesiunea voastră. Nu vă gândiți că vor cădea în genunchi și își vor mărturisi propriile greșeli. S-ar putea întâmpla, ceea ce ar fi grozav! Veți avea o seară plăcută. Dar s-ar putea ca sentimentele negative să nu

cedeze atât de ușor. Mândria personală este o piedică în calea noastră, a tuturor. E nevoie de timp ca Dumnezeu să-și facă lucrarea asupra partenerului. După ce v-ați mărturisit greșelile și v-ați ușurat conștiința în fața lui Dumnezeu și a partenerilor, ați făcut cel mai important lucru pe care îl puteați face pentru căsniciile voastre. S-ar putea ca partenerii să nu fie de aceeași părere la început, dar le-ați arătat calea spre recunoașterea propriilor greșeli.

Nu putem manipula oamenii. Toată lumea este înzestrată cu liber-arbitru. Putem alege să fim urâcioși, tăioși și răutăcioși chiar și în fața unei confesiuni. Dar căsniciile noastre vor fi mai bune *chiar dacă partenerii nu-și vor recunoaște niciodată greșelile*, pentru că acum avem libertatea să facem trecerea la un stimul pozitiv, spre binele relației. Avem libertatea să fim parte din soluție, și nu parte din problemă.

Partenerii multor cupluri sunt în impas pentru că au permis să se ridice un zid între ei. Zidurile se înalță cărămidă cu cărămidă. Unul dintre soți eșuează într-o anumită privință. Poate fi o chestiune mărunță, cum ar fi că nu duce gunoiul, sau una importantă, cum ar fi neîndeplinirea așteptărilor sexuale. În loc să ne confruntăm cu această problemă, o ignorăm. Ne

căutăm scuze, gândindu-ne: „La urma urmei, la ce se așteaptă? Eu îmi fac partea! Ea de ce nu se gândește la nevoile *mele*?“

Indiferent de motiv, dacă greșelile sunt ignorate una după alta, se ajunge la ridicarea unui zid lung, înalt și gros între două persoane care au început prin a fi „îndrăgostite“. Comunicarea încetează și nu rămân decât resentimentele.

Cum poate fi distrus un astfel de zid? Dărâmând cărămizile greșelilor, una câte una. Recunoscându-ne greșelile, cât mai amănunțit posibil, distrugem barierele în calea progresului. Desigur, zidul trebuie dărâmat din ambele părți dacă vrem ca relația să fie una ideală, dar dacă ne dărâmăm partea, vom ușura demararea demolării de către partener. Dacă sunteți amândoi dispuși să distrugeți zidul separării, atunci pe ruinele sale puteți construi o frumoasă relație.

După distrugerea zidului prin mărturisire și iertare, trebuie să punem imediat în practică mărturisirea următoarelor greșeli. Nu trebuie să mai permitem niciodată zidului să se înalțe. Mărturisirea trebuie să devină un mod de viață.

Un mic zid se înalță

În multe case, diminețile sunt frenetice – niște momente în care oamenii își pot pierde cumpătul. Eu și soția mea, Karolyn, am avut odată o astfel de dimineață. Ne străduiam să ducem copiii la școală, apoi eu să ajung la serviciu, când i-am spus soției:

– Karolyn, unde mi-e servieta?

Iar ea a răspuns:

– Nu știu.

Am repetat ridicând vocea:

– Haide, Karolyn, mă grăbesc. Unde mi-e servieta? Aseară am pus-o chiar aici, în șifonier, și acum a dispărut. Unde-ai pus-o?

– Gary, nu știu unde este servieta ta!

Am continuat așa încă vreo două runde – același mesaj, pe un ton mai ridicat. Deja eram supărat de-a binelea. În mod evident, îmi mutase servieta, dar nu voia nici măcar să se gândească unde a pus-o. Furios, i-am zorit pe copii pe ușă și am gonit cu ei până la școală. Le-am vorbit blând despre activitățile școlare, dar, după ce i-am lăsat, m-am întors la treburile mele supărat că soția mea îmi mutase servieta.

Am parcurs fumegând cei 15 kilometri de la școala copiilor mei spre birou.

– Cum de m-am putut însura cu așa o uitucă? Servieta mea e importantă. De fapt, nu pot lucra fără ea. La ce mă mai duc azi?

Am primit răspunsul la această întrebare în clipa în care am pășit în birou. Mi-am găsit servieta chiar acolo, unde o lăsasem cu o zi înainte.

În acel moment, aveam mai multe opțiuni. Puteam să dau uitării întreaga chestiune, să mă asigur că soția nu va afla niciodată unde mi-am găsit servieta și să sper că nu mă va întreba niciodată despre ea. Puteam să-mi explic reacția față de ea prin faptul că eram epuizat, distras, lipsit de mișcare – orice scuză ar fi fost bună. Sau puteam să practic cele predicate cu gura mea, adică poftim bârna, să-mi mărturisesc păcatul și să-mi cer iertare.

Zidul se prăbușește

Așa că mi-am întors fața spre Dumnezeu și am zis:

– Of, Doamne, cum de am putut fi atât de nechibzuit? Iartă-mă pentru modul îngrozitor în care am tratat-o pe Karolyn – pentru lipsa de iubire, de bunătate,

pentru cuvintele critice, acuzatoare, pentru spiritul de amărăciune. Îți mulțumesc, Părinte, pentru cruce. Îți mulțumesc că osânda a fost împlinită. Îți mulțumesc pentru iertare.

Mi-am ușurat conștiința în fața lui Dumnezeu.

Imediat după, a urmat telefonul.

– Karolyn, mi-am... hm... mi-am... hm... mi-am găsit servieta.

– Da, a spus ea.

– Era aici, la birou, am continuat șovăitor. Îmi pare foarte rău pentru cum ți-am vorbit. A fost îngrozitor și greșit și vreau să te întreb... Vrei să mă ierți?

Știți ce mi-a răspuns?

– M-am gândit eu c-o să suni!

Știa că urma s-o sun pentru că ne-am luat amândoi angajamentul de a nu lăsa zidul să se înalțe și să se îngroașe. Știa că nu va trece mult până voi îndrepta acea greșală. Viața este prea scurtă ca să permitem zidurilor să se înalțe și să se îngroașe. De ce să ne irosim viața? Un zid nu se va înălța niciodată dacă rezolvi fiecare greșală de îndată ce apare.

Poate vă gândiți: „A ridica tonul din cauza unei serviete este o greșeală minoră. Greșelile mele sunt dintr-o cu totul altă categorie.” Îmi amintesc de soțul care mi-a spus după ce a asistat la prelegerea mea, „Cum să-ți scoți bârna din propriul ochi“:

– N-am crezut niciodată că voi trece prin asta. Eu și soția mea am avut o căsnicie destul de reușită. Am fost mereu mândri de dăruirea unuia față de celălalt. Dar acum șase luni, la firma noastră a fost angajată o femeie care a declanșat înăuntrul meu un sentiment pe care nu-l mai încercasem de foarte mult timp. Ca să fiu sincer, era ceva încântător.

„Mi-am dat seama că am mers prea departe“

Jared a continuat:

– Am început să luăm masa de prânz împreună și am descoperit cât de ușor ne vine să discutăm. De parcă ne-am fi cunoscut de-o viață. Știam că n-ar fi trebuit să alimentez această relație, dar îmi oferea atâtea satisfacții. Și ea era căsătorită și, într-o zi, am primit un apel de la soțul ei, care mi-a spus că știa despre relația noastră și că, dacă nu o rup imediat, îi va telefona soției mele și îi va dezvălui întreaga chestiune.

M-am îngrozit. Am stat o după-amiază întreagă gândindu-mă ce s-ar întâmpla cu căsnicia și copiii mei. Deși nu întreținuserăm relații sexuale, mi-am dat seama că relația noastră mersese prea departe.

Jared era preocupat în egală măsură de zidul care se înălța între el și soția lui. Ea nu știa despre relație, dar după ce tensiunea s-a acumulat, Jared a recunoscut că „*secretul* meu fusese în mod categoric o barieră emoțională între mine și soția mea“. Devenise mult mai receptiv la lucrurile pe care ea le făcea și îl enervau. Ulterior, a recunoscut față de mine că, timp de câteva luni, „a jonglat cu ideea că, poate, viața ar fi mai bună cu altcineva. Știam că Diavolul mă conduce pe un drum care îl va necinști pe Hristos“.

– În acea după-amiază, în drum spre casă, m-am oprit într-un parc și mi-am deschis inima față de Dumnezeu, mărturisindu-mi fărădelegea. Nu mai țin minte de când n-am mai plâns atât. Știam că Dumnezeu este dispus să mă ierte, dar îmi venea greu de crezut că îi îngăduisem Diavolului să mă ducă atât de departe pe drumul greșit.

Bineînțeles, Jared avea și altele de făcut. În acea seară, acasă, i-a mărturisit soției sale totul. I-a spus că o

iubește cu adevărat și cât de rău îi pare că și-a permis să ia masa cu altă femeie. Avea de gând să pună capăt relației a doua zi, „cu orice preț”, a spus el.

– Speram să mă poată ierta și să putem continua construcția căsniciei noastre. A plâns și ea, am plâns și eu. Bănuiesc că niciunul dintre noi nu mai simțise o durere atât de mare de multă vreme. Ea a spus că ar vrea să mă ierte, dar că are nevoie de timp pentru a-și lămuri emoțiile.

A doua zi, i-a cerut celeilalte femei să vină în biroul lui, unde i-a spus că timpul petrecut cu ea și reacțiile sale au fost greșite. Și-a asumat întreaga responsabilitate pentru că „mi-am permis să fac un lucru care știam că avea să mă ducă în direcția greșită. I-am cerut să mă ierte pentru acțiunile nepotrivite și i-am spus că speram ca ea și soțul ei să-și rezolve căsnicia”.

Jared i-a spus că vrea să-l sune pe soțul ei și să-și ceară iertare.

– Mi-a dat numărul lui de telefon și, imediat după ce a ieșit din biroul meu, l-am sunat și mi-am cerut iertare pentru că depășisem măsura. L-am asigurat că nu fusese nimic sexual între noi, dar știam că era

nefiresc să petrecem atât de mult timp împreună. I-am spus că îi mărturisisem soției cele întâmplate, că îi cerusem iertare și speram că avea să-mi dea șansa de a ne îndrepta căsnicia, lucru care doream să se întâmple și în cazul său și al soției lui.

În seara următoare, Jared și soția lui au vorbit iarăși. Au plâns încă o dată, iar ea i-a spus că este dispusă să-l ierte și că vrea să-și facă mariajul să funcționeze.

– M-a întrebat dacă vreau să merg la terapie de cuplu și am acceptat bucuros. În următoarele trei luni, ne-am întâlnit săptămânal cu un terapeut și am trecut în revistă nu doar greșeala din prezent, ci și o parte dintre neajunsurile din trecut. Toate acestea s-au petrecut în urmă cu cinci ani, iar azi avem o căsnicie minunată. Îi sunt îndatorat lui Dumnezeu că S-a folosit de un soț furios ca să mă trezească și îi sunt recunoscător soției mele fiindcă m-a iertat.

Căința face posibilă realitatea iertării și a roadelor iertării.

Povestea lui Jared ne demonstrează trei realități: (1) păcatul este înșelător; (2) lui Dumnezeu îi pasă de copiii Lui; și (3) căința este întotdeauna alegerea mai bună.

Căința face posibilă realitatea iertării și a roadelor iertării.

Nu prin noi înșine

Desigur, nu putem face acest lucru pe cont propriu. Din punct de vedere uman, acest lucru este peste puterile noastre, ale tuturor. Un al treilea pas trebuie să le însoțească pe primele două: dăruirea către slujirea Sfântului Duh.

Acesta nu este întotdeauna un concept ușor de înțeles. Dar Iisus ne-a lăsat o făgăduință și o descriere. În *Evangelhia după Ioan*, capitolul 14, vorbindu-le celor 12 apostoli în timpul Cinei celei de Taină – cunoscându-le teama și sentimentele inevitabile de singurătate trăite la sfârșitul misiunii pământești a Învățătorului lor –, Iisus a promis să trimită un „Mângâietor“, care să-i conducă într-un întregul adevăr. Sfântul Pavel ne spune că Sfântul Duh locuiește în fiecare credincios (*Romani* 8:9). Sfântul Duh este cel care ne mustră atunci când greșim (*Evrei* 12:5) și ne

motivează mărturisirea; este îndatorirea Sfântului Duh să producă în noi calitățile și trăsăturile întâlnite în viața lui Iisus, care se numesc „roadele Duhului”: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința nestrămutată, blândețea, înfrânarea poftelor (*Galateni* 5:22–23).

Te rog să remarci că aceste trăsături se numesc „roadele Duhului”, și nu roadele străduinței personale. Viața creștinească nu este un jurământ prin care încerci să fii asemenea lui Iisus. Ci este, mai degrabă, o *cedare* a vieților noastre Sfântului Duh, pentru ca El să poată exprima calitățile lui Iisus prin noi.

A ceda în fața cuiva mai mareț decât noi înșine

Oricât ne-am strădui, nu putem obține pacea. Pacea este un produs secundar al cedării depline a vieților noastre Sfântului Duh. Același lucru este valabil și pentru bucurie, răbdare, blândețe, bunătate și toate celelalte calități enumerate mai sus. Secretul victoriei creștine îl reprezintă recunoașterea și acceptarea controlului Sfântului Duh.

Cum facem, așadar, să ne umplem de Sfântul Duh sau să fim controlați de El? După ce ne-am mărturisit

păcatele și am acceptat iertarea lui Dumnezeu, îi cerem să ne umple pe deplin de Spiritul Lui sau să ne controleze. Adică îi cerem Sfântului Duh să urce pe tronul vieții noastre. Aceasta este o rugăciune la care Dumnezeu va răspunde, pentru că Ioan spune: „Îndrăzneala pe care o avem la El este că, dacă cerem ceva după voia Lui, ne ascultă.“ Știm că este „voia Lui“ să ne umple de Sfântul Duh datorită poruncii din *Efesenii* 5:18: „Fiți plini de Duh.“ Prin urmare, atunci când Îl rugăm să ne umple de Duh sau să ne controleze, știm că El o va face.

Acceptăm controlul Sfântului Duh asupra vieții noastre prin credință. Nu așteptăm și nici nu implorăm vreo experiență emoțională ieșită din comun. După ce ne-am mărturisit păcatele și am cerut controlul Lui, credem pur și simplu că El lucrează în noi și ne trăim viața având încredere că, prin Duhul lui Dumnezeu, ne putem alimenta căsătoriile cu sinceritate, mărturisire și iertare.

Iată, pe scurt, cum ne putem dăruia Sfântului Duh și ne putem îmbunătăți căsnicia.

1. Îmi dau seama că nu am o căsnicie așa cum ar trebui să fie.
2. Încetez să-mi mai acuz partenerul și Îl rog pe Dumnezeu să-mi arate unde am greșit.
3. Îmi mărturisesc păcatele și accept iertarea lui Dumnezeu, după cum scrie în 1 Ioan 1:9.
4. Îi cer să mă umple de Duh Sfânt și să-mi dea puterea de a face schimbări constructive în viața mea.
5. Prin puterea Lui, mă duc în fața partenerului meu, îmi mărturisesc păcatele și îi cer iertare.
6. Prin puterea Lui, continui să-mi schimb comportamentul, cuvintele și atitudinile, conform principiilor descoperite în Scriptură.

Dacă faceți asta, fiți siguri că vă veți apropia de căsnicia pe care v-ați dorit-o dintotdeauna.

Dar cu *El* cum rămâne?

Nu vreau să transmit ideea că nu ar trebui să discutăm despre greșelile partenerilor noștri. Permiteți-mi să vă dau un exemplu personal ilustrativ pentru rolul mărturisirii în cadrul conversației despre greșeli.

În urmă cu câțiva ani, într-o vară, soția mea și cu mine luam masa de prânz împreună cu cei doi copii ai noștri, bucurându-ne de la fereastra noastră de frumusețea peisajului. Păsările cântau, vântul adia printre florile înmiresmate și inimile noastre erau pline de bucurie – până în momentul în care Carolyn ne-a înștiințat că vrea să-l ducă pe fiul nostru la centrul comercial, să-i cumpere o pereche de pantofi. Imediat după această veste, a plecat. Pe masă au rămas vasele murdare.

Fiind o persoană matură, bineînțeles că nu am spus nimic, dar, în timp ce mașina ei se îndepărta în josul străzii, m-am retras pe veranda din spate, m-am instalat confortabil în balansoar și am început să mă montez împotriva ei. Prin prisma personalității mele melancolice, am avut o sumedenie de gânduri sumbre.

„La urma urmei, asta e singura mea zi liberă. Mă străduiesc întotdeauna să fiu acasă sâmbăta. Ea nu lucrează în afara casei. A avut la dispoziție celelalte zile ale săptămânii pentru cumpărături. De ce a așteptat până sâmbătă? E clar că nu mă iubește, altfel nu m-ar fi lăsat de unul singur. Mă rog, nu m-a lăsat complet singur. Mai sunt și vasele alea murdare pe masă. Ar fi putut măcar să strângă masa. Presupun că se așteaptă să fac eu asta. Lasă că-i arăt eu. Nu sunt sluga ei.“

Gândurile mele au devenit din ce în ce mai urâte și am reușit să mă simt groaznic în ciuda păsărilor care cântau și a florilor deschise. Apoi, mi-au venit în minte încetișor – aproape de parcă Dumnezeu S-ar fi jenat să-mi tulbure nefericirea – titlul prelegerii mele „Iată bârna“ și cuvintele lui Iisus: „Scoate întâi bârna din ochiul tău.“

Întorcându-mi fața către Dumnezeu, am spus: „O, Doamne, ce nesăbuit! Ce prostesc! Ce e în neregulă cu mine, de mă supăr atât de mult că soția mea a plecat la cumpărături?“ Am primit repede răspunsul. În primul rând, judecam motivația deciziei soției mele afirmând că plecase pentru că nu se gândea la mine sau nu mă iubea. O astfel de judecată este condamnată de Iisus în Matei 7:1. (Întâmplător, o asemenea judecată este și ea

nechibzuită, pentru că nimeni nu poate cunoaște motivele altuia decât dacă acea persoană alege să le dezvăluie.) În al doilea rând, atitudinea mea a fost foarte egoistă. După ce am mărturisit acestea și am acceptat iertarea lui Dumnezeu, am cedat tronul vieții mele Sfântului Duh și am fost capabil să spăl vasele cu un spirit optimist și o atitudine pozitivă față de soția mea.

În acea seară, după ce au adormit copiii, am avut ocazia să-i relatez soției problema mea de după-amiază.

– Știi, draga mea, am spus, în după-masa asta, în mine s-a dat o adevărată luptă. De fapt, a fost o luptă atât de serioasă, încât am păcătuit și Dumnezeu a trebuit să lucreze cu mine în privința asta. Acum, mi-am mărturisit vina și Dumnezeu m-a iertat, dar m-am gândit că poate ai vrea să afli despre ce a fost vorba.

Cum putea să reziste propunerii? I-am povestit despre atitudinile și gândurile mele și despre faptul că am înțeles cât de greșite erau de fapt. Nu eram obligat să-i mărturisesc, pentru că ea nu asistase la momentul meu de eșec. Mărturisirea mea Îi fusese adresată lui Dumnezeu, dar i-am povestit pentru că scopul nostru

este uniunea – după cum am văzut în capitolul precedent. Uniunea se îndeplinește doar dacă suntem dispuși să ne mărturisim atât greșelile, cât și reușitele. Când i-am dezvăluit soției problema și mărturisirea mea în fața lui Dumnezeu, s-a arătat foarte dispusă să discute episodul și am convenit niște reguli de viitor, care să fie reciproc acceptate. Vezi tu, confesiunea mea a deschis calea unei conversații constructive despre acțiunea ei.

Ar trebui spus aici că ea nu făcuse nimic greșit moralmente. Nu e un păcat să mergi sâmbăta la cumpărături. Eu eram cel care păcătuiuse. Recunoscându-mi problema, în loc să ridic un deget acuzator spre ea, i-am asigurat libertatea emoțională de a discuta despre propriile ei acțiuni și de a mă întreba:

– Cum îți pot fi de ajutor în această problemă?

Cât de diferite ar fi fost rezultatele dacă aș fi hotărât să-mi continui starea de suferință și dacă îngăduiam ca amărăciunea să crească! La întoarcerea ei acasă, aș fi putut s-o acuz sau să mă cufund în tăcere și s-o las să mă implore să-i dezvălui motivul animozității mele. Aș fi putut să-mi ascund sentimentele, să nu mă confrunt

cu ele, lăsându-le să mocnească în ascuns. Niciuna dintre aceste reacții nu ar fi fost de folos căsniciei noastre.

De fiecare dată când o relație se destramă, ambii parteneri sunt responsabili de destrămarea ei. Poate că una dintre ele poartă o responsabilitate mai mare decât cealaltă, dar fiecare poate face mutarea necesară revenirii la normal. Fiecare trebuie să-și înfrunte propriile greșeli, iar această sinceritate e cea mai importantă datorie a fiecăruia. Mărturisirea este un act personal. Trebuie să ne acordăm unul altuia libertatea de a decide dacă vrem să mărturisim sau nu. Între timp, ne putem mărturisi greșeala și acesta poate fi stimulul care declanșează mărturisirea din partea partenerului nostru.

În acest capitol, am discutat despre o modalitate de a ne transforma căsnicia și de a o îndrepta pe drumul cel bun. După prima confesiune majoră, nu va trebui să alcătuim o listă cu toate greșelile noastre, ci va trebui să ne confruntăm cu ele pe rând, pe măsură ce se produc. De fiecare dată când vom conștientiza fricțiunile, sentimentele negative sau lipsa de unitate a relațiilor noastre, prima întrebare ar trebui să fie: „Doamne, ce este în neregulă cu mine? De ce m-am

supărat atât de tare în privința asta? Ce am făcut sau n-am făcut de am provocat o asemenea reacție față de partenerul meu? Chiar dacă a acționat cu totul greșit, cum rămâne cu atitudinea mea? Reacția mea față de această acțiune este una corectă sau greșită?”

Pe măsură ce înțelegeți unde ați greșit, mărturișiți acest lucru, acceptați iertarea lui Dumnezeu și cereți-i Duhului Său să preia controlul asupra voastră. Oamenii nu „ne fac nefericiți”. Noi alegem să fim nefericiți. S-ar putea ca emoția apărută imediat după acțiunea partenerului să fie automată și de necontrolat, însă ceea ce *facem* noi cu acea emoție este decizia noastră.

Dacă suntem dispuși să ne cercetăm propria inimă și să ne mărturisim greșelile descoperite, atunci ne putem bucura de pace interioară, chiar dacă nu suntem prea mulțumiți de situația de față. Putem fi o forță pozitivă a schimbării, în loc să intensificăm problema prin atitudinea noastră.

În încheiere

Este important să reținem că mariajul nostru poate fi îmbunătățit chiar dacă partenerul nu se va schimba niciodată. Un partener poate schimba o căsătorie în

bine chiar și atunci când celălalt nu este dispus să devină mai bun. Nu pretind că toți vom avea căsnicii ideale, pe deplin satisfăcătoare sub toate aspectele. Pentru acest lucru e nevoie, într-adevăr, de munca amândurora, sub îndrumarea lui Dumnezeu. Dar putem avea parte de o îmbunătățire substanțială a căsniciei chiar dacă doar noi suntem dispuși să ne schimbăm, iar partenerii nu.

Dacă veți urma acțiunile sugerate în acest capitol, veți face primii pași, și cei mai importanți, spre un mariaj sănătos, care devine mai bun pe zi ce trece. Cine știe ce va face Dumnezeu cu partenerii noștri dacă noi vom acționa ca un sprijin pentru ei, și nu ca o piedică?

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

- 1. Alcătuieste o listă cu punctele slabe ale partenerului tău de viață. Unde greșește? (Vom discuta ulterior cum să folosești această listă. Pentru moment, alcătuieste lista pentru a-ți elibera mintea și a putea să te gândești la propriile nevoi.)*
- 2. Citește următoarele pasaje din Biblie: Matei 7:1–5;
Faptele apostolilor 24:16; 1 Ioan 1:9.*
- 3. Alcătuieste o listă a propriilor păcate și mărturisește-le în fața lui Dumnezeu, în maniera discutată în acest capitol.*
- 4. Roagă-te să primești, și acceptă prin credință, controlul Sfântului Duh asupra vieții tale.*
- 5. Ca ființă iertată de Dumnezeu și controlată de Duh, dezvăluie-ți greșelile partenerului tău și cere-i iertare.*

6. *Ori de câte ori adopți o atitudine sau o acțiune greșită, judec-o imediat și resimte iertarea. Auto-disciplinează-te, învățând să trăiești cu o conștiință limpede față de Dumnezeu și de partenerul tău.*
 7. *Viața este prea scurtă ca să trăiești supărat pe cineva. Meriți liniștea unei conștiințe curate. Drumul spre libertate este asigurat de mărturisirea greșelii și cererea iertării. De ce să mai aștepti?*
-

CAPITOLUL 3

Ce înseamnă cu adevărat dragostea?

Ce înseamnă să ne iubim cu adevărat soțul sau soția? Probabil nu ceea ce credeți.

Dacă ați efectua un sondaj în rândul prietenilor voștri căsătoriți (sub garanția anonimatului) și le-ați cere să se autoevalueze pe o scară de la 1 la 10, unde 1 ar însemna „dăruire totală pentru propriile interese“, iar 10 „dăruire totală pentru bunăstarea partenerului“, prezic că majoritatea valorilor s-ar situa în jurul cifrei 5. Pentru că, sincer vorbind, majoritatea dintre noi ne gândim ce vom obține dintr-o relație – cât de minunat va fi pentru noi.

Este aceasta iubire? În ultimii ani, am rugat diferite grupuri de studiu de seminar să-mi dea propriile definiții despre dragoste. Acestea au variat foarte mult. Unii au pus un accent puternic pe aspectul emoțional-fizic al iubirii, în timp ce alții au subliniat natura ei

altruistă. Una dintre definițiile mele preferate este: „*Iubire* este un cuvânt din șase litere, format din două consoane, B și R; trei vocale, I, U, E; și doi proști, tu și cu mine.“

Fără să încerc să aprofundez în momentul de față definiția iubirii, vreau să vă împărtășesc două declarații foarte ciudate din Scriptură. În *Efesenii* 5:25, soții sunt muștrați: „Iubiți-vă soțiile“, iar în 2:3–4, femeile mai în vârstă sunt sfătuite: „Să învețe pe femeile mai tinere să-și iubească bărbații.“ Vă reamintesc că în *Efesenii* 5:25 se folosește aceeași construcție gramaticală ca în versetul 18, unde citim: „Fiți plini de Duh.“ Aceasta este o poruncă.

Ar putea fi oare pentru că ceea ce noi numim „iubire“ nu are nimic de-a face, de fapt, cu iubirea?

De ce trebuie să i se poruncească unui bărbat să-și iubească soția și unei femei să învețe să-și iubească soțul? Nu despre asta este vorba în căsnicie? Nu de asta te căsătorești de la bun început? Asta îmi spun majoritatea cuplurilor când vin să discute despre căsătorie. Atunci de ce, după căsătorie, trebuie să ni se poruncească să iubim?

Ar putea fi oare pentru că ceea ce noi numim „iubire“ nu are nimic de-a face, de fapt, cu iubirea? Ar putea fi oare pentru că, la majoritatea cuplurilor, dragostea se ivește după nuntă, dacă este menit ca aceasta să se producă?

Cea mai bună descriere a iubirii făcută vreodată

Să aruncăm o privire asupra versetelor 1 *Corinteni* 13:4–8, pentru cea mai bună descriere (nu definiție) a iubirii întâlnită de mine vreodată. Citiți încet, gândindu-vă la implicațiile pe care le-ar putea avea asupra căsniciilor voastre. Pasajul este citit adesea la nunți, inspirându-i chiar și pe necredincioși prin frumusețea și poezia sa. Însă puțini sunt aceia care îi înțeleg implicațiile practice.

„Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate, dragostea nu pizmuiește, dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie, nu se poartă necuviincios, nu caută folosul său, nu se mânie, nu se gândește la rău, nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr, acoperă totul, crede totul, nădăjduiește totul, suferă totul.“

Pasajul este prea puternic pentru a putea fi digerat din prima, așa că rețineți doar câteva dintre ideile-cheie. Dragostea este răbdătoare și plină de bunătate și nu-și impune niciodată propria cale; nu este „atotștiutoare”, ci înțelegătoare, greu de supărat; politicoasă; manifestă o atitudine pozitivă față de probleme. Toate aceste caracteristici ale iubirii sunt îndreptate către binele persoanei iubite.

Însă aceste calități ale iubirii necesită oare un „sentiment” călduros față de persoana iubită? Nu răspunde în pripă. Câtă căldură trebuie să resimți ca să fii bun – să fii răbdător? Vedeți voi, genul de dragoste descris în 1 *Corinteni* 13 nu pune accentul pe emoție, ci pe atitudine și acțiune – care nu sunt în afara controlului nostru.

„N-o mai iubesc”

De multe ori, cuplurile ajung la mine când se află în toiul dificultăților conjugale. Partenerii sunt pe punctul de a se despărți, iar când îi întreb de ce, își fac auzite divergențele și încheie cu concluzia decisivă: „Ei bine, nu ne mai iubim.” Asta ar trebui să rezolve

lucrurile. Divorțul este singura soluție. La urma urmei, n-ai ce face. Pur și simplu, „ne-am pierdut dragostea“. Sau „este peste puterile noastre“. Un soț a spus odată:

– Mi-aș dori s-o iubesc, dar e prea târziu. S-au întâmplat prea multe.

Eu nu cred asta. Dacă sperați la compasiune din partea mea cu această replică, nu veniți să mă vizitați. V-aș face un mare deserviciu dacă v-aș determina să credeți că fericirea conjugală este „peste puterile voastre“.

Permiteți-mi să vă ofer continuarea pasajului amintit mai devreme. În *Efesenii* 5:25, citim: „Bărbaților, iubiți-vă nevestele cum a iubit și Hristos Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea.“ Ei bine, care a fost atitudinea bisericii când Iisus S-a dat pe Sine pentru ea? Au fost cei pe care El i-a iubit buni, atenți și răbdători față de El? Dimpotrivă, cei mai buni dintre ei au blestemat și au zis: „Nu cunosc pe Omul acesta!“ (Matei 26:74). În *Romani* 5:8, se spune că Dumnezeu și-a arătat dragostea față de noi prin faptul că, atunci când eram încă spurcați, egoiști și dușmănoși, Hristos a murit pentru noi.

Dumnezeu ne-a iubit deși nu eram deloc demni de iubire. La fel și soțului i se poruncește să-și iubească

soția chiar dacă nu este demnă de iubire. Vedeți voi, orice bărbat poate iubi o femeie care-l iubește. Nu trebuie să ți se poruncească să faci asta. Acesta este genul de iubire pe care l-am cunoscut înainte de căsătorie. Am fost drăguț cu ea pentru că și ea a fost drăguță cu mine, dar cum ar trebui să reacționez acum, când partenera mea nu mai este așa minunată? Aici ne sunt de ajutor muștrările biblice. Dacă eu îi răspund cu bunătate, înțelegere, răbdare și amabilitate, îi ușurez și ei posibilitatea de a răspunde într-un mod asemănător.

Asta nu înseamnă că ea trebuie să răspundă cu iubire. Are libertatea să nu iubească. De aceea, succesul unei căsătorii nu poate fi obținut doar prin acțiunile unui singur partener. Pentru a cunoaște satisfacția absolută într-o relație, este nevoie de implicarea celor două ființe pline de dragoste. Dar dacă voi, ca ființe pline de dragoste, alegeți să iubiți, lucrurile se vor îmbunătăți. Ține întotdeauna de mine să-mi fac căsnicia mai bună, iar iubirea este arma mea cea mai puternică.

Atunci când vă autodepășiți

Ar fi nedrept dacă nu mi-aș exprima răspicat îndoiala că veți reuși vreodată să dați dovadă de iubire altruistă

fără ajutorul Sfântului Duh. Scriptura ne spune: „Însă nădejdea aceasta nu înșală, pentru că dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre prin Sfântul Duh, care ne-a fost dat“ (*Romani 5:5*). Abilitatea de a răspunde în dragoste vine de la Dumnezeu. Am oportunitatea de a fi agentul iubirii lui Dumnezeu față de soția mea. Nimeni din întregul univers nu se află într-o poziție mai bună ca mine de a-mi iubi soția. Nu trebuie să ratez această ocazie. Dacă sunt dispus să-mi întorc fața spre Dumnezeu, recunoscând lipsa de iubire, și da, chiar amărăciunea și ura, și acceptându-I iertarea și rugându-L să-mi iubească soția prin intermediul meu, atunci pot deveni o persoană iubitoare prin excelență.

De regulă, se întâmplă următoarele. Soția mea face ceva ce mie mi se pare greșit sau, și mai rău, nu face un lucru pe care, după părerea mea, ar fi trebuit să-l facă. Imediat, emoțiile mele față de ea sunt negative. Este posibil ca aceste emoții negative să fie spontane și dincolo de puterile mele. Dar ceea ce fac eu cu aceste emoții nu se află dincolo de puterile mele. Dacă îmi ascult pornirile firii, voi exprima aceste emoții folosind cuvinte tăioase sau păstrând o tăcere răutăcioasă,

reușind în amândouă situațiile să provoc nefericirea amândurora. Acțiunile mele negative tind să provoace reacții negative din partea ei.

Dacă, totuși, aleg să nu îmi urmez emoțiile negative, pot fi agentul iubirii. Adică îi pot mulțumi lui Dumnezeu pentru că, prin puterea Lui, nu trebuie să fiu negativ doar pentru că mă simt negativ și, astfel, pot să-I cer abilitatea de a exprima dragostea și de a răsturna cu totul situația.

Contrar unor noțiuni psihologice populare, nu toate emoțiile noastre negative trebuie exprimate. Unele trebuie suprimate.

Să vă dau un exemplu. L-am cunoscut pe Jason în Tucson, Arizona. Era originar de pe Coasta de Est, dar se mutase în vest în urmă cu doi ani, după ce divorțase. N-am uitat niciodată descrierea plastică făcută de Jason exprimării necontrolate a emoțiilor:

– Îmi dau seama acum că mi-am distrus propria căsnicie. Am permis emoțiilor să-mi controleze viața. Pentru că eram atât de diferiți, Susan făcea o mulțime de lucruri care mă iritau. Cred că îi spuneam zilnic cât de rănit, dezamăgit, frustrat și furios eram. Totul lua forma unei condamnări la adresa ei. Încercam să fiu

deschis, dar îmi dau seama acum că nu poți lăsa apa de canal să se deverseze într-o căsnicie și să te aștepți apoi să crească o grădină.

Jason are dreptate. Nu ne putem exprima constant emoțiile negative și, în același timp, aștepta ca acestea să aibă un efect pozitiv asupra soțului/soției.

Nu spun că emoțiile negative sunt un păcat. Doar dacă îmi alimentez emoțiile negative prin meditație și acțiune, abia atunci devin vinovat de răătăcire. Lumea este plină de cupluri care sunt pe punctul de a se despărți pentru că partenerii și-au exprimat toate emoțiile negative unul față de celălalt. Nu susțin că ar trebui să negăm existența acestor emoții, ci mai degrabă că trebuie să le exprimăm în fața lui Dumnezeu și să-I mulțumim că nu trebuie să le dăm curs.

Unii vor zice:

– În regulă. Îmi spui să-mi iubesc partenerul indiferent ce simt pentru el. Nu e asta o ipocrizie?

Nu, nu există nimic ipocrit în această privință, în afară de cazul în care pretinzi că simți ceva ce nu simți. Atunci când dai dovadă de bunătate printr-un act grijuliu sau printr-un cadou, nu trebuie să pretinzi

niciun fel de sentiment călduros. Ești, pur și simplu, bun. S-ar putea să nu simți nimic sau, într-adevăr, să trăiești niște sentimente negative. Însă, cel mai probabil, vei primi iubirea partenerului tău prin intermediul actului de exprimare a iubirii, care la rândul său îți va afecta trăirile într-un mod pozitiv.

De cele mai multe ori, sentimentele negative sunt atenuate când sunt ignorate, și nu alimentate.

Mii de căsnicii ar fi putut fi salvate dacă unul dintre parteneri ar fi descoperit principiul iubirii așa cum l-am discutat noi. Dacă ar fi să uitați toate învățăturile din această carte, amintiți-vă, vă rog, să iubiți în „stil 1 *Corinteni* 13“. Dragostea este cea mai impresionantă forță și este la îndemâna tuturor.

Să presupunem că alegeți să iubiți. Chiar dacă sentimentele voastre pot fi de indiferență sau chiar negative, alegeți astfel să fiți canalul iubirii lui Dumnezeu față de soț sau soție. Cum putem exprima o asemenea iubire? Există două moduri de bază: prin cuvinte și prin fapte.

A iubi prin cuvinte

În 1 *Corinteni* 8:1, citim: „Dragostea edifică.” A edifica înseamnă „a construi”. Este rădăcina substantivului *edificiu*, *clădire*. Prin urmare, a-mi iubi partenerul înseamnă „a-l construi”. Unul dintre cele mai puternice mijloace de edificare este complimentul. Găsiți un lucru mai mare sau mic care vă place la partener și exprimați-vă aprecierea.

Se spune că o femeie a mers la un terapeut conjugal să-i ceară sfatul.

– Vreau să divorțez, a mărturisit ea, și vreau să-l fac să sufere cât mai mult.

– În cazul ăsta, a sfătuit-o terapeutul, copleșește-l cu complimente. După ce vei deveni indispensabilă pentru el – după ce va ajunge să creadă că îl iubești cu devotament –, pornește acțiunea de divorț. Așa o să-l faci să sufere cel mai tare.

După câteva luni, soția a revenit ca să-i spună că a urmat recomandările primite.

– Bun, acum e momentul să deschizi acțiunea de divorț.

– Divorț! a spus femeia indignată. Nici în ruptul capului! M-am îndrăgostit de el.

A iubi prin cuvinte când suntem tratați urât

„Dar cum aş putea să-i fac complimente când mă tratează îngrozitor?” ar putea întreba o soție. Prin ajutorul Sfântului Duh, ne răspunde Biblia. Oare nu asta ne îndeamnă Iisus să facem în Matei 5:44: „Iubiți pe vrăjmașii voștri, rugați-vă pentru cei ce vă prigonesc!”? Dacă iubim atunci când suntem prost tratați, este posibil să ne reabilităm căsnicia.

Dacă învățăm puterea imensă a complimentului, atunci rareori vom ajunge să ne mai plângem – după cum putea vedea în exemplul următor:

Soția privește pe fereastră și observă că soțul aproape a terminat de tuns iarba din curtea din față. Ia hotărârea: „E momentul să atac.” Iese afară, își pune mâinile pâlnie la gură și strigă, acoperind zgomotul mașinii de tuns iarba:

– Crezi că apuci să te ocupi în după-amiaza asta și de rigole?

Imaginați-vă – soțul ei tocmai a petrecut două ore epuizante tunzând gazonul, iar ea îi dă o altă sarcină.

Nu pot ști cu certitudine cum va răspunde soțul, dar vă pot spune ce gândește: „Femeie, mai lasă-mă în pace!“ Cât de bine s-ar simți dacă ea ar ieși cu un pahar cu limonadă și i-ar spune ce frumos arată curtea!

Nu bag mâna în foc că soții voștri se vor oferi voluntar să curețe rigolele, dar vă garantez că un compliment va fi primit cu bucurie. Un soț se simte mult mai motivat să-și îndeplinească obligațiile casnice dacă este recompensat cu un compliment.

Bineînțeles, același lucru este valabil și pentru soții. O femeie cu 25 de ani de căsătorie la activ mi-a relatat mânia care a cuprins-o când s-a întors de la serviciu obosită și a început să pregătească cina.

– Găteam ceva cu multe legume. Soțul s-a uitat la tigaie și a spus: „Unde-i carnea?“ Am vrut să i-o spun în față: „Bine, gătește *tu*.“

Ce bine ar fi dacă soțul și-ar exprima aprecierea pentru o mâncare bine gătită – chiar și fără carne!

A iubi prin cuvinte pline de bunătate, rugăminți și acceptare

O a doua modalitate prin care ne putem exprima iubirea este prin *cuvinte pline de bunătate*. Dragostea

este plină de bunătate (1 *Corinteni* 13:4). Acest lucru are legătură cu felul în care vorbim. „Un răspuns blând potolește mânia, dar o vorbă aspră ațâță mânia“ (*Proverbe* 15:1). De ce țipăm când vorbim cu soțul sau soția? De ce vorbim cu asprime? Pentru că dăm curs unor emoții negative. Putem vorbi blând chiar și în prezența unor sentimente negative, dacă alegem să primim ajutorul lui Dumnezeu.

Nu este nimic rău în a ne recunoaște sentimentele față de parteneri dacă vorbim cu bunătate, mai ales dacă acestea ne macină pe dinăuntru. Soția poate spune cu blândețe:

– Te iubesc mult, dragul meu, și ești un soț minunat – dar aș vrea să te ocupi de laptopul meu, așa cum mi-ai promis acum câteva săptămâni.

Nu strică niciodată să-ți însoțești solicitarea politicoasă de un compliment.

O a treia metodă de a vorbi cu iubire este să folosim *rugămințile* în locul comenzilor. Dragostea nu caută folosul său (1 *Corinteni* 13:5). „Ce părere ai despre asta?“ „Cum ți se pare asta?“ „Crezi că s-ar putea?“ „Putem face asta?“ Acestea sunt rugăminți, spre deosebire de: „Fă bine și rezolvă azi asta!“

Un alt mod de a ne exprima iubirea este prin *cuvinte de acceptare*. Trebuie să ne asigurăm soțul sau soția că își poate exprima ideile fără între în defensivă sau să se simtă atacați. Soția ar putea spune:

– Simt că nu mă mai iubești cum mă iubeai odată.

Firește că soțul ar răspunde:

– Cum poți să spui una ca asta? Ai uitat de poșeta scumpă pe care ți-am cumpărat-o după Crăciun de la magazinul de outlet și când te-am scos vara trecută în oraș, la masă?

Cum procedează el? O condamnă pentru sentimentele ei. Ar fi mult mai bine dacă ar spune:

– Ce spui, iubito? De ce simți asta?

Soțul trebuie să-i dea soției șansa de a-și exprima sentimentele, ca mai apoi să îi accepte cuvintele – să-i respecte sentimentele, nu să le condamne.

A vorbi cu dragoste înseamnă, de asemenea, a vorbi la *timpul prezent*. Dragostea nu păstrează niciun fel de mărturie a răului făcut, nu dezgroapă trecutul cu fiecare nouă criză. Dacă eșecurile din trecut au fost mărturisite, atunci de ce le-ai aduce din nou în discuție? Dragostea vorbește doar despre faptele prezente și nu încearcă să facă caz de niciuna dintre

imperfecțiunile din trecut. Unii soți își scot ochii pentru greșelile de altădată. Acest lucru distruge „edificiul” căsniciei.

A iubi prin fapte

Cum ar arăta căsniciile noastre dacă am da într-adevăr ascultare poveței lui Ioan, „ucenicul pe care îl iubea Iisus”, de a iubi nu prin cuvinte, ci „cu fapta” (1 Ioan 3:18)? Cum ne susținem afirmațiile prin acțiuni?

Dragostea este îndelung răbdătoare. Prin urmare, dacă vrem să ne exprimăm iubirea prin comportament, trebuie să dovedim un comportament plin de răbdare. Implicațiile în cazul de față sunt colosale. Asta înseamnă și să încetăm să mai batem din picior când soțiile se pregătesc să iasă în oraș. Mai bine ne așezăm și ne relaxăm. Comportamentul nostru impacientat nu le va ajuta să se grăbească. Nu va face decât să le agite și s-ar putea dovedi chiar dăunător fizic. Nu trebuie să fim nerăbdători. Alegerea ne aparține. De ce să nu dăm dovadă de iubire?

Dragostea este *plină de bunătate*. Actele de bunătate sunt printre cele mai puternice voci ale iubirii. Singurele limite sunt imaginația și voința. Lalelele din supermarket într-o zi posomorâtă de iarnă spun „Te

iubesc“ tuturor soțiilor, mai puțin celor alergice la flori. Același lucru îl spune și un SMS trimis în toiul unei zile de lucru cu mesajul: „Ești cel mai bun soț din lume.“ O cină surpriză la un restaurant fără fereastră de *drive-in* transmite unei soții care pregătește de regulă mesele familiei mesajul: „Ești specială.“

De când nu i-ați mai scris soției/soțului o scrisoare de dragoste?

– Nu fi caraghios, ar putea răspunde cineva. Îl văd în fiecare zi. De ce să-i scriu o scrisoare?

Pentru că, într-o scrisoare de dragoste, soțiile le vor spune soților unele lucruri pe care nu le transmit printr-o conversație verbală. O scrisoare de dragoste pe lună va alimenta viața și progresul unei căsnicii. O scrisoare este un act de bunătate.

De ce să nu vă stabiliți niște obiective noi în privința bunătății? Gândiți-vă la ceva ce puteți face în fiecare zi pentru a vă exprima iubirea față de soț sau soție. După ce ați îndeplinit faptele, roștiți: „Te iubesc!“ Nu fiți asemenea bărbatului care mi-a spus odată:

– I-am zis soției că o iubesc când i-am cerut să se căsătorească cu mine. Dacă mă voi răzgândi vreodată, o voi anunța.

Dragostea nu se manifestă numai o dată. Este un mod de viață.

Îi tratați pe ceilalți cu mai multă curtoazie decât dați dovadă față de partenerii voștri?

Dragostea este *curtenitoare*. *Curtenitor* înseamnă a avea „maniere de curte, a fi politicos“. Ați uitat oare aceste aspecte mărunte? Îi tratați pe ceilalți cu mai multă curtoazie decât dați dovadă față de partenerii voștri? Prea mulți dintre noi exagerează în ideea conform căreia „căminul unui bărbat este castelul lui“, îngăduindu-ne genul de comportament de care n-am da dovadă nici în vis la biserică sau la birou. Aproape la fel de grav, scăpăm din vedere micile amabilități: banalele saluturi de dimineață, sărutul la întoarcerea de la serviciu, sprijinirea soției când merge pe o porțiune de gheață în parcare. Un telefon sau un mesaj prin care anunțați că întârziați nu este cu nimic mai presus de gestul pe care l-ați face față de orice altă persoană cu care aveți o întâlnire. De ce să nu vă tratați partenerul cu aceeași curtoazie și respect manifestate față de ceilalți?

Dragostea *nu pizmuiește*. Dragostea urmărește binele persoanei iubite. Dacă soții ar trăi cu scopul de a-și ajuta soțiile să-și atingă potențialul, iar acestea ar trăi cu scopul de a-și ajuta soții să-și atingă potențialul, atunci am respecta idealul biblic.

Poate că modelul de dragoste despre care am discutat vi se pare supranatural. Așa e! Ne stă în fire să-i iubim pe cei care ne iubesc. Iisus a spus: „Dacă iubiți numai pe cei ce vă iubesc, ce răsplată mai așteptați? Nu fac așa și vameșii?” (Matei 5:46). Nu avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu pentru a ne iubi soțul sau soția care ne iubește. Este ceva natural. Dar Iisus ne îndeamnă să ne „iubim vrăjmașii!” (Matei 5:44).

E clar că partenerul de viață nu poate fi mai rău ca un vrăjmaș. Așadar, responsabilitatea voastră este clară. Dumnezeu vrea să-Și exprime iubirea prin voi. Sunteți dispuși să-I dați șansa de a demonstra puterea dragostei? Lăsați-vă emoțiile în pace; nu vă condamnați pentru sentimentele negative. Prin puterea Sfântului Duh, exprimați-vă iubirea prin cuvinte și fapte, iar emoțiile vă vor urma exemplul. Cu timpul, dacă partenerul va răspunde la rândul său cu

dragoste, atunci „fluturii în stomac“ ar putea reveni. Dacă sunteți creștini cuviincioși, dragostea nu este peste puterile voastre.

Iritări și imperfecțiuni

Aș putea parafraza versetul 1 Petru 4:8 – „Dragostea acoperă o sumedenie de păcate“ – spunând: „Dragostea acceptă o sumedenie de păcate“. Dragostea nu pretinde perfecțiunea partenerului. Există unele privințe în care partenerul nu poate sau nu vrea să se schimbe. Eu le numesc imperfecțiuni. S-ar putea să nu fie chestiuni morale, ci pur și simplu lucruri care nouă nu ne plac. Îmi permiteți să vă dau un exemplu din propria căsnicie?

Eram căsătoriți de mai mulți ani, când mi-am dat seama că soția mea era o „deschizătoare de sertare“, dar nu și o „închizătoare de sertare“. Mă întrebam dacă fusesem orb în această privință în primii trei sau patru ani de căsnicie sau dacă acesta era un tipar nou de comportament pentru ea – dar știam cu certitudine că mă irita grozav.

Am făcut ceea ce am considerat că este „matur“ să fac. Mi-am exprimat fățiș neplăcerea față de ea și i-am cerut să se schimbe. În săptămâna următoare, am

observat cu atenție lucrurile de fiecare dată când intram în apartament, dar, spre disperarea mea, nu se petrecuse nicio schimbare. De fiecare dată când vedeam un sertar deschis, fumegam. Câteodată, explodam.

După vreo două luni, am decis să-mi folosesc cunoștințele educaționale. Aveam să-i ofer o demonstrație vizuală, însoțită de o prelegere. M-am dus acasă, am înlăturat totul din sertarul de sus al dulapului din baie, l-am scos și i-am arătat roțița de dedesubt și cum se încadra pe șină și i-am explicat ce mecanism minunat era acesta. De data asta, am știut că a înțeles cum funcționează sertarul și cât de serios tratam această chestiune.

În săptămâna următoare, am așteptat cu nerăbdare o schimbare – dar nu s-a întâmplat nimic! Apoi, într-o zi, am ajuns acasă și am descoperit că fiica noastră, în vârstă de un an și jumătate, căzuse și se tăiase la colțul ochiului într-un sertar deschis. Karolyn o dusesese la spital. Acolo, fusese supusă supliciului de a asista la momentul în care chirurgul i-a cusut rana, întrebându-se dacă va rămâne cu o cicatrice permanentă sau cu un handicap de vedere.

Mi-a spus întreaga poveste și eu mi-am înfrânat emoțiile cât am ascultat-o. Eram mândru de mine. Nu i-am amintit de sertarele deschise, dar în sufletul meu îmi ziceam: „Pun pariu că de-acum înainte va închide sertarele!“ Eram convins că acesta avea să fie factorul decisiv. Trebuia să se schimbe de acum înainte! Doar că n-a făcut-o.

După vreo săptămână sau două, mi-a trecut prin minte: „Nu cred că se va schimba vreodată!“ M-am așezat și am început să-mi analizez variantele. Le-am notat: (1) puteam s-o părăsesc, (2) puteam să mă simt îngrozitor de fiecare dată când mă uitam la un sertar deschis, până la moartea ei sau a mea sau (3) puteam s-o accept ca „deschizătoare de sertare“ și să-mi asum sarcina de a fi eu cel care le închide.

Analizându-mi variantele, am exclus-o din start pe cea cu numărul unu. Privind varianta doi, mi-am dat seama că, dacă aveam de gând să mă simt îngrozitor de fiecare dată când vedeam un sertar deschis, de atunci și până la moarte, aveam să-mi petrec o mare parte din viață în nefericire. Am dedus că cea mai bună variantă era cea cu numărul trei: să accept acest aspect ca pe una dintre imperfecțiunile ei.

Am luat decizia și m-am dus acasă să o anunț.

– Karolyn, am spus, știi chestia aia cu sertarele?

– Gary, te rog, nu mai deschide iarăși subiectul, a răspuns ea.

– Nu, am răspunsul. De acum înainte, nu ai de ce să-ți mai faci griji în privința asta. Nu trebuie să mai închizi niciun sertar în viața ta. Voi accepta acest lucru ca pe una dintre sarcinile mele. Problema noastră cu sertarele s-a terminat!

Din acea zi și până astăzi, sertarele deschise nu m-au mai deranjat niciodată. Nu simt nicio emoție, niciun resentiment. Pur și simplu, le închid. E sarcina mea. Când mă voi întoarce în seara asta acasă, vă garantez că sertarele deschise mă vor aștepta. Iar eu le voi închide și totul va fi bine.

Ce vreau să sugerez prin acest exemplu? Că, în căsnicie, veți descoperi la partenerii voștri unele aspecte care nu vă plac. S-ar putea să nu vă placă cum agață prosoapele (sau nu le agață!). Ar putea fi postul de „rock clasic” pe care îl ascultă în mașină... felul în care tind să vă întrerupă... modul enervant în care uită numele oamenilor... felul în care își lasă pantofii în drum, ca niște piedici puse înadins.

Primul pas spre remedierea situației este să solicitați schimbarea. (Dacă vă puteți schimba, de ce nu? Este o chestiune mărunță prin care vă puteți face partenerul fericit.) Cu toate acestea, vă garantez că există unele privințe în care partenerii nu pot sau nu vor să se schimbe. Acesta este punctul în care „dragostea acceptă o sumedenie de imperfecțiuni“. Voi decideți când anume veți începe să *acceptați*.

În încheiere

Unii dintre voi au purtat bătălii din motive la fel de banale precum sertarele deschise. Ar putea fi acesta momentul potrivit să anunțați armistițiul și să faceți o listă cu lucrurile pe care sunteți dispuși să le acceptați ca imperfecțiuni? Nu vreau să vă descurajez, dar partenerii de viață nu vor fi niciodată perfecți. El sau ea nu va face niciodată tot ce vă doriți.

Cea mai bună variantă este acceptarea iubirii!

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

1. *După ce ți-ai mărturisit greșelile, ai acceptat iertarea lui Dumnezeu și i-ai cerut iertare partenerului tău, roagă-L pe Dumnezeu să-ți îngăduie să fii agentul iubirii Lui față de partenerul tău. Roagă-L să te umple de Duh Sfânt și de iubirea Lui. (Dumnezeu va răspunde acestei rugăciuni pentru că ne-a spus deja că aceasta este voința Lui – vezi Efeseni 5:18, 25; Tit 2:3–4.)*
2. *Uită de sentimentele tale. Nu trebuie să simți nimic ca să-ți iubești partenerul. Sentimentele se pot modifica prin acțiunile tale, dar sentimentele nu ar trebui să-ți dicteze acțiunile. Alege să-ți iubești partenerul, indiferent cum te simți.*
3. *Exprimă-ți iubirea față de partenerul tău prin cuvinte și prin fapte o dată pe zi în luna care urmează. Citește din nou secțiunile „Iubind prin cuvinte” și „Iubind prin fapte”. Poate ar fi bine să începi pentru săptămâna următoare cu un compliment zilnic.*

4. *Nu îngădui ca reacția partenerului tău să-ți înăbușe dragostea. Nimic din ce face partenerul tău nu poate pune capăt iubirii tale atât timp cât alegi să iubești. De ce să te oprești când iubirea este cea mai mare armă pentru îmbunătățire și dezvoltare?*
 5. *Ia în calcul posibilitatea de a accepta imperfecțiunile partenerului tău care te-au iritat ani întregi. Dacă decizi să le accepți, asigură-te că îi spui și partenerului tău. O astfel de acceptare poate fi un pas pozitiv în propria dezvoltare emoțională.*
 6. *Puține persoane pot rezista iubirii autentice și necondiționate mai mult de un an. De ce să nu începi azi? Fă din acest an cel mai important an al căsătoriei voastre. Mulți au descoperit că, în mai puțin de o lună, iubirea a zămislit iubire și întreaga lor căsătorie s-a schimbat complet.*
-

CAPITOLUL 4

„Ascultă-mă!“

Trăim într-o epocă a zgomotului și a aiurelilor atât vizuale, cât și auditive. Capete vorbitoare la televizor. Fluxul nesfârșit de e-mailuri și mesaje text pe care majoritatea dintre noi le primim. Tipi care se plimbă prin mall pălăvrăgind la mobil. Muzică proastă oriunde ai merge. Birouri cu spații deschise gălăgioase. Și lista poate continua.

E limpede că nouă, ca societate, ne place să „comunicăm“. Rare sunt locurile în care putem găsi liniște și pace.

Dar despre ce *fel* de comunicare este vorba? Aceasta este întrebarea.

Atunci când nu reușim să comunicăm în mod deschis și semnificativ – când nu reușim într-adevăr să ne bucurăm de viață împreună cu partenerii noștri –, blocăm cursul vieții și avem tendința de a crea un

bazin stănut de autocompătămire. Ne simțim singuri pentru că suntem singuri. Poate că locuim în continuare în aceeași casă, dar locuim ca doi oameni singuri, și nu ca o unitate. Acest lucru este exact contrariul intenției lui Dumnezeu. La începuturi, El a spus: „Nu este bine ca omul să fie singur [despărțit]“ (*Geneza 2:18*). Multe persoane s-au trezit „despărțite“ în mijlocul căsniciei. Nu este niciodată bine să fii singur.

Un act de voință

În ciuda idealurilor mărețe pe care le-am avut înainte de căsătorie, comunicarea liberă nu se produce în mod natural. Pe de altă parte, nici nu este de neatins, așa cum au tras concluzia unele cupluri. Ca să devenim o unitate și să ne bucurăm de fluxul cald al vieții, care este cea mai profundă dintre satisfacțiile umane, trebuie să comunicăm. Nu putem ajunge să ne cunoaștem reciproc dacă nu avem încredere unul în celălalt. Apostolul Pavel a subliniat acest adevăr când s-a adresat bisericii din Corint: „Cine dintre oameni cunoaște lucrurile omului, afară de duhul omului, care

este în el? Tot așa, nimeni nu cunoaște lucrurile lui Dumnezeu afară de Duhul lui Dumnezeu“ (1 *Corinteni* 2:11).

Așa cum nu am putea să-L cunoaștem niciodată pe Dumnezeu dacă El nu ar fi ales să se comunice pe Sine Însuși prin intermediul Duhului Lui, la fel nici noi nu ne-am putea cunoaște între noi dacă nu am alege să comunicăm. E posibil ca afirmația „pot citi în sufletul lui ca într-o carte deschisă“ să fie valabilă după 50 de ani de comunicare liberă, dar nu se aplică în primii ani de căsnicie.

Nu, soțul tău nu-ți poate citi gândurile, după cum bine știi. Dacă vrei să fie sensibil la sentimentele tale, trebuie să-i spui ce simți! Dacă vrei ca soția ta să fie interesată de ce se întâmplă în lumea ta, trebuie s-o inviți înăuntru.

Comunicarea este, practic, un act de voință, nu o trăsătură de personalitate.

Comunicarea este un act de voință. Acest lucru este ilustrat în 2 *Corinteni* 6:11, 13, când Apostolul Pavel le spune locuitorilor Corintului: „Inima noastră s-a lărgit... lărgiți și voi inimile voastre!“* Comunicăm,

sau nu comunicăm, printr-un act deliberat. Nu putem spune sincer: „E vorba pur și simplu despre personalitatea mea. Efectiv, nu sunt un «bun comunicator»!“

Acum, este adevărat că unii dintre noi avem o „personalitate de tip Marea Moartă“. Avem, poate, numeroase gânduri, sentimente și experiențe, dar ne simțim perfect împăcați dacă nu le dezvăluim nimănui. Nu simțim nicio obligație să vorbim.

Alții au o personalitate de tip „râu involburat“: tot ce le pătrunde în minte le iese pe gură și, de regulă, nu trec 60 de secunde între cele două acțiuni. Personalității de tip „Marea Moartă“ îi va veni mai greu să se exprime decât „râului involburat“. Pe de altă parte, acesta are o problemă la fel de mare când trebuie să învețe să asculte.

Atât vorbitul, cât și ascultarea sunt necesare pentru o comunicare eficientă. Personalitatea de bază a fiecăruia dintre noi tinde spre una dintre aceste extreme. Prin urmare, fiecare dintre noi are propriile dificultăți de comunicare, dar aceasta nu este imposibilă. Comunicarea este, practic, un act de voință, nu o trăsătură de personalitate.

Personalitățile noastre pot fi un capital sau o obligație pentru comunicare, dar nu ne vor duce niciodată la faliment. Fie că aleg să-mi deschid inima sau să încui ușa. Nu pot da vina pe personalitatea mea, pe reacția partenerului sau pe nimic altceva. Dacă trăiesc pentru mine, fac acest lucru prin alegerea mea și prin nesupunere deliberată față de porunca lui Dumnezeu care îndeamnă la uniunea celor doi soți. Căsătoria nu-și poate atinge idealul decât dacă ambii parteneri aleg să comunice.

Dincolo de „Bine“

Dacă întâmpinăm probleme în a comunica intim cu partenerii noștri, cea mai simplă soluție este să începem împărtășind evenimentele de zi cu zi din viețile noastre, trecând apoi la nivelurile de comunicare mai profunde. Aceia dintre noi care suntem părinți au trecut prin experiența întoarcerii acasă a copiilor după un eveniment – cum ar fi o excursie sau o tabără bisericească – și ni s-a răspuns cu „Bine“ la întrebarea noastră: „Cum a fost?“ (Uneori răspunsul lor poate fi: „Nu știu!“)

De multe ori așteptăm și, cu timpul, ei aleg să ne povestească cum a fost. Sau le punem întrebări atente, concepute să provoace și altfel de răspunsuri decât unele monosilabice.

Cum putem face acest lucru în căsătorie, dacă nu ne pricepem? Sugestia mea pentru tinerii căsătoriți și pentru alții care au probleme cu acest nivel de comunicare este ca, vreme de câteva săptămâni, să facă tot posibilul și imposibilul să comunice detaliile:

– Ei bine, draga mea, m-am urcat în tren și am găsit locul unde mă așez eu de obicei... apoi mi-am scos telefonul, am intrat pe Instagram și am văzut pozele din vacanță ale fratelui meu... Când am ajuns la serviciu, am apăsat butonul liftului și...

Exagerez, desigur, dar ați prins ideea. Relatați în detaliu ce se întâmplă în viața voastră. După câteva zile, veți putea menționa doar evenimentele mai importante ale zilei. Dar, mai ales, veți putea începe să vă exprimați *sentimentele* și veți putea totodată să povestiți pur și simplu „ce s-a întâmplat“. Procesul unei asemenea comunicări va oferi partenerului un sentiment de unitate. Soțul sau soția va începe să simtă că este parte din ceea ce faceți.

De asemenea, este util pentru fiecare partener să viziteze locul de muncă al celuilalt, dacă sunt amândoi angajați. Făcându-și o imagine despre mediul de lucru, partenerul va putea să se identifice mai ușor cu lumea celuilalt. Prezentați-vă partenerii colegilor apropiați, astfel încât atunci când ajungeți acasă și spuneți: „Kevin a fost astăzi într-o dispoziție foarte proastă“, partenerul își face o imagine mentală despre Kevin și cum ar putea arăta el într-o zi proastă.

Un al doilea nivel de comunicare este cel al rezolvării problemelor sau al luării deciziilor. Întrucât am dedicat un întreg capitol procesului decizional, nu voi discuta aici despre acest nivel de comunicare. Vreau doar să spun că, adesea, acesta este primul motiv de conflict într-o căsnicie.

Când se încing spiritele

Al treilea nivel de comunicare constă în a reuși să comunicăm „sub presiune“. Când temperatura emoțională crește, rațiunea scade, emoția preia controlul și izbucnește haosul. Cum facem să prevenim haosul și să extragem unitatea din aceste momente încordate?

În urmă cu mulți ani, într-un august călduros, eu și viitoarea mea soție l-am vizitat pe pastorul care urma să ne officieze ceremonia de nuntă. Am luat cina sub un stejar bătrân, iar el ne-a dat acest sfat, pe care nu l-am uitat niciodată:

– Când sunteți supărați, vorbiți pe rând.

Ne-a explicat în continuare că ar trebui ca, într-un interval între trei și cinci minute, să-mi expun ideile asupra problemei, iar soția mea să păstreze tăcerea (nicio intervenție nu e permisă). Apoi, urma ea să-și expună viziunea asupra problemei într-un interval identic de timp. Procesul putea continua atât timp cât era necesar.

În acea zi călduroasă de august, nu mi-am imaginat că voi avea nevoie vreodată de o astfel de strategie cu soția perfectă pe care mi-o dăruise Dumnezeu. De ce m-aș fi supărat vreodată pe ea? Am primit în scurt timp răspunsul la această întrebare și am devenit specialiști în „a vorbi pe rând“. De atunci, le-am sugerat cuplurilor aceeași metodă. Vorbitul pe rând nu vă rezolvă problemele, dar reduce tensiunea și puteți astfel să vă ocupați de problemă.

Cum să vorbești pe rând

Permiteți-mi să vă sugerez alte reguli pentru comunicarea pe rând. Când partenerul vorbește, trebuie să ascultați. Una dintre marile descoperiri ale comunicării este puterea miraculoasă a unei urechi care știe să asculte. Cei mai mulți dintre noi nu ne-am atins niciodată potențialul de ascultători. Iacov ne spune: „Orice om să fie grabnic la ascultare“ (Iacov 1:19). Vorbele au o mică însemnătate în lipsa cuiva care să asculte. Când vorbește soția ta, este rândul tău să ascuți. Nu sta acolo, încărcându-ți din nou armele. Nu te poți concentra pe ce spune dacă tu îți aduni între timp forțele. Îți vei relua ideile când va veni din nou rândul tău. Nu te preocupa de ideile tale. Concentrează-te pe cele ale partenerului.

Ascultați faptele și sentimentele exprimate. În lumina a ceea ce se spune, încercați să înțelegeți cum a ajuns soțul sau soția să se simtă așa. Dacă reușiți să înțelegeți, atunci o afirmație în acest sens ar putea fi un medicament puternic.

– Pot înțelege de ce te simți așa; chiar pot. Dă-mi voie să-ți explic acțiunea mea așa cum o vedeam eu.

Vine apoi rândul vostru să prezentați lucrurile din perspectiva voastră. Când greșiți cu adevărat, fiți gata să vă recunoașteți greșeala, după cum am discutat deja. Justificările nu au nicio valoare.

Întrebați-vă: „Ce nevoi are soția mea pe care eu nu i le îndeplinesc?” S-ar putea să nu fi realizat anumite sarcini gospodărești, pe care soțiile v-au rugat de zile întregi să le rezolvați – sarcini care vouă vă pot părea neînsemnate, dar care contează enorm pentru ele.

– A durat foarte mult până când eu și soțul meu ne-am pus de acord în această privință, mi-a spus recent o soție. Pentru el unele chestiuni mărunte, cum ar fi dusul ziarelor vechi în garaj pentru reciclare, în loc să se adune prin casă, nu înseamnă mare lucru, dar pentru mine da, fiindcă urăsc dezordinea. Este un fel de problemă vizuală. În cele din urmă i-am spus: „Uite, dragul meu. Este un lucru important pentru mine și, pentru că mă iubești, trebuie să-l faci. Nu e ceva greu, nu-ți ia mult timp și nu te costă nimic. Așa că...” Nu cred că înainte se gândise vreodată în felul ăsta.

– Sau lui nu-i place să fie întrerupt, iar eu îl întrerup pentru că îi ia mult timp să-și adune ideile – așa cum

fac mulți bărbați, de altfel. Din nou, pe mine nu mă deranjează să fiu întreruptă. Pentru mine nu e o chestiune importantă; îmi reiau discursul de unde am rămas. Îmi plac schimburile animate. Pentru el e o dovadă de lipsă de respect. Încerc să mă corectez pentru că e important pentru el.

Dragostea nu se poartă necuviincios. Ce puteți face în această privință? Potențialul de a îndeplini nevoile partenerilor este în mâinile voastre. Dacă faceți un scop din asta, veți respecta sfatul biblic din *Filipeni* 2:3–4: „Nu faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci, în smerenie, fiecare să privească pe altul mai presus de el însuși. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci și la foloasele altora.”

Dărâmarea barierelor

Imaginea uniunii conjugale este una frumoasă, dar crearea unui asemenea tablou este o problemă diferită. E nevoie de energie și de creativitate maximă, însă puține lucruri vă vor oferi în viață o satisfacție mai mare. Întrucât există bariere de comunicare des întâlnite, vreau să vă ofer câteva sugestii practice care vă pot rezolva propria problemă.

„Nu vrea să se deschidă față de mine“ – fără discuție, cea mai comună nemulțumire pe care o aud de la cuplurile cu probleme este faptul că un partener refuză să vorbească intim. De cele mai multe ori, soțul este persoana tăcută. Ar fi nedrept, însă, să rămân cu impresia că aceasta este o trăsătură a bărbaților. Există și multe femei care consideră, la rândul lor, că este mai confortabil să tragă draperiile sufletului lor. Înainte de toate, dați-mi voie să spun că această tendință de interiorizare nu trebuie privită ca o tulburare mintală. Am cunoscut soți care și-au recunoscut reticența în a-și deschide inima față de oricine, nu doar față de soțiile lor, și care au îngăduit ca această problemă să-i ducă spre depresie și pierderea stimei de sine. Concluzia lor era că sunt bolnavi psihic incurabili. Nu este însă cazul.

Avem cu toții puncte forte și slăbiciuni de personalitate. Deși nu putem îndrepta trecutul, suntem stăpânii viitorului nostru. S-ar putea ca în copilărie, indiferent din ce motiv, să ne fi dezvoltat o personalitate retrasă, interiorizată, dar asta nu înseamnă că nu putem duce o viață deschisă și că nu putem trăi bucuria uniunii cu partenerul nostru de

viață. Toate tiparele pot fi schimbate. Trebuie să hotărâm că uniunea conjugală merită chinul schimbării. (Și vă asigur că așa este.)

Mă adresez acum bărbaților: un prim pas în procesul de comunicare îl constituie discutarea problemei cu soția. Așază-te lângă ea într-un cadru confortabil și spune-i, cu cuvintele tale:

– Draga mea, știu că uniunea căsniciei noastre nu este întocmai cum ne-am dorit-o. Mai știu și că una dintre marile noastre probleme este reticența mea în a vorbi cu tine. Interiorizez lucrurile; am dificultăți în a exprima ce cred sau simt cu adevărat. Știu că asta îngreunează situația pentru tine, pentru că nu-mi poți citi gândurile. Chiar vreau să mă dezvolt în această privință și îți cer ajutorul. Nu sunt sigur cum mă poți ajuta, dar poate ai unele idei.

Dă-i soției ocazia să răspundă. Poate chiar are unele idei folositoare.

Continuă dezvăluindu-i o parte dintre lucrurile care, după părerea ta, îngreunează deschiderea ta. Mărturisește-i că atunci când îți tot cere „să spui mai multe“ nu face decât să inhibe și mai tare. Poate ar fi bine să-ți pună întrebări despre chestiuni specifice.

După cum spunea un soț: „Te rog să nu te oprești din pus întrebări doar pentru că răspunsurile mele sunt scurte. Chiar vreau să spun mai multe, dar nu pot exprima totul după prima întrebare. Continuă să pui întrebări și să sperăm că voi continua să vorbesc.“

După cum spunea un soț: „Te rog să nu te oprești din pus întrebări doar pentru că răspunsurile mele sunt scurte.“

Poate soția ta te poate ajuta cerându-ți din când în când sfatul. Majoritatea dintre noi vorbim mai ușor când ni se cer sfaturi specifice, mai ales dacă, după părerea noastră, acea persoană are într-adevăr nevoie de ele. De asemenea, poate dacă ea sau el și-ar dezvolta interesul pentru vocația sau hobby-urile tale, ați avea altceva în comun despre care să vorbiți. Citiți împreună o revistă, urmăriți un post TV de amenajări casnice, urmați un curs seral. Dacă vă sporește uniunea, sunt niște clipe și niște bani bine investiți.

Cu toate acestea, problemele pot fi mai grave de atât. Poate există o rană din trecut care necesită vindecare. Dacă o purtați încă în minte, trebuie să fiți deschiși, pentru ca partenerul să aibă ocazia să se îndrepte. Nicio greșală nu merită o viață de chin. Trebuie să fiți

dispuși să mărturisiți și să iertați. Dacă vă vine greu să vă exprimați problema, atunci așterneți-o în scris și rugați-vă partenerul s-o citească în prezența voastră. Discutați apoi problema. Câteodată e mai ușor să exprimi în scris ceea ce îți vine greu să spui cu voce tare.

Totodată, s-ar putea ca partenerii să vă poată ajuta examinându-și propriul flux conversațional. Poate ei vorbesc atât de mult, încât voi nu mai aveți ocazia. Numeroși soți și soții pun o întrebare, după care tot ei răspund. Celălalt se simte inutil. Unii ar avea multe de câștigat dacă ar aplica sfatul lui Iacov: „Orice om să fie grabnic la ascultare“ (Iacov 1:19). Ai auzit poate povestea fetei care trebuia să scrie o lucrare despre Abraham Lincoln. A cerut ajutorul mamei, iar aceasta, știind că soțul ei este un împătimit al Războiului Civil, a spus:

– Roagă-l pe tatăl tău.

Iar fetea a răspuns:

– Nu vreau să știu chiar atât de multe.

Dacă sunteți de părere că discutarea altor subiecte poate îmbunătăți comunicarea, atunci confesați-vă unul celuilalt. La urma urmei, discuția voastră este

despre comunicare. Vă recunoașteți impasul și solicitați ajutorul, așa că orice sugestie trebuie luată în calcul. Poate că nu vă sunt îndeplinite nevoile sexuale sau ați dezvoltat o atitudine foarte negativă față de parteneri. Nu ați adus niciodată acest subiect în discuție, dar s-ar putea să vă confrunțați cu o barieră reală de comunicare în alte privințe. Este momentul să vorbiți despre asta. Nu vă poate dăuna. Vă poate ajuta.

Dați-mi voie să vă sugerez, ca o concluzie la această conversație despre problemele de comunicare: rugați-vă împreună. S-ar putea sau nu să fiți în stare să vă rugați cu voce tare, dar cu siguranță vă puteți ruga în gând. Dacă este o rugăciune tăcută, atunci conveniți să vă țineți de mâini pe parcursul ei și să rostiți „Amin“ la sfârșit.

„Asta e temperamentul meu“ – furia necontrolată este cu siguranță o barieră în calea comunicării. Este dificil, dacă nu imposibil, de comunicat atunci când cineva este furios. Totuși, furia nu trebuie privită ca un lucru rău. Sentimentul de mânie împotriva nedreptății și inechității este cel care dă naștere reformei sociale. Iisus Însuși s-a înfuriat câteodată (Marcu 3:5)**.

Însă, în mare parte, mânia noastră nu provine din grijă pentru dreptate, ci dintr-o inimă egoistă. Ne-a enervat cineva sau n-au ieșit lucrurile așa cum ne-am dorit noi. O astfel de mânie este condamnată în Scriptură (*Efesenii* 4:31). Chiar și furia îndreptățită poate conduce la acțiunile greșite. Prin urmare, Apostolul Pavel ne avertizează în *Efesenii* 4:26: „Mâniați-vă, dar nu greșiți.”*** Nu trebuie să îngăduim furiei să ne controleze și să ne conducă spre fapte greșite.

Poate că sentimentul de furie este peste puterile noastre, dar acțiunile noastre ca reacție la furie nu sunt. Avem capacitatea de a ne controla furia, în loc să ne lăsăm controlați de ea. Nu ne putem scuza comportamentul exploziv spunând pur și simplu: „Asta e temperamentul meu.” Cu toții avem temperamente și cu toții avem responsabilitatea de a ni le controla.

Așadar, cum ar trebui să ne controlăm furia în timpul conflictelor conjugale? Vă sugerez tehnica simplă a retragerii pentru evaluare. În momentul în care simțiți că vă cuprinde furia (toți suntem conștienți de momentul în care ni se întâmplă asta), acționați pentru a prelua controlul ei. O afirmație simplă, de genul:

– Simt că mă înfurii. Nu vreau să mă înfurii și știu că nici tu nu vrei asta. Prin urmare, hai să ne oprim din discuție până simt că îmi pot controla din nou sentimentele.

(Nu mă gândesc la câteva zile, ci la câteva minute, cel mult câteva ore.) Biblia ne sfătuiește: „Să n-apună soarele peste mânia voastră“ (*Efesenii* 4:26). Aceasta nu este o evitare a conflictului, ci o retragere temporară în scopul controlării emoțiilor.

După ce v-ați îndepărtat de sursa enervării, evaluați-vă gândurile, acțiunile și sentimentele împreună cu Dumnezeu. Nu încercați niciodată să faceți acest lucru singuri, altfel veți ajunge la concluzii greșite. „Doamne, de ce m-aș înfuria atât de tare în această privință?“ ar putea fi o rugăciune potrivită. Recunoașteți și mărturișiți-vă motivele egoiste, atitudinile greșite sau orice altă greșală – mai întâi în fața lui Dumnezeu, apoi a partenerului.

După ce emoțiile s-au calmat, reluați discutarea problemei, folosind, să zicem, metoda comunicării pe rând, amintită anterior. Există răspunsuri la toate problemele. Dacă dați curs furiei folosind cuvinte

aspre, tăioase sau prin abuz fizic, nu faceți decât să agravați problema. Iar astfel, furia nu se va rezolva niciodată.

Furia poate dezvălui o zonă a relației voastre care are nevoie de atenție. Dacă răspundeți constructiv, acest lucru poate stimula dezvoltarea uniunii. Dacă, însă, îngăduiți furiei să vă controleze, această alegere va duce la separare, nu la uniune. Mânia destramă întotdeauna. Controlul mâniei vă poate apropia din nou.

„E atât de egoist“

– Dar soțul meu este atât de egoist, povestește cineva. Chiar și atunci când comunică, o face ca să-și impună punctul de vedere. Eu nu am niciodată dreptate. „Stai jos și lasă-mă să-ți spun eu cum merg lucrurile“, așa crede el că se comunică.

Egoismul este cea mai mare barieră în calea uniunii și această maladie ne afectează pe toți.

Egoismul este cea mai mare barieră în calea uniunii și această maladie ne afectează pe toți. Suntem propriul dușman în atingerea uniunii conjugale. Ne stă în fire să o luăm în direcția opusă: „Varianta mea mi se pare

cea corectă. Altfel n-ar fi varianta mea. Doar nu crezi că am de gând să optez pentru varianta greșită, nu-i așa?”

Conștientizarea firii umane ne va ajuta enorm în acest moment. Recunoașterea acestei fisuri în armura noastră ne va ajuta să evaluăm fiecare situație într-o manieră mai realistă. Mă aștept să fiu egoist pentru că asta este firea mea. Dar, fiind creștin, am o fire nouă – prezența autentică a Sfântului Duh în viața mea. Prin urmare, am posibilitatea să aleg. Nu trebuie să mă supun vechii mele firi egoiste. Dacă iubesc necondiționat, aleg să cooperez cu Sfântul Duh.

Opusul egoismului este iubirea, iubirea biblică, ce este altruistă și necondiționată. Acesta este cel mai mare cadou pe care-l pot oferi perechii mele. Dar nu sunt liber să ofer o asemenea iubire până când nu aleg să acționez împotriva egoismului. Alegerea este a mea.

Este adevărat că nu puteți înlătura egoismul partenerului de viață. Îl puteți înlătura doar pe al vostru. Însă, dacă vă ocupați de propriul egoism, îi oferiți perechii un model de urmat. (Cei mai mulți dintre noi reacționăm pozitiv la un model plin de

iubire.) Când nu mai luptați cu egoismul partenerului, sunteți liberi să vă concentrați asupra înfrângerii propriului egoism.

„*Nu vreau s-o rănesc*“ – Numeroși soți și soții și-au înfrânat exprimarea sentimentelor ca să nu-și rănească partenerii. Ei au considerat că partenerii lor nu pot face față sincerității. Prin urmare, se mulțumesc să trăiască într-o uniune limitată decât să-și destrame relația. Intenția este lăudabilă și mulți dintre noi am simțit această tensiune la un moment dat. Cu toate acestea, nu ne putem îmbunătăți relația fără să ne asumăm responsabilități de adulți – care uneori sunt pline de provocări.

Asta nu înseamnă că trebuie să vă exasperați partenerii cu povestiri dramatice lungi de jumătate de oră înainte de cină, în fiecare vineri seară. Locul și momentul acestor relatări trebuie alese cu grijă. Există, de asemenea, principiul comunicării constructive, prin contrast cu o explozie distructivă. În *Romani 14:19* ni se sugerează: „Așadar să urmărim lucrurile care duc la pacea și zidirea noastră.“ A *edifica* înseamnă, după cum am văzut, „a construi“. Trebuie ca obiectivul să-ți fie clar – acela de a-ți construi partenerul. „Dragostea edifică“ (1 *Corinteni 8:1*).

Nu vă încurajez ca, în numele sincerității, să vă deversați încărcătura negativă în capul partenerului. Planul creștinesc este să spunem adevărul în dragoste (*Efesenii* 4:15), iar iubirea va edifica. Noi rostim adevărul, dar căutăm să-l spunem în așa fel încât să construim, nu să distrugem.

O bună întrebare care ar trebui pusă este: „Din ce motiv spun asta?” O fac din înverșunare, căutând să fiu acuzator? Atunci este o pornire greșită, care vă va îndepărta, în loc să vă atragă. Cu toții avem uneori porniri și gânduri negative față de partenerii noștri de viață. Sinceritatea nu înseamnă că trebuie să ne exprimăm toate aceste sentimente. Trebuie să facem în așa fel încât aceste sentimente să treacă prin sita „edificării”. Dacă, după cernere, obținem niște cărămizi pe care putem construi – minunat! Hai să le exprimăm! Dacă obținem niște bombe, atunci e musai să le dezamorsăm înainte de a distruge deznodământul fericit la care accedem.

Acestea fiind spuse, vreau să vă reamintesc că anumite aspecte ale construirii reciproce sunt dureroase. Progresul personal nu este posibil fără durere. Iar iubirea autentică stimulează progresul, chiar dacă acesta este acompaniat de durere. Nimeni nu agreează

durerea și, foarte probabil, partenerii voștri nu se vor bucura să audă adevărul de la voi, dar dacă o astfel de durere poate genera creștere, merită. O operație chirurgicală nu este un gând plăcut, dar rezultatul ei ne poate salva viața. Cu timpul, cu toții avem nevoie de o operație emoțională, socială și spirituală, iar partenerii noștri pot fi chirurgii potriviți.

Veți dori, cu siguranță, să vă exprimați propriile nemulțumiri și dezamăgiri. Nimeni nu este fericit și mulțumit tot timpul. O căsnicie matură va oferi acceptare chiar și atunci când partenerul nu este „în apele sale“. Nu este niciodată momentul potrivit pentru critici, ci numai pentru acceptare și înțelegere.

Nu vă folosiți niciodată de „sinceritate“ ca de un permis care vă dă dreptul să vă revărsați toată nefericirea și acuzele asupra partenerilor. Nu uitați că fericirea sau nefericirea sunt niște stări mintale pe care le alegeți voi înșivă. Ele pot fi susținute sau împiedicate de atitudinea și acțiunile perechii, dar alegerea vă aparține.

Totodată, nu trebuie să fiți hiperprotectori cu partenerii. Ei nu au nevoie de o altă mamă sau un alt tată, ci de parteneri deplin, care îi iubesc suficient de mult încât să rostească adevărul în dragoste.

Dozați atent medicamentul. Nu oferiți o supradoză. Niciunul dintre noi nu își poate înfrunta toate slăbiciunile în aceeași zi. Medicamentele trebuie administrate la intervale regulate, nu toate odată. Găsiți cel mai bun moment – niciodată când unul dintre voi este flămând, sau târziu în noapte. Întrebați-vă partenerii dacă consideră că sunt dispuși să își asume câteva critici constructive. Dacă nu sunt pregătiți, nu le transmiteți pe moment. Asigurați-vă că partenerii pot reacționa pozitiv la criticile aduse.

Administrați criticile însoțite de complimente. Modelul biblic pentru critică se regăsește în *Apocalipsa* 2:2, 4. Hristos îi spune bisericii din Efes: „Știu faptele tale, osteneala ta și răbdarea ta. Dar ce am împotriva ta este că...” Și continuă apoi aducându-i critici.

Trei complimente la o nemulțumire, acesta să fie modelul. Util ar fi ca laudele să se refere la același domeniu precum critica. Cu toate acestea, înainte să faceți complimente, acceptați posibilitatea de a vă

confrunța cu o problemă. De exemplu, să presupunem că soția mea vrea să mă critice pentru că las fire de păr în chiuvetă. Ar putea începe prin a spune:

– Iubitule, consideri că ai putea accepta o critică constructivă în seara asta?

Acum, ea mi-a dat șansa să spun „Da” sau „Nu”. Dacă aleg „Nu”, îți garantez că mă voi întoarce în mai puțin de o oră și voi spune:

– În legătură cu acea critică, la ce te gândeai? Mor de curiozitate să aflu.

Iar ea va răspunde:

– Nu, mai poate aștepta până mâine sau până săptămâna următoare. Să mă anunți când simți că e momentul potrivit.

Eu voi răspunde, probabil:

– Mă simt mai bine acum.

Ea va începe cu o sumă de complimente:

– Înainte să-ți spun care e rugămintea mea, dă-mi voie să-ți spun câteva lucruri care îmi plac la tine. În primul rând, apreciez faptul că pui întotdeauna hainele murdare în coșul de rufe. Am vorbit cu alte femei, care spun că soții lor își lasă hainele peste tot prin casă. Tu n-ai făcut niciodată asta. În al doilea

rând, apreciez că aseară mi-ai curățat parbrizul de insecte. Îmi place enorm când faci asta. Și în al treilea rând, vreau să știi cât de mult apreciez faptul că te ocupi de plata facturilor online și, în felul ăsta, nu avem niciodată întârzieri. Ce vreau să spun, de fapt, este că „Îmi placi cu adevărat“ și mai există un lucru, pe care dacă l-ai putea schimba, m-ar face și mai fericită.

Până în acel moment, îmi va capta toată atenția și, întrucât mă voi simți apreciat de ea, voi fi gata să-i răspund sugestiei. Așadar, ea va spune:

– Când intru în baie și găsesc fire de păr peste tot prin chiuvetă, mă irită teribil. Așa că, pe cât posibil, te-aș ruga ca, înainte să ieși din baie, să cureți chiuveta de păr.

Vă mărturisesc că această conversație nu este fictivă și sunt cel mai bun curățător de chiuvete pe care îl veți întâlni vreodată.

Complimentele îmi oferă siguranța că nu sunt un eșec. În principiu, fac o treabă destul de bună, așa că sunt motivat să-mi continui dezvoltarea. Însă, dacă sunt criticat fără complimente, sunt predispus să renunț.

„Îmi dau toată silința să-i fac pe plac, și cu ce mă aleg? Alte critici! Mă las păgubaș!“ Acestea vor fi probabil gândurile mele.

„*Știu că n-am încredere în mine*“ – mulți dintre noi ne confruntăm pe termen lung cu sentimente de inadecvare adânc înrădăcinate, deși la suprafață putem părea încrezători și competenți. Privim în urmă la un șir de eșecuri, iar succesul ni-l amintim cu greu. Ne simțim amenințați cu fiecare ocazie de socializare. Prin urmare, și în privința căsniciei noastre, ne vine greu să ne exprimăm ideile de teama altor eșecuri și respingeri. James Dobson făcea următoarea observație: „Lipsa stimei de sine produce mai multe simptome de tulburare psihică decât orice alt factor identificat încă.“***** El observă că sistemul nostru de valori culturale preamărește frumusețea, inteligența și aptitudinile fizice*****. Dacă am eșuat în aceste trei domenii (majoritatea fiind dincolo de puterile noastre), atunci ne privim pe noi înșine ca pe niște eșecuri.

Conceptul despre propria persoană s-ar putea însă să fie cel greșit. Deci, dacă nu sunteți vreun supermodel sau vreun absolvent de Stanford, și nici nu știți să jucați golf ca Tiger Woods – unde vă situați? În rând

cu restul muritorilor normali, creați după chipul lui Dumnezeu. Sute de oameni din jurul vostru au avut aceleași gânduri de inadecvare și au izbândit. Și voi puteți reuși.

Aveți, cu siguranță, puncte slabe. Cu siguranță ați dat greș cândva. Însă aveți totodată și puncte forte și sunteți capabili de reușită în multe privințe. Poate că nu puteți trece examenul de admitere la medicină, dar vă pricepeți să creați un site. Poate că nu purtați mărimea S, dar sunteți persoane sociabile și plăcute și aveți un acut simț artistic. Aptitudinile voastre nu sunt aceleași ca ale altora, și nici nu ar trebui să fie. Dumnezeu nu administrează o fabrică de prăjituri, din care ieșim cu toții la fel. Ci o fabrică de fulgi de zăpadă, renumită pentru varietate.

Fiți cele mai bune variante ale voastre, sub îndrumarea lui Dumnezeu. Folosiți-vă abilitățile; nu vă preocupați cu lucruri care vă depășesc. Sunteți persoane merituoase pentru că sunteți făcuți după chipul lui Dumnezeu. Valoarea voastră nu este determinată de ce ați făcut sau nu ați făcut. Există țeluri meritorii la îndemâna voastră. Nu vă lăsați controlați de emoții.

Recunoașteți-vă sentimentele de inadecvare în fața lui Dumnezeu, dar mulțumiți-I fiindcă „poți totul în Hristos, care te întărește“ (*Filipeni* 4:13).

Cum îi poate fi un soț de ajutor soției cu o stimă de sine scăzută? Încurajând-o să accepte trecutul și să se concentreze pe viitor – și asigurând-o de iubirea și grija sa. Despre asta este vorba într-o căsnicie. „Purtați-vă sarcinile unul altuia“ (*Galateni* 6:2). James Dobson ne oferă o imagine impresionantă a unei astfel de încurajări conjugale:

Viața a fost grea și ai avut momentele tale de suferință. Până în această clipă, te-ai confruntat cu probleme, fără să ai parte de prea mare sprijin din partea semenilor tăi și au existat momente când te-a copleșit disperarea. Acum, împarte cu mine povara, te rog. Din momentul ăsta, sunt interesat de tine ca persoană: meriți și vei avea respectul meu. Vreau, pe cât posibil, să nu-ți mai faci griji pentru necazurile tale. Destăinuiește-mi-le mie, în schimb. Ne vom concentra pe prezent și viitor și vom căuta împreună soluțiile adecvate*****.

Când un partener îi face celuilalt o asemenea declarație, transmite acceptare, dragoste, înțelegere,

încurajare și direcție. Face apel la o atitudine pozitivă, și nu la disperare. Aceasta este întotdeauna atitudinea propice dezvoltării.

În încheiere

Comunicarea sănătoasă și relevantă nu este un lux; este o necesitate. Nu poate exista uniune fără o asemenea comunicare. Barierele în calea comunicării sunt remarcabile, dar nu de netrecut. Cheia o reprezintă propria voință de comunicare. Motivați de viziunea unității în căsnicie, trebuie să alegeți să comunicați indiferent de emoțiile pe care le aveți și de eșecurile din trecut. Nu va fi un proces lipsit de chin, însă durerea servește în slujba progresului. Sugestiile care urmează sunt concepute întru ajutorarea voastră, dacă binevoiți să le ascultați!

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

*Analizează-ți căsnicia și răspunde cu sinceritate: „Sunt fericit cu nivelul de comunicare atins în acest moment?”
(Dacă nu, citește în continuare.)*

1. *Notează aspectele de comunicare din căsnicia ta în care consideri că este loc de mai bine.*
2. *Cine este persoana mai vorbăreată dintre voi doi?*
3. *Dacă îți vine greu să-ți comunici gândurile și sentimentele față de partenerul tău, ia în calcul o discuție liberă precum cea din fragmentul intitulat „Nu vrea să se deschidă față de mine”. (Cu siguranță, vă va fi greu să spargeți gheața, dar, după cum spunea un vechi proverb chinez: „Călătoria de o mie de mile începe cu primul pas.”)*
4. *Recitește toate secțiunile din acest capitol și notează după fiecare dintre ele metodele care, după părerea ta, vor contribui la îmbunătățirea comunicării cu partenerul tău. Caută să le implementezi în mod regulat.*
5. *Citește cu voce tare fiecare secțiune împreună cu partenerul tău de viață și discutați observațiile pe care le aveți despre voi înșivă în privința respectivă. (Nu faceți nicio referire la observațiile făcute asupra partenerului vostru decât dacă acesta v-o cere.)*

6. *Roagă-ți partenerul să te ajute în oricare dintre aspectele de comunicare. (Nu forța lucrurile.)*

Note:

* Trad. ÎPS Bartolomeu Anania. (*N. trad.*)

** „Atunci, rotindu-și privirile cu mânie peste ei și mâhnit de împietrirea inimii lor, a zis omului: «Întinde-ți mâna!» El a întins-o, și mâna i s-a făcut sănătoasă.” (*N. trad.*)

*** De fapt, Apostolul Pavel citează aici Psalmul 4:4. Trad. ÎPS Bartolomeu Anania. (*N. trad.*)

**** James Dobson, *The New Hide and Seek*, Revell, Grand Rapids, Michigan, 1999, p. 195. (*N. a.*)

***** *Ibid.*, pp. 17–53. (*N. a.*)

***** *Ibid.*, p. 196. (*N. a.*)

CAPITOLUL 5

Cum se împart responsabilitățile?

Amy și Dan tocmai s-au întors din luna de miere în Maui. Au revenit amândoi la serviciu și sunt entuziasmați de prima seară pe care o vor petrece împreună în noul lor apartament. Amy ajunge acasă cu 30 de minute înaintea lui Dan și începe să pregătească cina – prima în calitate de femeie căsătorită! Apa nu apucă să fiarbă, că Dan și intră pe ușă, se duce direct în bucătărie și o ia pe sus, îmbrățișând-o și sărutând-o pasional. Până ca ea să-și revină, el este deja pe telefon, jucând un joc.

Când mâncarea e gata, Amy îl strigă și el țopăie în bucătărie, zâmbind larg și spunând:

– Doamne, ce bine miroase!

Urmează o conversație normală, în mare parte despre diferitele comentarii ale colegilor de birou, apoi cina ia sfârșit. Dan își cere scuze și se grăbește să vadă un meci

din campionatul universitar de baschet, în timp ce Amy strânge masa și spală vasele. Încet-încet, ajung împreună și petrec o seară de tandrețe.

În seara următoare, lucrurile se petrec într-un mod asemănător. În a treia seară, are loc Actul al III-lea (identic cu actele I și II). Deja Amy se uită lung la Dan, care discută la telefon cu fratele lui despre șansele de anul acesta ale echipei Carolinei de Nord. Când închide telefonul, ea e pregătită – și se descarcă.

Dan este năucit. Cu ce-a greșit?

– Dar ție îți place să gătești, protestează el. Întotdeauna ai spus asta. Găteai pentru mine și când eram iubiți.

Ce omite Dan să spună este că mama sa, o casnică cu normă întreagă, și-a asumat întotdeauna sarcinile din bucătărie (și restul obligațiilor gospodărești), în vreme ce tatăl său se retrăgea în bârlogul lui.

Iar Amy omite să spună că, în copilărie, tatăl ei, care lucra de acasă ca ilustrator, împărțea numeroase obligații casnice cu mama sa, care era manager comercial. Nici ea, nici Dan nu au reușit să-și formuleze complet aceste așteptări. Era vorba, pur și

simplu, despre ceva ce au observat când erau copii – prin urmare, fiecare trăia cu presupunerea nerostită că acesta este modul „corect” de a face lucrurile.

Amy și Dan ne demonstrează ce se întâmplă în majoritatea căminelor cândva, în primele trei luni de căsnicie, când un cuplu își dă seama că nu a convenit niciodată asupra răspunsului la atât de importanta întrebare: „Cum se împart sarcinile?” Chiar și în lumea de astăzi, la un moment dat cineva trebuie să facă curat după altcineva. Cineva trebuie să se asigure că s-a plătit chiria. De dragul unei existențe ordonate, viața decurge mult mai ușor dacă fiecare dintre soți își stabilește anumite sarcini, în loc să renegocieze lucrurile la nesfârșit: „Săptămâna asta dau eu o fugă până la supermarket dacă faci curat în litiera pisicii.” Generațiile trecute aveau tendința de a-și împărți sarcinile în mod foarte tradițional, dar pe măsură ce femeile au intrat în număr tot mai mare în câmpul muncii și normele societății s-au schimbat, imaginea Tatălui care citește ziarul în timp ce Mama aspiră pe sub tălpile sale a dispărut odată cu televizoarele alb-negru.

A răzbi dincolo de anumite predispoziții

Dar chiar și în zilele noastre, cei mai mulți dintre noi venim cu anumite predispoziții la „masa” căsniciei: bărbații (presupunem noi) repară lucrurile, omoară găngăniile, fac grătar și se ocupă de tot ce are legătură cu mașinile și gunoiul. Femeile (fie că lucrează sau nu) întrețin aspectul plăcut al casei, ocupându-se de chestiunile mărunte, cum ar fi ștersul prafului de pe șemineu și omniprezența săpunului la duș, și de chestiunile importante, cum ar fi luarea deciziilor finale în privința decorării locuinței. Femeile țin totodată agenda familiei, se ocupă de aranjamentele sociale și știu pe unde umblă copiii.

Cum facem atunci să răzbim dincolo de aceste presupuneri? Multe conflicte ar putea fi prevenite dacă partenerii și-ar face timp înainte de căsătorie să discute și să cadă de acord asupra responsabilităților. În mod normal, problema nu o reprezintă incapacitatea de a conveni asupra responsabilităților, ci mai degrabă greșeala de a nu discuta deloc problema. Până și veteranii conjugali pot profita de o evaluare periodică,

prin care să vadă dacă modul lor de împărțire a sarcinilor funcționează (sau dacă, la urma urmei, o anumită sarcină trebuie îndeplinită!).

Întâi de toate însă, trebuie să revenim la ideea noastră despre uniunea în căsnicie – și la intenția lui Dumnezeu.

Echipa Adam și Eva

La începuturi, Dumnezeu le-a atribuit lui Adam și Evei un obiectiv: „Dumnezeu i-a binecuvântat și Dumnezeu le-a zis: «Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ»“ (*Geneza* 1:28).

Și soțul, și soția aveau treabă de făcut. Dumnezeu le-a cerut să se înmulțească fizic și să guverneze și să stăpânească peste pământ și toate creaturile sale. Amândoi aveau să joace un rol în îndeplinirea obiectivului, dar, în mod evident, nu-l puteau juca amândoi pe același. Din punct de vedere fizic, femeia era cea care urma să poarte pruncii în pânțece, dar bărbatul avea să joace un rol vital în acest proces. Modelul lui Dumnezeu este unitatea. Planul Lui este

ca femeia și bărbatul să lucreze ca o echipă. Procesul fizic al zămislirii presupune o astfel de muncă de echipă și este un model pentru întreaga viață.

La fel cum reproducerea fizică presupune o muncă de cooperare între soț și soție, în care fiecare joacă un rol diferit, dar indispensabil, și fiecare acționează ca o unitate, la fel și în toate celelalte domenii, modelul este să ai responsabilități diferite, dar o unitate a țelului. Prin urmare, soțul și soția nu îndeplinesc roluri identice, dar colaborează pentru atingerea unui obiectiv comun, ca echipă comandată de Dumnezeu.

În *Geneza* 3, întâlnim o aluzie la diversitatea rolurilor lui Adam și ale Evei, când Dumnezeu pronunță sentința pentru păcatul lor:

Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii, și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine.” Bărbatului i-a zis: „Fiindcă ai ascultat de glasul nevestei tale și ai mâncat din pomul despre care îți poruncisem: «Să nu mănânci deloc din el», blestemat este acum pământul din pricina ta. Cu multă trudă să-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale; spini și pălămidă să-ți dea și să mănânci iarba de

pe câmp. În sudoarea feței tale să-ți mănânci pâinea până te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat; căci țărână ești și în țărână te vei întoarce.” (*Geneza* 3:16–19)

Judecata lui Dumnezeu în cazul Evei era legată de durerile nașterii. În mod evident, nașterea era un rol unic al Evei. Sentința nu a afectat rolul bărbatului în procesul de reproducere. Când Dumnezeu i-a dat o pedeapsă distinctă lui Adam, a ales pământul, pentru că Adam era agricultor. Spinii și pălămida aveau să îngreuneze procesul de cultivare.

Ambele sentințe aveau să rămână ca mărturie permanentă a consecințelor păcatului și fiecare dintre ele a fost croită după măsură. Adică, sentința Evei avea să se manifeste într-o situație unică, doar a ei, iar Adam avea să-și înfrunte sentința zi de zi, în câmp, în timp ce își îndeplinea principala responsabilitate, aceea de a asigura hrana familiei sale.

Dacă Eva avea să-și îndeplinească rolul în atingerea obiectivului lui Dumnezeu („Creșteți și înmulțiți-vă”), atunci în mod clar nu putea lucra la câmp. Întrucât rolul lui Adam în reproducere era diferit, avea libertatea să-și concentreze energia asupra celui de-al

doilea aspect al obiectivului lui Dumnezeu, și anume să supună pământul și să stăpânească peste celelalte vietăți. Așadar, soția a fost considerată responsabilă de purtarea copiilor, iar soțul, de asigurarea celor necesare traiului.

Accentul biblic în creșterea copilului cade întotdeauna pe „părinți”, nu pe „mame”.

Nu ar trebui să privim aceste roluri ca pe niște compartimente etanșe. Oricine posedă niște cunoștințe minime despre o economie agricolă știe că rolul soției de fermier este unul vital în succesul unei gospodării. De asemenea, Adam a avut cu siguranță responsabilități legate de creșterea copiilor. Accentul biblic în creșterea copilului cade întotdeauna pe „părinți”, nu pe „mame”. În acest capitol, introducem ideea de diversificare a responsabilităților conjugale, subliniind importanța muncii de echipă în îndeplinirea scopurilor lui Dumnezeu.

Muncă, familie și luarea deciziilor

Există apoi femeia din *Proverbe* 31, cu care suntem cu toții familiarizați:

Cine poate găsi o femeie cinstită? Ea este mai de preț decât mărgăritarele. Inima bărbatului se încrede în ea și nu duce lipsă de venituri. Ea îi face bine, și nu rău, în toate zilele vieții sale. Ea face rost de lână și de in și lucrează cu mâini harnice. Ea este ca o corabie de negoț: de departe își aduce pâinea. Ea se scoală când este încă noapte și dă hrană casei sale și împarte lucrul de peste zi slujnicelor sale. Se gândește la un ogor și-l cumpără; din rodul muncii ei sădește o vie. Ea își încinge mijlocul cu putere și își oțelește brațele. Vede că munca îi merge bine, lumina ei nu se stinge noaptea. Ea pune mâna pe furcă și degetele ei țin fusul. Ea își întinde mâna către cel nenorocit, își întinde brațul către cel lipsit. Nu se teme de zăpadă pentru casa ei, căci toată casa ei este îmbrăcată cu cărămiziu. Ea își face învelitori, are haine de in subțire și purpură. Bărbatul ei este bine văzut la porți, când șade cu bătrânii țării. Ea face cămăși și le vinde și dă cingători negustorului. Ea este îmbrăcată cu tărie și slavă și râde de ziua de mâine. Ea deschide gura cu înțelepciune și învățături plăcute îi sunt pe limbă. Ea veghează asupra celor ce se petrec în casa ei și nu mănâncă pâinea lenevirii. Fiii ei se scoală și o numesc fericită; bărbatul ei se scoală și-i aduce laude (versetele 10–28).

Nimeni nu poate citi acest capitol și conchide că rolul soției se limitează la nașterea copiilor. Cu toate acestea, se formează o impresie profundă că, pentru această soție, „centrul de greutate” era casa ei. Ea se angaja în activități numeroase și diverse: cusut, gătit, cumpărarea de ogoare, plantarea viilor, confecționarea și comercializarea de așternuturi și îmbrăcăminte fină, îngrijirea săracilor și nevoiașilor și conversația cu înțelepciune și bunătate. În mod evident, această soție contribuia economic la gospodărie. Însă toate acestea erau îndreptate către bunăstarea familiei sale: a soțului ei (versetele 11–12), a copiilor ei (versetele 15, 21, 27) și a ei înseși (versetul 22).

Care sunt roadele unei astfel de vieți? „Fiii ei se scoală și o numesc fericită; bărbatul ei se scoală și-i aduce laude” (versetul 28).

Cred că aceasta era imaginea pe care Apostolul Pavel o avea în minte când a scris că femeile în vârstă trebuie să le învețe pe cele mai tinere „să-și vadă de treburile casei” (Tit 2:5). Asta nu înseamnă că soția creștină trebuie să se limiteze la un set specific de sarcini gospodărești, ci înseamnă că familia ei trebuie să fie punctul central în toate activitățile sale. Atunci când se

confruntă cu o decizie legată de responsabilități, trebuie să se întrebe întotdeauna cum îi va afecta familia. Soțul. Copiii. Pe ea însăși. Relația dintre ei.

Este important de menționat însă că modul în care aceste porunci sunt puse în practică variază de la familie la familie. Numeroase femei care au un serviciu fac sacrificii extraordinare în această privință, de la profesionista care optează pentru munca pe cont propriu la domiciliu (cu o contribuție considerabilă la veniturile familiei) până la mama care vine acasă noaptea, după o zi lungă, și petrece ore întregi ajutându-și copiii cu temele, în detrimentul propriei odihne și revigorări. Uneori, acest lucru presupune revenirea la serviciu pentru ca familia să-și permită înscrierea copiilor la o facultate creștină. (Reține, de asemenea, că Noul Testament conține la rândul său multe referințe la femeile „muncitoare” – constructoarea de corturi Priscila, pe care o întâlnim în *Faptele Apostolilor* și apoi în *Romani*, 1 *Corinteni* și 2 *Timotei*; Lidia, „vânzătoare de purpură” (*Faptele Apostolilor* 16:14); și să nu uităm de femeile care, potrivit capitolului 8 din *Evangelia după Luca*, călătoreau împreună cu Iisus și cu cei 12 și contribuiau financiar la misiunea lor.

Care sunt responsabilitățile soțului? 1 Timotei 5:8 spune: „Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, și mai ales de cei din casa lui, s-a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios.” În context, acest pasaj se referă la responsabilitatea unui bărbat de a avea grijă de văduvele din familia sa, dar, cu siguranță, dacă trebuia să aibă grijă de văduve, avea aceeași responsabilitate și pentru membrii apropiați ai familiei sale.

Dumnezeu, Cel care ne poartă de grijă

Desigur, Iisus se referă constant la Dumnezeu ca la Tatăl Său. Iată portretul lui Dumnezeu drept Cel care ne poartă de grijă:

Cine este omul acela dintre voi care, dacă-i cere fiul său o pâine, să-i dea o piatră? Sau, dacă-i cere un pește, să-i dea un șarpe? Deci, dacă voi, care sunteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru, care este în ceruri, va da lucruri bune celor ce I le cer! (Matei 7:9-11)

Dacă ar fi să descrieți rolul de Părinte al lui Dumnezeu într-un singur termen, ce ați alege? Eu aleg să-L numesc *Cel care ne poartă de grijă*. El ne-a dăruit tot în

ce privește viața și evlavia (2 Petru 1:3). Nu doar că ne-a dat viață, dar El ne susține viața și ne îndeplinește toate nevoile.

Asta nu înseamnă că soția nu trebuie să-și asume inițiativa și responsabilitatea în îngrijirea familiei. Capitolul 31 din *Proverbe* respinge această idee. Soțul și soția sunt o echipă și lucrează împreună, dar modelul biblic este ca soțul să-și asume responsabilitatea de bază în satisfacerea nevoilor fizice ale familiei sale.

Soții care muncesc, tați implicați

Cu siguranță, există multe familii în care, din diferite motive, soția trebuie să-și asume rolul persoanei care aduce cel mai mare venit în casă. Tot mai des în ultimii ani, odată cu schimbările economice și dispariția siguranței locului de muncă, femeile au început să câștige mai mult decât soții lor, care se confruntă cu șomajul sau lipsa locurilor de muncă. Dumnezeu va da putere și har acestor femei. O astfel de soție ar trebui totuși să-și ajute soțul să-și înțeleagă rolul în cadrul relației și să continue să-l respecte și să-l

încurajeze. Nu uitați că soțul și soția constituie o echipă, iar membrii unei echipe trebuie să-și împartă responsabilitatea.

În același mod, în ultimii ani am devenit mult mai conștienți de importanța taților implicați și devotați – și de costurile suferite de familie și societate atunci când acest lucru nu se întâmplă. Un soț născut în timpul exploziei demografice reflecta recent: „Când eram copil, tata călătorea mereu în interes de afaceri. Nu făcea nimic prin casă și nu se implica deloc în viața mea și a fratelui meu, cu excepția faptului că ne ducea din când în când la circ sau în alte locuri asemănătoare. Am jurat că, atunci când voi crește, mă voi purta diferit cu familia mea.” Mulți bărbați de vârsta lui, și chiar mai tineri, împărtășesc același devotament.

Rolul fizic al mamei în alăptarea și îngrijirea copilului este esențial, dar copilul are nevoie și de călduroasa implicare emoțională a tatălui. Copilul are nevoie de ambii părinți; tatăl trebuie să se preocupe la fel de mult de bunăstarea copilului ca mama. Îmbrățișarea și educația copiilor nu pot fi delegate exclusiv în sarcina

mamei. Mulți tați creștini au făcut această greșeală fatală. Soțul și soția sunt membri ai unei echipe și trebuie să se comporte ca niște coechipieri.

În zilele noastre, desigur, majoritatea soțiilor lucrează în afara gospodăriei. Înainte să se nască copiii, este relativ ușor pentru ambii soți să convină asupra unei distribuii corecte a responsabilităților. Folosindu-se de interesele și de priceperea fiecăruia, ei stabilesc cine ce va face. Ocazional, aleg să se „ajute” reciproc în îndeplinirea sarcinilor desemnate și iubirea curge liber între cei doi.

Însă, din momentul în care vin pe lume copiii, dinamica se schimbă total. În primul rând, copiii necesită îngrijire intensivă. Cu excepția orelor în care dorm, trebuie supravegheați constant. Fiecare etapă a copilăriei vine cu domenii suplimentare de responsabilitate pentru părinți. Cum încadrăm toate aceste responsabilități în grila de sarcini atent stabilită înainte de nașterea copiilor? Realitatea este că nu putem face asta. Copiii presupun stabilirea unui nou contract de responsabilitate. Este timpul să vă întoarceți la masa de lucru și să renegociați un angajament corect și echitabil, care să vă permită amândurora să funcționați ca echipă, folosindu-vă de

punctele forte pentru a îndeplini sarcinile pe care vi le doriți amândoi – de a fi niște părinți buni și a menține totodată o căsnicie sănătoasă.

Găsirea echilibrului

Am petrecut recent câteva momente împreună cu John și Ellen, care se apropie de 40 de ani și au trei copii. El este medic și ea lucrează ca asistentă medicală, însă doar cu jumătate de normă din momentul nașterii primului copil. I-am întrebat:

– Cum vă împărțiți responsabilitățile de părinți și de administrare a gospodăriei?

John a zâmbit și a spus:

– Mi-e teamă că uneori nu facem o treabă prea bună.

Ellen a fost de acord și a adăugat:

– Ne descurcăm mult mai bine acum decât atunci când aveam un singur copil. Primul nostru bebeluș ne-a schimbat viața într-un mod atât de spectaculos, încât am rămas mută de uimire. Plănuisem să-mi reiau slujba cu normă întreagă în momentul în care copilul avea să împlinească trei luni, dar, ca să fiu sinceră, cred că a intervenit instinctul matern și, pur și simplu, n-am reușit să plec în fiecare dimineață la serviciu și

să-mi las copilul. În acel moment, John și cu mine am convenit să lucrez cu jumătate de normă, însă ne-au rămas o mulțime de detalii de rezolvat. Când erau copiii preșcolari, aveam o bonă care venea și avea grijă de ei cât eram plecați. Acum, când sunt cu toții la școală, îmi adaptez programul astfel încât să ajung acasă înaintea după-amiezii, când sosesc copiii. John a fost de mare ajutor cu tot ce e de făcut prin casă.

– Nici prin gând nu mi-a trecut că voi ajunge să spăl rufe și să curăț toaleta, a adăugat John. Dar trebuie să recunosc că îmi oferă un mare sentiment de satisfacție și știu că Ellen apreciază cu adevărat ceea ce fac.

– Uneori, mai și gătește – chiar dacă lucruri simple, a spus Ellen.

– Mă pricep binișor la hamburgeri și la crenvurști! a spus John. Iar aseară am încercat să fac paste și mi-au ieșit destul de bune.

– Marea noastră provocare este să găsim timp unul pentru celălalt, a continuat el. Vrem să fim implicați în viața copiilor noștri și cred că facem o treabă bună. Dar, uneori, ne dăm seama că nu avem suficient timp pentru noi doi. Lucrăm la acest aspect și uneori trebuie să luăm decizii grele. Săptămâna trecută, de

exemplu, a trebuit să renunț la o conferință medicală pentru a petrece un weekend împreună cu soția mea. Au venit ai mei și au avut grijă de copii. A fost minunat să avem trei zile doar pentru noi doi.

Munca de echipă

Mi-a fost clar că John și Ellen au avut o viziune bine conturată despre munca în echipă. Și deși a fost o provocare constantă, ei au depus toate eforturile pentru a se implica în viața copiilor lor și pentru a menține bunăstarea căsniciei. Ca echipă, soțul și soția trebuie să lucreze împreună întru Dumnezeu pentru stabilirea rolurilor pe care le va juca fiecare, astfel încât împreună să poată îndeplini scopurile lui Dumnezeu pentru uniunea lor. Rolurile specifice pot varia de la familie la familie și se pot schimba din când în când în cadrul aceleiași familii, însă ele trebuie să fie acceptabile pentru fiecare partener. Acceptarea unor roluri diferite nu distruge individualitatea, ci o îmbunătățește. Ca soț și soție, cuplul se îndreaptă împreună spre țelul asumat.

În opinia mea, ar trebui să se țină cont de înzestrările și abilitățile celor doi parteneri în împărțirea responsabilităților. Unul poate fi mai calificat decât

celălalt. Din moment ce sunteți în aceeași echipă, de ce să nu folosiți cel mai calificat jucător într-o anumită zonă? Dacă e să mă gândesc la viața mea, mă îngrozesc la gândul că aș putea fi eu cel însărcinat cu efectuarea cumpărăturilor. Acesta este domeniul soției mele, unde este foarte calificată. Pe de altă parte, în cazul altor cupluri, s-ar putea ca persoana mai bine înzestrată pentru această sarcină să fie soțul.

Niciunul dintre lucrurile menționate anterior nu ar trebui să însemne că, odată ce o responsabilitate este acceptată, celălalt soț nu ar trebui să contribuie la îndeplinirea ei. Să presupunem că soțul își asumă obligația de a da cu aspiratorul în fiecare joi. Asta nu înseamnă că soția nu ar trebui niciodată să-l ajute. Dragostea vrea să ajute și de multe ori o va face. Acceptarea acestei responsabilități presupune de fapt că, dacă soția nu vrea să-și ajute soțul la aspirat, el nu se va simți rănit. El nu se poate aștepta ca ea să dea cu aspiratorul, pentru că obligația este a lui. Dacă ea îl ajută, el trebuie să accepte acest lucru ca pe o dovadă de iubire, ceea ce, de altfel, și este.

În încheiere

Scriptura nu ne spune cum să rezolvăm certurile legate de împărțirea responsabilităților – dar ne încurajează să cădem de acord asupra unui răspuns. Amos a întrebat odată: „Merg oare doi oameni împreună fără să fie învoiți?” (3:3). Răspunsul este: „Nu, nu foarte departe și nu foarte bine.” Acordul în privința responsabilităților este o chestiune relativ simplă, dar dacă este trecut cu vederea, problemele pot izbucni mai puternic decât lava unui vulcan.

E RÂNDUL TĂU (de completat individual)

1. *În căsnicia ta, cine este principalul responsabil cu asigurarea venitului?*

Soția Soțul Amândoi

Ești mulțumit de situația actuală? Dacă nu, fă în scris o scurtă descriere a schimbărilor la care ai vrea să asisti.

2. *Fără să discuți cu soțul/soția, fă o listă a sarcinilor gospodărești care consideri că intră în atribuția ta. Întocmește o listă separată cu responsabilitățile care, după părerea ta, îi revin luilei. Include totul și fii cât mai detaliat cu putință.*
3. *Roagă-ți soțul/soția să citească acest capitol și să completeze punctele 1 și 2 de mai sus.*
4. *La un moment stabilit de comun acord, arătați-vă listele unul altuia. S-ar putea să aflați că:*
 - a. *sunteți cu totul de acord în privința rolurilor fiecăruia.*
 - b. *în anumite privințe nu sunteți de acord (există unele aspecte în care împărțirea responsabilităților este neclară).*
 - c. *sunteți de acord în foarte puține privințe – prin urmare, această zonă este una de real conflict conjugal.*

5. *Indiferent ce vei descoperi, folosește-te de acest prilej pentru a discuta și a evalua rolurile tale. Ce sarcini îndeplinești pentru care partenerul tău este mai bine calificat? El/ea este dispus(ă) să-și asume această responsabilitate? Lasă-l(o) să încerce timp de o lună.*
 6. *Să nu crezi niciodată că responsabilitățile nu pot fi redistribuite. Dacă apare un conflict de roluri, este timpul pentru discuții și evaluări.*
-

CAPITOLUL 6

Decizii, decizii

Oare ar trebui să mergem la facultate? Să pornim o afacere? Să facem imediat copii sau să ne luăm un câine? În ce culoare ar trebui să zugrăvim sufrageria? Unde ar fi bine să locuim după de ce ne pensionăm? Deciziile pe care trebuie să le luăm în căsnicie nu se termină niciodată. Și este important ca ele să fie luate de comun acord.

– Prima ceartă serioasă am avut-o la câteva luni după ce ne-am căsătorit, când soțul meu a venit într-o zi acasă cu o masă pe care dăduse 50 de dolari, își amintește o soție. Pur și simplu, am luat-o razna. Mi s-a părut o gravă trădare a încrederii. Adică, vreau să spun, îmi plăcea masa. Dar numai eu aveam o slujbă, iar el era încă în școală, așa că trebuia să chibzuim bine

banii. Atunci am luat angajamentul comun să ne consultăm pentru fiecare achiziție mai mare de 50 de dolari. Și amândoi l-am respectat.

După cum am amintit anterior, multe cupluri care par să nu aibă dificultăți de comunicare înainte de căsătorie descoperă că, după cununie, se produce un blocaj la acest capitol. Motivul fundamental al acestei schimbări este că, înainte de căsătorie, nu trebuia luată nicio decizie. Discutau liber despre orice problemă și apoi se despărțeau, fiecare în treaba lui. După căsătorie însă, se străduiesc să-și manifeste uniunea și trebuie luate decizii care îi vor afecta pe amândoi. Fiindcă nu pot cădea de acord în privința deciziei, comunicarea se blochează și între ei începe să se înalțe un zid al separării.

Sociologii și terapeuții de familie recunosc că una dintre cele mai serioase probleme în căsnicie este procesul de luare a deciziilor.

Multe cupluri de tineri sunt bântuite de viziuni democratice, dar atunci când există doar doi membri care votează, democrația intră într-un impas. Câțiva încă mai aderă la un sistem autocratic, în care soțul conduce „cu o mână de fier“, iar soția este tratată mai

degrabă ca un copil, decât ca un partener – sau la un sistem matriarhal, în care mama conduce toate jocurile, iar soțul este, în cel mai bun caz, cel care împarte cărțile.

Ce putem face atunci? Cum să luăm decizii? Majoritatea cuplurilor proaspăt căsătorite presupun că deciziile vor veni de la sine. Ele nu se așteaptă la mari probleme în această privință. Astfel de iluzii le vor fi curând spulberate. Mi-o amintesc pe soția mea, care a spus:

– N-am crezut nici în vis că vom ajunge să ne certăm. Înainte de căsătorie, păream atât de compatibili.

Ne este Biblia de ajutor în vreun fel? Dacă am vrea să urmăm cel mai bun model posibil de luare a deciziilor, care ar fi acesta? Sugestia mea este că cel mai bun exemplu de luare a deciziilor între egali este Dumnezeu Însuși.

Noi trei

După cum am văzut, Dumnezeu ni S-a revelat ca Treime. Acest Dumnezeu Trinitar a luat multe decizii, dintre care unele sunt consemnate în Biblie. De la „Să

facem om după chipul Nostru“ (*Geneza* 1:26) la invitația finală a Treimii din *Apocalipsa* 22, Dumnezeu a luat multe decizii. Cum au fost luate acestea?

Informațiile noastre sunt limitate, dar în Matei 26:36–46, avem ocazia să analizăm un moment în care Fiul se adresează direct Tatălui. Iisus era dinaintea crucii și, firește, resimțea presiunea fizică și emoțională. În aceste versete, Îl găsim exprimându-și pe deplin sentimentele și gândurile față de Tată. „Tată, dacă este cu putință, depărtează de la Mine paharul acesta“ (versetul 39). Aceasta nu este menită să fie o redare completă a rugăciunii, ci reprezintă mai degrabă tema ei. Nu a existat nicio reținere, nimic de fațadă, ci o deschidere totală față de Tată. Rugăciunea a fost repetată de trei ori și, de fiecare dată, Iisus a conchis: „Totuși nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu“ (versetul 39; cf. versetele 42, 44).

Se poate spune că este vorba despre fatalism? Nicidecum. Iisus l-a recunoscut pur și simplu pe Tată ca lider. Desigur, decizia crucii fusese luată în veșnicie, întrucât Iisus este „Mielul care a fost înjunghiat de la întemeierea lumii“ (*Apocalipsa* 13:8)*. Dar, în acel moment, când El înfrunta crucea în spațiu și timp, și-a exprimat sentimentele umane față de Tată.

Un alt vers explică această relație și mai clar. În 1 *Corinteni* 11:3, Pavel spune: „Dar vreau să știți că Hristos este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul femeii și că Dumnezeu este capul lui Hristos.” Această ultimă propoziție, „Dumnezeu este capul lui Hristos”, este trecută de mulți cu vederea. Pavel se referă, în mod evident, la Dumnezeu Tatăl.

Ați putea spune: „Dar credeam că Tatăl și Fiul sunt egali.” Și aveți dreptate! Cu toate acestea, în unitatea perfectă a Dumnezeirii, există ordine și Tatăl ne este revelat ca lider. Dacă putem trage învățăminte din natura acestui model divin, adică a modului în care Tatăl se raportează la Fiul și Fiul se raportează la Tatăl, atunci vom înțelege mai bine ce înseamnă pentru bărbat să fie „capul” femeii.

Valoare egală

Este Tatăl mai important decât Fiul? Este bărbatul mai important decât femeia? Este Tatăl mai inteligent decât Fiul? Sunt bărbații mai deștepți decât femeile? Răspunsul evident la aceste întrebări este nu. Tatăl și Fiul sunt egali în toate privințele. Dar egalitatea nu înseamnă că nu există distincții. Fiul a murit pe cruce, nu Tatăl. Sunt bărbații și femeile egali ca valoare? Da!

Rostiți această axiomă clar și răspicat. Nimeni să nu se întrebe care este poziția Bibliei în această problemă. Atât bărbații, cât și femeile au fost făcuți după chipul lui Dumnezeu și au o valoare egală.

Asta înseamnă că sunt identici? Nu. Există diferențe, dar diferențele nu înseamnă deficiențe. Când Dumnezeu spune că bărbatul trebuie să fie capul femeii, El stabilește pur și simplu o ordine pentru o relație între egali, o relație exemplificată de Dumnezeu Însuși.

Este posibil oare ca Tatăl să-l forțeze vreodată pe Fiu să facă ceva împotriva voinței Sale? Este posibil oare ca un soț, care a urmat acest model, să-și forțeze vreodată soția să facă ceva împotriva voinței ei? A fi cap de familie nu înseamnă să fii dictator. Oare Fiul s-ar apuca vreodată „să-și vadă de ale Lui“ fără consultarea Tatălui? „De neconceput“, veți spune. Oare o soție s-ar apuca vreodată „să-și vadă de ale ei“ fără să-și consulte soțul? Știu că Dumnezeu este perfect, iar noi imperfecti; prin urmare, nu facem întotdeauna ce se cuvine. Trebuie să înțelegem însă modelul pentru care suntem chemați.

Conceptul biblic atribuit bărbatului, de „cap al familiei“, a fost, probabil, cel mai exploatat concept din Biblie. Soții creștini, plini de sine, le-au solicitat tot felul de lucruri nechibzuite soțiilor lor, sub autoritatea „Bibliei, care spune...“. A fi cap de familie nu înseamnă că bărbatul are dreptul să ia toate deciziile și să-și informeze soția despre ce urmează să fie făcut. Acest lucru este de neconceput dacă ne uităm serios la modelul lui Dumnezeu Tatăl și al lui Dumnezeu Fiul.

În căutarea uniunii

Care este atunci modelul biblic pentru luarea deciziilor? Hai să folosim ca exemplu conversația dintre Iisus și Tatăl, care a avut loc în grădina Ghetsimani, chiar înainte de răstignire. „Tată, dacă este cu putință, depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși nu cum voiesc Eu, ci cum voiești Tu“ (Matei 26:39).

Modelul pare să fie o discuție de idei și sentimente – exprimate cu sinceritate și dragoste – în care soțul este recunoscut ca lider. Obiectivul este întotdeauna uniunea de decizie. Treimea cunoaște uniunea perfectă

în fiecare decizie. Ca ființe imperfecte, se poate să nu fim capabili să atingem idealul, dar acesta trebuie să fie întotdeauna scopul nostru.

Cum rămâne cu acele momente în care, deși ne-am exprimat amândoi pe deplin ideile, nu putem cădea de acord în privința cursului acțiunii? Sugestia mea este să mai așteptați, dacă decizia poate aștepta (și majoritatea pot). Pe parcursul așteptării, tu și partenerul tău ar trebui să vă rugați și să căutați informații noi, care ar putea pune situația într-o nouă lumină. După o săptămână, discutați din nou și vedeți unde vă aflați.

„Cât să așteptăm?“ Cât de mult puteți. După părerea mea, singurul moment în care un soț ar trebui să ia o decizie fără acordul reciproc este în acele rare ocazii în care decizia trebuie luată „astăzi“. În viață, există puține astfel de decizii. Majoritatea lucrurilor pot aștepta. Uniunea este mai importantă decât graba. „Dar dacă nu cumpăr azi, se termină perioada de reduceri!“ Un „chilipir“ în detrimentul uniunii cu partenerul este, într-adevăr, costisitor.

În acele ocazii în care decizia trebuie luată „astăzi“ și încă nu există niciun acord între parteneri, cred că

soțul are responsabilitatea de a lua decizia cea mai potrivită, după părerea lui. Totodată, el trebuie să răspundă cu totul pentru această decizie.

În acel moment, s-ar putea ca soția să trăiască provocarea supunerii, dar ar trebui, de asemenea, să simtă și siguranța oferită de un soț responsabil, unul care va lua decizii atunci când trebuie. În astfel de cazuri, soția nu trebuie să se simtă responsabilă pentru alegerile soțului. Pe de altă parte, nici nu ar trebui să saboteze aceste alegeri.

Dacă, într-adevăr, decizia soțului se va dovedi proastă, soția nu va trebui să cedeze nici în ruptul capului tentației de a spune: „Ți-am zis eu. Dacă ascultai de mine, nu s-ar fi ajuns aici.“ Când un om este la pământ, nu are nevoie de cineva care să calce peste el. Are nevoie de o atingere delicată și de asigurarea blândă că soția îi este alături și că lucrurile se vor rezolva. „Am dat-o în bară, dar suntem împreună și ne vom descurca.“ Acestea sunt vorbele unei soții înțelepte.

Așa cum Dumnezeu Tatăl are întotdeauna grijă de interesele lui Dumnezeu Fiul, tot așa soțul trebuie să aibă grijă de interesele soției sale. Un soț care are

această mentalitate nu va lua niciodată în mod intenționat decizii dăunătoare. Mai degrabă, el se va întreba cum îi va afecta această decizie soția și va încerca să ia hotărâri care să-i îmbunătățească ei viața, precum și relația lor.

Josh e un soț care a învățat cum să ia decizii bazate pe iubirea față de soția lui.

– Vreau să-ți destăinui cea mai grea, dar și cea mai bună decizie din viața mea, mi-a spus el în pauza unui seminar pe care îl conduceam în Washington, D.C. Mi-a explicat că lucrase în armată timp de 15 ani și își dorise tot mai mult să pună bazele unei afaceri ca civil. A vorbit cu soția lui despre asta, iar ea i-a sugerat să se gândească mai bine care ar fi stilul lor de viață dacă ar începe o afacere.

– Așadar, am luat legătura cu un bărbat care avea o afacere similară și am stat o zi întreagă de vorbă cu el despre propriul traseu vocațional. Am aflat că, în primii ani de după demararea afacerii, aproape și-a pierdut soția din cauza timpului și energiei investite în afacere. Mi-am zis că mie nu mi se va întâmpla niciodată așa ceva datorită dăruirii mele față de Candice.

Am discutat toate acestea cu ea și, odată cu trecerea timpului, ea a început să devină tot mai neliniștită în privința plecării din armată. Mai aveam cinci ani până la intrarea în retragere, iar lui Candice îi plăcea cu adevărat stilul de viață militar. De asemenea, se dovedise întotdeauna unul favorabil pentru copiii noștri.

Cu cât discutam mai mult, cu atât începeam să conștientizez mai bine că părăsirea armatei în acel moment nu era, probabil, o dovadă de înțelepciune. Dar eram atât de dornic să-mi încep afacerea. M-am rugat întruna, dar nu părea că primesc niciun fel de îndrumare din partea lui Dumnezeu. Apoi, într-o zi, am auzit un predicator care a făcut această observație: „Dumnezeu ne-a asigurat o călăuzire excelentă atunci când ne-a dat soțiile.“

Parcă am auzit vocea lui Dumnezeu. Mi-am dat seama că primesc de la Candice o înțelepciune autentică și că ambițiile mele egoiste mă trăgeau în cealaltă direcție. Așa că am luat decizia să rămân în armată. Sunt sigur că a fost una dintre cele mai bune decizii pe care le-am luat vreodată.

Au trecut șapte ani de când am finalizat stagiul de 20 de ani și am decis să continui. Sunt în armată de 27 de ani și plănuiesc să ajung la 30. Dumnezeu ne-a dat o misiune minunată pentru cuplurile din armată. Știm că mariajele sunt supuse unui mare stres și pasiunea noastră a fost să ajutăm cuplurile militare să aibă căsnicii solide. Îmi dau seama că nu am fi avut această misiune dacă aș fi intrat în afaceri. Îi mulțumesc lui Dumnezeu în fiecare zi fiindcă m-a îndrumat prin Candice.

Josh a descoperit principiul biblic potrivit căruia „doi sunt mai buni decât unul“ și că, de multe ori, Dumnezeu se folosește de partenerul nostru de viață pentru a ne oferi înțelepciune.

Sunt conștient că unii vor respinge ideea conform căreia soțul trebuie să fie liderul în luarea deciziilor. Cu toate acestea, dacă înțelegeți modelul biblic al acestui tip de conducere, el devine din ce în ce mai realizabil. Faptul că bărbatul este capul familiei nu are nimic de-a face cu superioritatea. Are legătură cu ordinea între egali.

Multor cupluri trebuie să li se reamintească faptul că fac parte din aceeași echipă.

Mai devreme sau mai târziu, dacă unul dintre parteneri nu este recunoscut ca lider, cuplul va ajunge la un blocaj și își va dovedi ineficiența în momente de criză. Trebuie să depunem eforturi pentru unitate în toate deciziile și, grație unei atitudini potrivite, aceasta va fi atinsă în 95% dintre cazuri – dar cineva trebuie să dețină responsabilitatea deciziilor atunci când unitatea nu poate fi realizată. Multor cupluri trebuie să li se reamintească faptul că fac parte din aceeași echipă. De prea multe ori, partenerii concurează între ei, apărându-și fiecare propriile idei. Nimic mai nechibzuit. Împărtășiți-vă ideile, prin toate mijloacele, dar folosiți-vă de aceste idei pentru a ajunge la cea mai bună decizie. Nu trebuie să fie ideea mea contra ideea ta, ci ideile noastre și deciziile noastre. „Simțim; gândim; hotărâm.“ Acesta este limbajul unității.

Cu riscul de a repeta ideea, permiteți-mi să explic cu atenție la ce nu se referă Scriptura atunci când spune: „Bărbatul este capul nevestei“ (*Efesenii* 5:23).

Această afirmație nu se referă la faptul că soțul este mai inteligent decât soția sa. Cu siguranță, un anumit soț poate avea un coeficient de inteligență mai mare decât soția sa și invers, dar a fi capul familiei nu are nimic de-a face cu inteligența. Dumnezeu Tatăl și

Dumnezeu Fiul sunt infinit de egali în înțelepciunea Lor, totuși Tatăl este „capul” Fiului. În general, bărbații și femeile sunt ființe extrem de inteligente (deși s-ar putea să ne îndoim uneori de asta).

După chipul lui Dumnezeu

„Bărbatul este capul nevestei” nu înseamnă că bărbatul este mai important decât femeia. Atât bărbații, cât și femeile sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu și au o importanță infinită. Este adevărat că Vechiul Testament oferă mărturie despre sistemul ebraic, în care copilul de parte bărbătească este mai important decât cel de parte femeiască, dar nu trebuie să acceptăm sistemul cultural ebraic drept sistemul lui Dumnezeu. Îngerii din ceruri nu se bucură mai mult de convertirea unui bărbat decât de convertirea unei femei. În Hristos, „nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una” (*Galateni* 3:28).

„Bărbatul este capul nevestei” nu înseamnă că soțul trebuie să fie un dictator, luând deciziile de unul singur și spunându-i soției ce să facă. Cu siguranță, nu vedem acest model la Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul. Este de neconceput ca Dumnezeu Tatăl să ia o

decizie și apoi să-L cheme pe Fiu și să-L informeze. „Domnul Dumnezeu nostru este singurul Domn“ (*Deuteronom* 6:4). Există o comunicare deplină și completă și o unitate absolută în fiecare decizie.

Mulți bărbați creștini care s-au purtat ca niște dictatori s-au îmbolnăvit de ulcer cărând de unii singuri povara nemăsurată a responsabilității. Intenția lui Dumnezeu nu a fost ca soțul să ia deciziile pe cont propriu. Adu-ți aminte că soția i-a fost dată bărbatului să-i fie de ajutor. Cum poate fi ea de ajutor dacă soțul ei nici măcar nu o consultă? În zilele noastre, avem mare nevoie de lideri creștini, nu de dictatori.

Multe soții se cutremură când îl aud pe pastor spunând: „Deschideți Biblia la *Efesenii* 5:22.“ Simt ce urmează și le nu place senzația. „Nevestelor, fiți supuse bărbaților voștri ca Domnului.“

„Dar tu nu-mi cunoști soțul“, se gândesc ele. „Dar tu nu cunoști supunerea“, ar putea spune Dumnezeu.

În această secțiune, vreau să alung anumite temeri discutând despre semnificația supunerii. Supunerea nu înseamnă că soția trebuie să „cedeze“ în toate privințele. Versetul care precedă *Efesenii* 5:22 spune: „Supuneți-vă unii altora în frica lui Hristos.“

Supunerea este un exercițiu reciproc. Nici soții, nici soțiile nu pot acționa după bunul-plac și avea, totodată, o căsnicie reușită. De aceea, Dumnezeu le recomandă soților să-și iubească soțiile „cum a iubit și Hristos Biserica“ (*Efesenii* 5:25). Cuvântul tradus în cazul de față prin „a iubi“ se referă la o iubire altruistă, întru beneficiul celui iubit.

De exemplu, un soț se poate supune participând la o petrecere la care nu vrea deloc să participe, pentru a-și îmbunătăți căsnicia. De asemenea, o soție se poate supune participând la un meci de fotbal pe care îl înțelege prea puțin, pentru a împărtăși una dintre bucuriile soțului ei. Supunerea este opusul impunerii voinței și este o obligație a ambilor soți. Supunerea nu înseamnă că femeia nu-și poate exprima ideile. De ce i-ar da Dumnezeu soției capacitatea de a avea idei dacă nu și le poate exprima?

Ești chemată să fii de ajutor. Cum poți fi de ajutor dacă refuzi să-ți împărtășești înțelepciunea?

– Dar soțul meu nu este deschis la ideile mele.

Asta este problema lui, nu a ta. Tăcerea nu este niciodată calea către uniune. Se poate să fii nevoită să dezvolti un anumit tact și să alegi cu înțelepciune

momentul și maniera în care să te exprimi, dar trebuie să te folosești de mintea cu care te-a înzestrat Dumnezeu. Ai o responsabilitate. Nu poți sta deoparte, asistând la eșecul soțului tău. Trebuie să încerci să fii un ajutor constructiv.

În cele din urmă, supunerea nu înseamnă că soția nu ia nicio decizie. Am vorbit în principal despre deciziile casnice majore și am afirmat că modelul de bază este exprimarea reciprocă a ideilor, în vederea uniunii, sub conducerea soțului. Într-un cămin obișnuit însă, există o mulțime de aspecte în care cei doi sunt de acord că decizia aparține soției.

Găsirea uniunii prin diferențe

David și Brenda, din Spokane, Washington, mi-au oferit un bun exemplu al acestui model decizional. Brenda era licențiată în jurnalism. Era o cititoare avidă și păstra un jurnal zilnic încă din facultate. A lucrat la un ziar local până la nașterea primului copil, moment în care a decis să devină casnică, deși a continuat, din când în când, să scrie articole pentru ziar. David lucra pentru o agenție de publicitate. Era puternic la capitolul creativitate și slab la organizare.

După numeroase conflicte în căsnicie, care se încheiau de regulă cu certuri, David a mers într-o duminică la biserică și a asistat la o predică despre darurile spirituale.

Ideea era că Dumnezeu a dăruit fiecărui creștin abilități speciale și că proiectul Său este ca fiecare persoană să se folosească de aceste daruri pentru binele general al comunității. Pastorul a vorbit despre folosirea acestor înzestrări în contextul bisericii locale, dar David a transpus acest concept în cadrul propriei căsnicii:

– A fost ca și cum aș fi făcut marea descoperire că Brenda era destinată să facă bine anumite lucruri, iar eu să le fac bine pe altele. Și Dumnezeu ne-a adus împreună pentru a putea lucra ca o echipă eficientă. În trecut, am încercat „să țin eu frâiele“, în loc să ne folosim fiecare punctele forte. Eu și Brenda am vorbit despre toate astea în acea duminică după-amiază și am luat împreună câteva decizii semnificative. Am convenit ca, în anumite privințe ale vieții noastre, ea să ia toate deciziile și să mă consulte doar dacă voia să afle părerea mea. În alte aspecte, eu eram responsabil de decizii. Am mai stabilit totodată că fiecare poate

pune întrebări despre domeniul de responsabilitate al celuilalt, dar că vom avea încredere în cealaltă persoană în luarea deciziei finale.

A fost unul dintre cele mai bune lucruri pe care le-am făcut vreodată. A înlăturat tensiunea dintre noi, ajungând să ne privim pe noi înșine ca pe niște parteneri și colaborând pentru construirea unei căsnicii solide, cu ajutorul punctelor noastre forte.

Multe cupluri au descoperit că acest model de luare a deciziilor funcționează. Ne exploatează la maximum diferențele și ne accentuează unitatea. Bineînțeles, acest lucru poate fi dus la extrem. Poate ai auzit de soțul care a spus:

– Încă de la începutul căsniciei noastre, am convenit că eu voi lua toate deciziile majore, iar soția mea va lua deciziile legate de activitățile de zi cu zi. Suntem căsătoriți de 25 de ani și până acum nu au existat decizii majore.

Ar fi o mare pierdere de timp dacă ambii parteneri ar acorda atenție fiecărui detaliu existențial. Stabilirea prin consens a zonelor de responsabilitate, în care soția poate lua deciziile după bunul-plac, este o dovadă de înțelepciune. (Bineînțeles, ar trebui să se simtă liberă

să ceară sfatul soțului ei când dorește.) Domeniile ei de responsabilitate vor varia de la familie la familie, dar se pot referi la alimentație, îmbrăcăminte, decorațiuni ale casei, automobile, educație, zone potrivite pentru creșterea copiilor și așa mai departe.

Descrierea femeii vrednice, întâlnită în *Proverbe* 31:10–31, cuprinde o gamă extraordinară de responsabilități aflate în sarcina unei soții. În mod evident, aceasta nu avea cum să simtă vreodată că abilitățile ei nu sunt utilizate. Sugestia mea, îndreptată către cuplurile mature și înțelepte, este să-și împartă responsabilitățile pe baza intereselor și aptitudinilor individuale. Un soț care are încredere în propria stimă de sine nu va percepe eforturile soției sale ca pe o concurență. O soție care își recunoaște propria valoare dată de Dumnezeu nu va trebui să și-o dovedească în fața nimănui. Un soț și o soție care lucrează în echipă, fiecare încurajându-l pe celălalt să-și atingă potențialul maxim, întru Dumnezeu, vor găsi ambele recompense satisfăcătoare.

În încheiere

Pe scurt, sugestia mea este ca un cuplu să cadă de acord asupra unui model de luare a deciziilor, reușind

astfel să evite numeroase confruntări. Modelul biblic sugerat de mine este unul al exprimării reciproce și complete a ideilor și sentimentelor legate de chestiunile curente, în încercarea de a ajunge la o decizie unanimă – decizia cea mai bună este cea cu care amândoi sunt de acord.

Când acest consens nu poate fi atins, așteptați și căutați îndrumare. Discutați din nou subiectul mai târziu și căutați uniunea. Dacă într-adevăr nu ați ajuns la o astfel de uniune și decizia trebuie luată imediat, atunci soțul trebuie să ia decizia care, după părerea lui, este cea mai bună și să-și asume responsabilitatea pentru ea. Soția trebuie să-și recunoască dezacordul, dar să-și exprime disponibilitatea de a colabora cu soțul ei și de a-i accepta conducerea. O astfel de atitudine va aduce în cele din urmă o uniune a sufletelor, care este mult mai importantă decât orice problemă în parte.

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

- 1. Răspunde într-un singur paragraf la următoarea întrebare: Cum sunt luate deciziile în familia ta? (Describe procesul cât mai limpede cu putință.)*
- 2. Dacă hotărăști să urmezi modelul de luare a deciziilor discutat în acest capitol, ce schimbări vei efectua? Întocmește o listă cu aceste schimbări.*
- 3. Roagă-ți partenerul să citească acest capitol și să răspundă la cele două întrebări de mai sus.*
- 4. După ce ați îndeplinit amândoi aceste sarcini, stabiliți un moment în care să discutați despre procesul de luare a deciziilor, punând accentul pe dezvoltare. Următoarele întrebări vă pot îndruma în discuție:*
 - Suntem de acord că uniunea dintre soț și soție reprezintă scopul luării deciziilor?*
 - Care a fost problema cel mai des întâlnită în atingerea unității decizionale?*

- *Ce schimbări trebuie să facem în privința propriei persoane pentru a depăși această problemă?*
- *Am stabilit cine este responsabil cu luarea deciziei în acele situații rare când decizia trebuie luată „astăzi” și nu există încă o unitate?*

5. *Citește Filipeni 2:2–4**. Ce recomandări îți oferă acest fragment în procesul de luare a deciziilor din familia ta?*

Note:

* Autorul apelează la traducerea NIV (New International Version), oferind o interpretare teologică distinctă a versetului, care nu se regăsește în alte versiuni din limba engleză. Pentru comparație, am folosit NRSV (New Revised Standard Version), publicată de Oxford University Press în 2010, unde versetul este similar ambelor traduceri românești ale Bibliei avute în vedere pentru această carte: „Și toți locuitorii pământului i se vor închina, toți aceia al căror nume n-a fost scris de la întemeierea lumii în cartea vieții Mielului, care a fost înjunghiat” (trad. pr. Dumitru Cornilescu). „Și i se vor închina toți cei ce locuiesc pe pământ, ale căror nume nu sunt scrise, de la întemeierea lumii, în cartea vieții Mielului celui înjunghiat” (trad. ÎPS Bartolomeu Anania). (*N. trad.*)

** „Faceți-mi bucuria deplină și aveți o simțire, o dragoste, un suflet și un gând. Nu faceți nimic din duh de ceartă sau din slavă deșartă; ci, în smerenie, fiecare să privească pe altul mai presus de el însuși. Fiecare din voi să se uite nu la foloasele lui, ci și la foloasele altora.” (*N. trad.*)

CAPITOLUL 7

„Vrei să spui că trebuie să-mi dau
silința în timpul sexului?”

În filme pare ușor. Două trupuri frumoase, care se cuprind în brațe și devin unul singur...

Mirele și mireasa au multe visuri și speranțe, dar poate niciunul nu este mai strălucitor decât visul uniunii sexuale în căsnicie. Numeroși oameni se căsătoresc sperând la o mare orgie sexuală – dimineața, la prânz și noaptea. În mod evident, pentru mii de oameni, aceste visuri sunt spulberate, iar speranțele lor nu sunt niciodată îndeplinite. Cum se face că unii parteneri cultivați, educați, nu-și găsesc satisfacția în acest domeniu atât de important al căsniciei? Răspunsul rezidă, în parte, în așteptările nerealiste.

Societatea a fost nedreaptă cu noi. Filmele, revistele și romanele ne-au transmis ideea că plăcerea sexuală și satisfacția reciprocă se produc în mod automat la

contopirea a două trupuri. Ni s-a spus că, pentru împlinirea sexuală, nu este nevoie decât de consimțământul celor două părți. Acest lucru pur și simplu nu este adevărat. Sexul este mult mai complicat și mai minunat de atât. Atunci când ne căsătorim cu concepția greșită că împlinirea în acest domeniu se „va produce de la sine”, suntem sortiți dezamăgirii.

Uniunea sexuală, prin care mă refer la satisfacția reciprocă a partenerilor, care se bucură atât de sexualitatea lor, cât și de un sentiment sănătos de împlinire sexuală, nu vine de la sine. Presupune același grad de angajament și efort ca uniunea intelectuală sau cea socială, despre care am discutat anterior. Chiar și cuplurile care au fost active sexual înainte de căsătorie nu vor obține automat împlinirea sexuală reciprocă. Adesea, atitudinile și emoțiile care au stat în amorțire în perioada de curtare ies la suprafață după căsătorie. Cineva ar putea spune:

– Vrei să spui că trebuie să-mi dau silința în timpul sexului? Credeam că se întâmplă în mod natural.

Eu i-aș răspunde:

– Tocmai această concepție greșită este cea mai mare barieră în calea uniunii sexuale.

Nu vreau să spun că latura sexuală a căsniciei este o corvoadă, un lucru care presupune o muncă grea, fără răsplată. Ce susțin eu este că îți vei recupera cu vârf și îndesat investiția de timp și de efort făcută în această privință.

Chiar și cuplurile care au fost active sexual înainte de căsătorie nu vor obține automat împlinirea sexuală reciprocă.

Acele cupluri care evoluează spre maturitatea în acest domeniu vor fi beneficiarele unui zâmbet din partea Creatorului, care spune: „Și cei doi se vor face un singur trup“ (*Geneza 2:24*). Cei care nu ating uniunea sexuală nu vor cunoaște niciodată bucuria căsătoriei totale. Orice alt lucru în afara unui sentiment profund de împlinire din partea ambilor parteneri reprezintă mai puțin decât ceea ce este disponibil. Care sunt, atunci, liniile directoare către o asemenea uniune?

O atitudine sănătoasă

Una dintre barierele în calea uniunii sexuale este atitudinea negativă față de sex, în general, și față de actul sexual, în particular. Originea unor asemenea atitudini se poate regăsi într-un exemplu prost al

părinților, o educație sexuală denaturată, o experiență sexuală în copilărie sau o implicare sexuală ca adolescent, care a condus la un sentiment de dezamăgire și culpă. Originea este relativ lipsită de importanță. Important este să înțelegem că suntem stăpânii atitudinilor noastre. Nu trebuie să fim la nesfârșit sclavii propriilor sentimente negative.

Primul pas în depășirea unor astfel de atitudini negative este expunerea la adevăr. Iisus a spus: „Dacă rămâneți în cuvântul Meu... veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face slobози“ (Ioan 8:31–32). Care este adevărul despre sex?

Adevărul este că sexul este ideea lui Dumnezeu. După cum am discutat anterior, Dumnezeu a fost cel care ne-a făcut bărbați și femei. Umanitatea a exploatat sexul, dar umanitatea nu a creat sexul. Sfântul Dumnezeu, total separat de păcat, ne-a făcut ființe sexuale. Prin urmare, sexul este sănătos și bun.

Masculinitatea și feminitatea sunt o idee neprihănită. Nu există nimic murdar în privința organelor noastre sexuale. Ele sunt exact așa cum și-a propus Dumnezeu să fie. El este un Creator desăvârșit și tot ce a făcut El este bun. Nu trebuie să renunțăm la sanctitatea sexului

doar pentru că oamenii l-au exploatat și l-au folosit în mod necuviincios. Sexul nu este un produs comercial al lumii; el poartă eticheta personală „creat de Dumnezeu“.

Uneori, însăși Biserica s-a făcut vinovată de denaturarea acestui adevăr. În dorința noastră de a condamna abuzul de sex, am transmis ideea că sexul în sine este rău. Nu este cazul. Pavel a scris: „[Trupurile noastre] sunt făcute pentru Domnul... trupul vostru este Templul Sfântului Duh“ (1 *Corinteni* 6:13, 19). Întregul nostru trup este bun și curat.

Un al doilea pas în depășirea atitudinii negative față de sex este răspunsul la adevăr. Dacă, într-adevăr, sexul este un dar de la Dumnezeu, iar actul sexual dintre soț și soție este dorința lui Dumnezeu pentru noi, atunci nu trebuie să permit emoțiilor mele distorsionate să împiedice voința Lui. Trebuie să-mi recunosc sentimentele față de Dumnezeu și față de perechea mea și apoi să-I mulțumesc lui Dumnezeu că nu trebuie să dau curs acestor trăiri. O astfel de rugăciune poate fi rostită cu voce tare chiar în timpul actului sexual. Pe măsură ce voi face voia lui Dumnezeu, în comuniune cu El, emoțiile și atitudinile mele se vor schimba. Dacă hrănesc aceste emoții negative,

refuzând să mă implic în exprimarea iubirii prin raport sexual cu partenerul meu de viață, atunci nu voi reuși să-mi exercit libertatea de a trăi mai presus de emoțiile mele. Acțiunile pozitive trebuie să preceadă emoțiile pozitive.

Depășirea experiențelor din trecut

Una dintre realitățile societății contemporane este că multe cupluri se căsătoresc având deja experiență sexuală, fie unul cu celălalt, fie cu alți parteneri – iar acest lucru este în egală măsură de valabil și pentru tinerii creștini, și pentru cei laici, potrivit eseului experimentatului analist evanghelist Ronald J. Sider, „The Scandal of Evangelical Conscience”^{*}.

În mod clar, multe cupluri, în special în primii ani de căsătorie, trebuie să se confrunte cu bagajul fostelor experiențe sexuale. Potrivit unei idei larg răspândite, experiența sexuală premaritală te pregătește mai bine pentru căsnicie. Cercetările demonstrează contrariul^{**}. De fapt, rata divorțului în rândul celor care au avut anterior experiențe sexuale este mai mare decât al celor fără experiență sexuală. Realitatea este că experiența sexuală anterioară a devenit o barieră psihologică în atingerea uniunii sexuale în căsătorie.

Răspunsul creștin la asemenea bariere îl reprezintă mărturisirea greșelilor și iertarea reciprocă și reală a erorilor din trecut. S-ar putea ca cicatricile trecutului să nu se vindece niciodată, dar ele pot servi ca amintiri ale harului și iubirii lui Dumnezeu. Un aspect în care cicatricile sunt cele mai supărătoare este cel în care unul dintre parteneri a contractat o boală cu transmitere sexuală înainte de căsătorie. Aceste afecțiuni sunt, în mare parte, tratabile, dar nu și vindecabile. Cuplul trebuie să se adapteze și să trăiască cu astfel de cicatrici. O problemă mai gravă este atunci când boala cu transmitere sexuală a existat înainte de căsătorie, dar nu a fost comunicată soțului/soției. Aceasta este, în esență, o minciună și devine adesea o intensă sursă de tensiune în cuplu, conducând uneori la un divorț prematur. În cadrul ședințelor mele de consiliere premaritală, îi încurajez întotdeauna pe viitorii soți să spună adevărul despre experiențele trecute. Dacă acestea nu pot fi rezolvate în contextul în care cei doi sunt doar iubiți, atunci vor fi mult mai greu de tranșat după căsătorie. Dacă totuși ne căsătorim, conștienți de trecut și dispuși să acceptăm

acea persoană exact cum e ea, atunci șansele de rezolvare a problemelor după căsătorie sunt mult mai ridicate.

„Cum te pot ajuta?“

Dacă există vreun cuvânt mai presus de celelalte în dobândirea uniunii sexuale, atunci acesta este cuvântul *comunicare*. Cum se face că suntem atât de dispuși să discutăm despre orice altceva și atât de reticenți în a comunica deschis despre acest aspect al vieții noastre? Soția ta nu-ți poate cunoaște niciodată sentimentele, nevoile și dorințele dacă nu ți le exprimi. Soțul tău nu va ști niciodată ce îți face plăcere dacă nu comunici. Nu am auzit niciodată de vreun cuplu care să fi atins uniunea sexuală fără a comunica deschis despre chestiunile sexuale.

Odată, o soție a afirmat în biroul meu că, în trei ani de căsnicie, nu a avut niciodată orgasm. Nu i-a comunicat niciodată asta soțului ei. Nu a vrut să-l rănească. Poate că era ceva în neregulă cu ea, s-a gândit ea. A întrebat medicul și acesta a asigurat-o că nu exista nicio problemă fizică. Atunci când, în cele din urmă, i-a povestit toate acestea soțului ei, problema și-a găsit în scurt timp rezolvare. Un soț nu poate rezolva

o problemă despre care nu știe. Un soț ar trebui totuși să pună întrebări pentru a determina satisfacția soției sale.

În cadrul seminarelor mele dedicate vieții de familie, în încercarea de a încuraja comunicarea, le cer periodic soțiilor și soților să noteze sfaturile pe care ar vrea să și să le dea unul celuilalt cu privire la actul sexual. Mai exact: „Ce sugestii i-ai da partenerului tău pentru a crește semnificația actului sexual?” O colecție de asemenea sugestii se găsește la sfârșitul acestui capitol. Se sperăm că vă vor încuraja pe tine și pe partenerul tău să reînnoiți comunicarea în acest domeniu.

De ce sex?

Unele cupluri au dificultăți în progresul lor, fiindcă nu înțeleg scopul sexului așa cum este revelat în Scriptură. Scopul cel mai evident, dar cu siguranță nu și singurul, este acela al procreării. După ce a creat omul, parte bărbătească și parte femeiască, „Dumnezeu i-a binecuvântat și Dumnezeu le-a zis: «Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul»” (*Geneza 1:28*). Actul sexual în scopul procreării este modalitatea prin care Dumnezeu ne îngăduie să participăm la fiorul creației.

Puține emoții umane se pot compara cu cea trăită când vezi chipul unui bebeluș, rodul iubirii tale pentru perechea ta.

Copiii sunt întotdeauna priviți în Scriptură ca un dar din partea lui Dumnezeu. „Fiii sunt o moștenire de la Domnul, rodul pântecelui este o răsplată dată de El“ (Psalmul 127:3). Cum rămâne atunci cu contracepția? Unii ar putea susține că porunca originală a lui Dumnezeu de „a umple pământul“ a fost îndeplinită deja – cel puțin în țările mai sărace, care se confruntă cu suprapopularea. Prin urmare, trebuie să ne oprim din a „umple“ pământul, ca nu cumva să se reverse preaplinul.

Există însă și un principiu superior. Suntem creați ca niște ființe responsabile. În întreaga Scriptură, părinții sunt considerați responsabili de asigurarea nevoilor copiilor pe care „îi creează“. Ca părinte responsabil, trebuie să-mi folosesc rațiunea pentru a decide de câți copii pot avea grijă, în mod realist. După cum Dumnezeu ne-a oferit ajutor medical prin efortul femeilor și bărbaților dedicați acestei meserii, la fel ne-a oferit și mijloacele de limitare a nașterilor. Este interesant faptul că asemenea cunoștințe au apărut în timpul generațiilor care aveau cea mai mare nevoie de

ele, în contextul suprapopulării. În calitate de creștini, trebuie să folosim toate darurile lui Dumnezeu într-o manieră responsabilă. Prin urmare, cred că partenerii ar trebui să discute și să decidă împreună când și ce metodă de contracepție vor folosi în mod responsabil. Această problemă ar trebui discutată cu medicul, atunci când cuplul merge la examenele premaritale.

Al doilea scop al actului sexual în cadrul căsătoriei pe care Biblia ni-l relevă este să răspundă nevoilor fizice și emoționale. Apostolul Pavel se referă la acest aspect atunci când spune:

Bărbatul să-și îplinească față de nevastă datoria de soț și tot așa să facă și nevasta față de bărbat. Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpân peste trupul lui, ci nevasta. Să nu vă lipsiți unul pe altul de datoria de soți, decât doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciți cu postul și cu rugăciunea, apoi să vă împreunați iarăși, ca să nu vă ispitească Satana din pricina nestăpânirii voastre.

(1 *Corinteni* 7:3–5)

Pavel se referă la realitatea nevoilor fizice și emoționale puternice pe care soțul și soția le au unul față de celălalt. Suntem ființe sexuale și avem această dorință

puternică unul pentru celălalt. Într-adevăr, cea mai mare problemă a noastră înainte de căsătorie este controlul acestei dorințe puternice. Dar în cadrul căsniciei, această dorință este de a găsi satisfacție deplină în actul sexual.

Când ne refuzăm unul altuia acest privilegiu, împiedicăm modelul-manifest pe care Dumnezeu ni l-a dezvăluit. Dacă într-adevăr, soții și soțiile și-ar lua această responsabilitate în serios, rata aventurilor extraconjugale ar scădea drastic.

O soție cinstită va spune: „Dar nu simt nevoia să fac sex la fel de des ca soțul meu.“ Tu, soție, exprimă-ți deschis și sincer sentimentele față de partenerul tău, dar, totodată, informează-l că ești dispusă să-i satisfaci nevoile. Dacă ești obosită, nu trebuie să mai parcurgi preludiul și alte activități consumatoare de energie. Spune-i, pur și simplu, că-l iubești și vrei să-i îndeplinești nevoile. În mod normal, acest lucru se poate face foarte repede, cu un consum minim de energie. Soția nu trebuie forțată să aibă orgasm dacă nu-și dorește. Dacă nevoile lui sunt îndeplinite, atunci unul dintre scopurile sexului a fost atins.

Un al treilea scop relevat de Scriptură este asigurarea plăcerii. S-ar putea ca aceia care cred că Dumnezeu își dorește ca supușii Săi să ducă o viață de chin... să aibă dificultăți în a înțelege acest aspect. Dar Scriptura ne spune clar că planurile lui Dumnezeu pentru noi sunt întotdeauna bune: „Căci Eu știu gândurile pe care le am cu privire la voi, zice Domnul, «gânduri de pace, și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde»“ (Ieremia 29:11). Dumnezeu putea să nu facă plăcut actul sexual, dar l-a făcut. Este unul dintre lucrurile mai presus de toate prin care Dumnezeu se face remarcat.

„Plăcerea“ în Biblie

Capitolul al 18-lea al *Genezei* descrie un eveniment foarte interesant din viața lui Avraam și a Sarei. Trimisul lui Dumnezeu a venit să vestească faptul că vor avea un fiu. Un lucru minunat, dar Avraam avea 100 de ani, iar Sara, 90! Avraam a pus o întrebare întemeiată acestui mesager divin, iar Scriptura ne spune că, drept răspuns, „Sara a râs în sine, zicând: «Acum, când am îmbătrânit, să mai am poftă? Domnul meu bărbatul de asemenea este bătrân»“ (*Geneza* 18:12). Cuvântul tradus aici prin „pofte“ nu

este termenul ebraic folosit de regulă pentru plăcere și apare doar aici în cadrul Vechiului Testament. Sara se gândește la experiența plăcută a actului sexual. Este bătrână. Chimia corpului ei nu mai este ce a fost odată, dar nu este prea bătrână pentru a nu-și mai aminti că a fost o experiență plăcută. *Cântarea Cântărilor* a lui Solomon este plină de descrieri ale plăcerii aspectului sexual al căsătoriei (6:1–9; 7:1–10). S-ar putea ca frazele descriptive să fie străine culturii noastre, dar intenția este clară. Bărbăția și feminitatea sunt menite să ofere bucurie partenerilor de căsătorie.

Un alt pasaj interesant se găsește în *Deuteronom* 24:5, unde aflăm: „Dacă un om va fi însurat de curând, să nu se ducă la oaste și să nu se pună nicio sarcină peste el; să fie scutit din pricina familiei timp de un an și să veselească astfel pe nevasta pe care și-a luat-o.” Termenul tradus aici prin „a veseli” este tradus în altă parte prin „a oferi plăcere” și este același cuvânt folosit pentru satisfacția sexuală. El trebuie să rămână acasă și să-i „ofere plăcere” soției sale timp de un an. Asta da lună de miere!

Manifestarea iubirii în timpul lunii de miere... și după

Acesta este un bun prilej de a devia puțin de la subiect și a discuta despre luna de miere. Pe care noi o reducem la trei zile sau o săptămână, în cel mai bun caz. Ar trebui să fie raiul pe pământ, dar pentru mulți este un moment foarte dezamăgitor. Dacă Dumnezeu ne-a sugerat să avem un an întreg rezervat plăcerii, ce ne face să credem că putem cunoaște paradisul sexual în doar trei zile? Îngăduiți-mi să vă reamintesc că uniunea sexuală are nevoie de timp.

Luna de miere tipic americană este o perioadă foarte presantă. Vreme de săptămâni la rândul v-ați consumat energia cu pregătirile de nuntă. Petrecerea burlacilor și recepția s-au terminat. Ultima mână de confetti vi s-a scuturat din păr și sunteți acum complet singuri. Epuizarea fizică și emoțională nu este o tovarășă prea bună pentru o experiență sexuală semnificativă. Potrivirea sexuală debutează deja de la scorul de 1 la 0 împotriva voastră.

– Îmi amintesc că eram epuizați, povestește o femeie. Ne aflam într-unul dintre cele mai frumoase hoteluri din centrul orașului Chicago, într-o cameră minunată,

spațioasă. Ne-am așezat la fereastră, pe jumătate adormiți, uitându-ne la traficul de pe Lake Shore Drive și admirând uriașul bol de fructe primit din partea casei de pe măsuta de cafea. În cele din urmă, a sosit momentul să ne băgăm în pat. Și... a fost bine, dar ne-am dat seama că amândoi aveam nevoie disperată de somn.

Nu-ți face așteptări prea mari de la luna de miere. În cel mai bun caz, va fi doar începutul fericirii care urmează. Satisfacția voastră sexuală în luna de miere va fi nesemnificativă prin comparație cu cea de peste un an, dacă vă dedicați creșterii uniunii dintre voi.

Un concept strâns legat de ideea de plăcere este cel al dragostei. Dragostea își dorește, printre altele, să dăruiască plăcere persoanei iubite. Prin urmare, relațiile sexuale din cadrul căsniciei devin o metodă foarte importantă de manifestare a iubirii. Este una dintre cele mai puternice voci ale dragostei. Asta înseamnă că fiecare partener trebuie să se gândească la plăcerea celuilalt (*Filipeni 2:3–4*). Soțul trebuie să ofere „plăcere” soției sale, iar aceasta să-i ofere „plăcere” soțului ei. Prin această dăruire reciprocă, dragostea își găsește cea mai înaltă formă de expresie.

Nevoile lui și nevoile ei sunt diferite!

– Uită-te la tine! exclamă soțul admirativ dimineața, în timp ce el și soția lui se îmbracă.

– Oare cum de se poate *gândi* la așa ceva? se întreabă ea, în timp ce răscalește în căutarea pantalonilor ei negri buni.

Răspunsul este: fiziologia. Și psihologia. În ultimii ani, cu toții am auzit multe despre diferențele dintre femei și bărbați, dar un curs de reîmprospătare a cunoștințelor se poate dovedi util – și poate spori uniunea.

Trebuie menționat că, de exemplu, pentru bărbat, uniunea sexuală este mult mai bazată pe latura fizică decât pentru femeie. Testiculele produc în permanență celule spermatice. Aceste celule, împreună cu lichidul seminal, sunt depozitate în veziculele seminale. Când veziculele seminale sunt pline, se produce o nevoie fizică de eliberare. Pentru femeie, nevoia sexuală este mai degrabă una emoțională decât fizică. Implicațiile acestei diferențe sunt ușor de observat. De exemplu, soțul nu va avea prea mari dificultăți în a face sex la o oră după o ceartă „turbată” cu soția sa. Pe de altă

parte, ei i s-ar părea acest lucru imposibil. Este prea implicată emoțional. Ea nu se poate împlini sexual dacă lucrurile nu stau bine în alte domenii ale relației.

Sugestiile oferite în paginile care urmează vor demonstra că pentru soție relațiile sexuale plăcute încep dimineața și sporesc odată cu toate acele mici manifestări pozitive ale atenției de care dă dovadă soțul pe parcursul întregii zile. Bunătatea și grija din partea soțului deschid calea experiențelor sexuale semnificative.

Trebuie să înțelegem diferențele dintre reacțiile fizico-emoționale ale bărbaților și cele ale femeilor, în timpul actului sexual propriu-zis. Soțul tinde să atingă destul de repede climaxul fizico-emoțional, iar, după momentul culminant, emoțiile sale scad rapid, în vreme ce schimbările emoționale ale soției se manifestă mult mai gradual, atât înainte, cât și după climax. Această diferență are numeroase implicații pentru soțul și soția care-și doresc să experimenteze uniunea fizică (după cum demonstrează sugestiile din paginile următoare).

Scopul acestui volum nu este să trateze toate aspectele potrivirii sexuale. Există unele cărți excelente (vezi

capitolul Resurse) și vă recomand cu tărie următoarele resurse informaționale suplimentare: *The Gift of Sex* de Clifford și Joyce Penner și *Sheet Music*^{***} de Kevin Leman.

În plus, vă mai recomand încă o carte de soții Penner, *The Married Guy's Guide to Great Sex*. Sunt niște consilieri creștini de seamă, iar această carte este scrisă întru sprijinul soților care-și doresc să experimenteze tot ce este mai bun în uniunea fizică oferită de Dumnezeu.

Toate aceste resurse sunt excelente și oferă un sprijin practic în potrivirea sexuală. Ele nu ar trebui să lipsească din biblioteca niciunui cuplu creștin.

În încheiere

Există persoane care și-ar dori o viață ca la Hollywood, unde frumoasele vedete își împreunează pe ecran trupurile perfecte cu pasiune totală și fără niciun fel de probleme. Totuși, Dumnezeu, în înțelepciunea Sa infinită, ne-a oferit darul sexului pentru a procrea, a oferi plăcere și a-i apropia pe soț și soție prin legământul intim al căsătoriei. Intenția Lui este să vă petreceți întreaga viață explorându-vă unul pe celălalt fizic, spiritual, intelectual și emoțional. Asta nu

înseamnă că nu vor exista schimbări sau niciun fel de provocări! Dar, întrucât este cel mai bun dar al lui Dumnezeu pentru voi, călătoria spre intimitate merită dăruirea deplină.

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

1. *Cum evaluezi aspectul sexual al căsniciei tale?*

Excelent Bun Decent Slab

2. *Describe într-un scurt paragraf atitudinea ta față de aspectul sexual al căsniciei tale.*

3. *Dacă ești femeie, citește „Sugestiile soților pentru soții lor: Cum să sporești însemnătatea relațiilor sexuale”. Bifează elementele pe care vrei să i le comunici soțului tău.*

4. *Dacă ești bărbat, citește „Sugestiile soților pentru soțiile lor: Cum să sporești însemnătatea relațiilor sexuale”. Bifează elementele pe care vrei să i le comunici soției tale.*

5. *Într-un moment în care vă simțiți bine amândoi și sunteți deschiși spre progres, discutați elementele pe care le-ați bifat fiecare. Concentrează-te pe cele spuse de partenerul tău, în loc să adopți o poziție defensivă. Scopul conversației este progresul, nu apărarea.*
 6. *Într-o altă zi, notează pentru tine însuși/însăți ce măsuri ești dispus(ă) să iei pentru a spori uniunea fizică dintre tine și partenerul tău. După o lună, verifică lista să vezi ce progrese ai făcut. Stabilește-ți lună de lună noi obiective.*
-

Sugestiile soților pentru soțiiile lor

Cum să sporești însemnătatea relațiilor sexuale

1. Preia din când în când inițiativa.
2. Fii inventivă și creativă.
3. Să nu-ți fie rușine să arăți că-ți place.
4. Fii atrăgătoare când vine ora de culcare. Poartă ceva mai senzual, nu doar cămașa de noapte „de la bunica” și pijamale obișnuite.
5. Încearcă să-mi captezi atenția; bărbații se excită repede vizual.
6. Comunică mai deschis despre sex; comunică-ți disponibilitatea pentru actul propriu-zis, după ce preludiul te-a excitat suficient.
7. Bagă-te în pat mai devreme.
8. Nu mă face să mă simt vinovat noaptea pentru inadvertențele mele din timpul zilei (că nu sunt suficient de afectuos și așa mai departe).
9. Prelungește uneori actul sexual.

10. Fii mai receptivă la dorințele și nevoile mele de bărbat.
11. Implică-te mai mult și mai liber în actul sexual; fii mai supusă și mai deschisă.
12. Contribuie la diversificarea momentelor în care facem sex (nu trebuie să fie mereu noaptea).
13. Manifestă mai multă dorință și înțelege că mângâierile și preludiul sunt la fel de importante pentru mine ca pentru tine.
14. Nu fi supărată în continuare pentru evenimentele care au decurs greșit în timpul zilei.
15. Să ne relaxăm împreună cel puțin o dată pe săptămână.
16. Nu face mereu pe „inabordabila”.
17. Eliberează-ți mintea de chestiunile cotidiene (de azi și de mâine) și gândește-te la chestiunea în cauză – iubirea.
18. Nu simula plăcerea.

19. Nu încerca să mă pedepsești refuzând să faci sex cu mine sau făcând în silă.
20. Tratează-mă ca pe iubitul tău.

Sugestiile soțiilor pentru soții lor

Cum să sporești însemnătatea relațiilor sexuale

1. Dovedește mai multă afecțiune și atenție în timpul zilei; când ajungi acasă după serviciu, sărută-mă pe gât.
2. Acordă mai mult timp preludiului; iubirea, jocul și cuvintele romantice sunt importante.
3. Arată-te dispus la sex în momente diferite, nu doar noaptea, când sunt obosită.
4. Fii mai înțelegător când sunt cu adevărat bolnavă.
5. Preia tu inițiativa, în loc să aștepti să fac eu primul pas.
6. Acceptă-mă așa cum sunt; acceptă-mă chiar și atunci când asisti la latura mea cea mai neplăcută.

7. Spune-mi că mă iubești și în alte momente decât în pat; telefonează-mi uneori doar ca să-mi spui „Te iubesc!”. Să nu-ți fie rușine să-mi spui „Te iubesc” de față cu alții.
8. În timp ce fac duș, caută la radio un post cu muzică lentă.
9. Cinstește-l pe Hristos drept Cap al familiei.
10. Fii drăguț și iubitor cu cel puțin o oră înainte de a avea inițiativa să facem sex.
11. Ajută-mă să mă simt atractivă din punct de vedere sexual și romantic, făcându-mi des complimente.
12. Spune-mi ce-ți face plăcere când ești excitat; exprimă-ți dorința cu mai multă deschidere; lasă-te mai mult în seama mea.
13. Încearcă să nu ejaculezi atât de repede.
14. Roagă-te cu mine pentru problemele și reușitele pe care le avem; lasă-mă să-mi exprim față de tine propriile nevoi.

15. Apreciază frumusețea naturii și împărtășește cu mine această apreciere.
16. Asumă-ți o mai mare responsabilitate în culcarea copiilor, ca să mă pot relaxa mai bine și să petrec seara mai mult timp cu tine.
17. Ai răbdare cu mine; nu ridiculiza dificultatea cu care ating orgasmul.
18. Nu trata actul iubirii ca pe un ritual; transformă-l de fiecare dată într-o nouă experiență. Nu lăsa ca amorul să devină plictisitor, repetând mereu aceleași manevre; încearcă locuri și lucruri noi.
19. Nu încerca niciodată să faci dragoste cu mine când ascunzi sentimente negative față de mine sau știi că lucrurile nu sunt cum trebuie; fă să existe armonie între noi, astfel încât actul sexual să poată fi într-adevăr un act de iubire.
20. Gândește-te la unele lucruri frumoase pe care să mi le spui, din când în când, de față cu alții.

Note:

* Lawrence, K. Altman, „Study Finds That Teenage Virginity Pledges Are Rarely Kept“, *The New York Times*, 10 martie 2004, A20; citat de Ronald J. Sider, „The Scandal of the Evangelical Conscience“, *Books and Culture*, ianuarie/februarie 2005, p. 39; <http://www.christianitytoday.com/bc/2005/janfeb/3.8.html>. (N. a.)

** Vezi William, G. Axinn și Arland Thornton, „The Relationship between Cohabitation and Divorce: Selectivity or Casual Influence?“ *Demography* 29, 1992, pp. 357–374; și Zheng Wu, „Premarital Cohabitation and Postmarital Cohabiting Union Formation“, *Journal of Family Issues*, vol. 16, 1995, pp. 212–232. (N. a.)

*** Apărută în limba română cu titlul *Partituri pentru dormitor. Dezvăluirea secretelor intimității sexuale în căsnicie*, trad. de Marcel Budea, Editura Imago Dei, Oradea, 2011. (N. trad)

CAPITOLUL 8

Despărțirea de părinți și cinstirea lor

– Îmi amintesc că am purtat o discuție cu socrul meu înainte de nuntă, mi-a povestit odată un soț. Mi-a zis ceva de genul: „Oferă-i o viață bună. Ai grijă de ea.“ Nu se pricepea prea bine la sfaturi și acum nu mai e printre noi, dar am păstrat mereu acest lucru în minte, ca pe ceva de preț.

– La începutul căsniciei, mama-soacră mă irita grozav, a spus soția acestui bărbat. Mă plângeam întruna soțului meu, care, dragul de el, a fost alături de mine. În același timp, am văzut cât de apropiat era de mama lui și mi-am dat seama că nu vreau să le subminez relația. Pe măsură ce ea îmbătrânește, am început să mă gândesc la ce înseamnă să-ți „cinstești“ părinții și socrii. Aceasta este o poruncă, nu o alegere... iar

acum, când ea nu mai trăiește, încerc să-i cinstesc memoria și să-i împărtășesc soțului meu povești amuzante despre ea.

La bine și, uneori, la greu, părinții și socrii fac parte în mod inevitabil din viața noastră. Dar fie că suntem recent căsătoriți, fie un „cuplu cu state vechi“, *cum* ar trebui ei să facă parte din viața noastră?

Avem nevoie unul de altul. Un cuplu recent căsătorit are nevoie de căldura emoțională și de înțelepciunea de viață rezultată dintr-o relație sănătoasă cu ambele perechi de părinți, iar părinții au nevoie de căldură emoțională și prietenie (și, poate, de nepoți!) din partea cuplului. Viața este prea scurtă pentru relații distruse. Dacă există conflicte în relație, principiul mărturisirii și iertării discutat în Capitolul 2 se aplică atât socrilor, cât și partenerilor de căsătorie. Nu trebuie să fim de acord unii cu ceilalți pentru a avea o relație sănătoasă, dar amărăciunea și resentimentele sunt întotdeauna o greșală (*Efesenii* 4:31). Libertatea și respectul reciproc ar trebui să fie principiile călăuzitoare și pentru părinți, și pentru copiii căsătoriți.

Ce sfaturi ne oferă Biblia pentru relațiile cu socrii? Cum trebuie să răspundă cuplul căsătorit la ideile, sugestiile și nevoile părinților? Ce putem face când vedem că părinții ne distrug unitatea conjugală? Dacă respectăm modelele biblice în cadrul relației noastre, trebuie să menținem echilibrul a două principii: un nou jurământ de loialitate și respectul continuu.

„Lăsarea“ părinților

În *Geneza* 2:24, citim: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa, și se vor face un singur trup.” Acest principiu este reluat în *Efesenii* 5:31. Modelul lui Dumnezeu pentru căsătorie implică „lăsarea” părinților și „alipirea” de partener. Căsătoria presupune un nou jurământ de loialitate. Înainte de căsătorie, loialitatea era față de părinți, dar după căsătorie aceasta este datorată soțului sau soției.

Psihologii denumesc acest proces „tăierea, din punct de vedere psihologic, a cordoanelor soțului”. Un individ nu se mai bazează pe părinți, ci pe partenerul său. Dacă există vreun conflict de interese între noră și soacră, soțul trebuie să rămână alături de soția lui. Asta nu înseamnă că mama trebuie să fie tratată necuviincios. Acesta este cel de-al doilea principiu, pe

care îl vom aborda în scurt timp. Principiul despărțirii de părinți este, însă, extrem de important. Niciun cuplu nu își va atinge potențialul maxim în căsătorie fără această separare psihologică de părinți.

Ce înseamnă acest principiu din punct de vedere practic? După părerea mea, presupune ca un cuplu recent căsătorit să locuiască separat de părinți. Dacă stă cu părinții, cuplul nu poate dobândi la fel de ușor independența ca atunci când trăiește singur. Dependența de părinți crește atât timp cât cei doi locuiesc cu părinții. Un trai într-un apartament modest, având libertatea de a-și dezvolta propriul stil de viață sub călăuzirea lui Dumnezeu, este mai bun decât un trai de lux în umbra părinților. Părinții ar trebui să încurajeze această independență, iar capacitatea de a organiza o astfel de locuință ar trebui să fie un factor decisiv în stabilirea datei nunții.

Principiul „lăsării“ părinților este important și în luarea deciziilor. Părinții voștri pot avea multe sugestii cu privire la aspectele vieții voastre conjugale. Fiecare sugestie trebuie luată în serios, dar, în ultimă instanță, decizia vă aparține. Nu ar trebui să mai iei decizii ca să-ți faci părinții fericiți, ci ca să-ți faci partenerul

fericit. Întru Dumnezeu, sunteți o nouă unitate, reunită de Sfântul Duh pentru a trăi unul pentru celălalt (*Filipeni 2:3–4*).

Asta înseamnă că s-ar putea să vină un moment în care un bărbat să se așeze alături de mama lui și să-i spună:

— Mamă, știi că te iubesc foarte mult, dar știi, de asemenea, că acum sunt căsătorit. Nu-mi pot distruge căsnicia ca să fac ce-ți dorești. Te iubesc și vreau să te ajut, dar trebuie să fac ceea ce consider că este potrivit pentru soția mea și pentru mine. Sper să înțelegi, pentru că vreau să continui relația calduroasă pe care am avut-o de-a lungul anilor. Dar dacă nu înțelegi, atunci aceasta este o problemă pe care va trebui s-o rezolvi cu tine însăși. Eu trebuie să mă dedic edificării căsniciei mele.

Dacă o astfel de afirmație vi se pare dură, fiți recunoscători. Înseamnă că nu ați dat peste o soacră încăpățânată, egoistă, viscerală. Acestea există, iar răspunsul biblic pentru corectarea situației este fermitatea însoțită de iubire. Un bărbat nu trebuie să-i permită mamei sale să-i controleze viața după căsătorie. Nu acesta este modelul biblic.

Țineți seama de sfatul părinților

Pe de altă parte, trebuie să luăm în considerare sfaturile părinților. Ei sunt mai în vârstă și, probabil, sunt și mai înțelepți. Un exemplu bun de înțelepciune a unui socru se găsește în *Exod* 18. Moise lucra de dimineața până seara judecând poporul lui Israel. Sala de așteptare era mereu plină și nu avea niciun fel de pauză. „Ce faci tu nu este bine“, a exclamat socrul lui Moise. „Te istovești singur și vei istovi și poporul acesta, care este cu tine, căci lucrul este mai presus de puterile tale și nu-l vei putea face singur. Acum ascultă glasul meu; am să-ți dau un sfat, și Dumnezeu va fi cu tine! Fii tălmaciul poporului înaintea lui Dumnezeu și du pricinile înaintea lui Dumnezeu“ (versetele 17–19).

Apoi i-a sugerat să împartă mulțimile în grupuri de câteva mii, sute, cincizeci și zeci, iar autoritatea să fie delegată altor bărbați pricepuți, care să-i judece pe cei aflați sub jurisdicția lor. Moise avea să aibă atunci mai mult timp pe care să-l petreacă cu Dumnezeu și să învețe poporul legea lui Dumnezeu (versetele 19–20). În felul acesta, misiunea lui avea să fie una „preventivă“, și nu una de „criză“. Numai cazurile dificile urmau să-i fie aduse lui spre judecată (versetul

22). Moise a înțeles înțelepciunea acestei sugestii și a acceptat-o. Făcând asta, și-a demonstrat propria maturitate. Nu avea de ce să se răzvrătească împotriva unei idei bune doar pentru că provenea de la socrul său. El era suficient de sigur pe propria valoare, încât să poată accepta o idee bună, indiferent de sursă.

Principiul separării de părinți își are implicațiile sale și atunci când izbucnește conflictul în căsnicie. O soție tânără, care s-a bazat întotdeauna pe mama ei, va avea tendința de a i se plânge atunci când apar probleme conjugale. A doua zi, soțul își poate recunoaște vina, cere iertare și armonia este restabilită. Dar fiica uită să-i spună asta mamei. Data viitoare când izbucnește conflictul, ea se confesează din nou mamei. Acest lucru devine un model și, în scurt timp, mama capătă o înverșunare împotriva ginerelui și își încurajează fiica să divorțeze. Fiica a fost foarte nedreaptă cu soțul ei și nu a reușit să respecte principiul „lăsării” părinților. Dacă treci prin conflicte în căsnicie (ca majoritatea dintre noi), caută să le rezolvi prin confruntare directă cu partenerul tău. Conflictul ar trebui să fie o etapă fundamentală a dezvoltării. Dacă simți că ai nevoie de ajutor din exterior, apelează la pastorul tău sau la un terapeut de familie creștin. Aceștia sunt instruiți și

înzestrați de Dumnezeu ca să-ți ofere ajutor practic. Ei sunt capabili să fie obiectivi și să-ți ofere îndrumări biblice. Părinților le este aproape imposibil să fie obiectivi.

Cinstiți-vă părinții

Al doilea principiu legat de relația noastră cu părinții se găsește în *Exod* 20:12 și este una dintre cele Zece Porunci: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, pentru ca să ți se lungească zilele în țara pe care ți-o dă Domnul Dumnezeul tău.” Ea este reluată în *Deuteronom* 5:16 și *Efesenii* 6:2–3.

Porunca de a ne cinsti părinții nu a fost niciodată anulată. Atât timp cât trăiesc, este un lucru firesc să-i onorăm. În *Efesenii* 6:1, Apostolul Pavel spune: „Copii, ascultați în Domnul de părinții voștri, căci este drept.” Ascultarea de părinți este linia directoare de la naștere până la căsătorie. A doua afirmație a lui Pavel este: „«Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta» – este cea dintâi poruncă însoțită de o făgăduință – «ca să fii fericit și să trăiești multă vreme pe pământ» (versetele 2–3). Cinstirea părinților este linia directoare de la naștere până la moarte. Cinstirea lor a fost comanda inițială și rămâne pentru totdeauna valabilă.

Porunca de a ne cinsti părinții nu a fost niciodată anulată. Atât timp cât trăiesc, este un lucru firesc să-i onorăm.

A cinsti înseamnă „a respecta“. Presupune să-i tratezi pe oameni cu bunătate și demnitate. Este adevărat că nu toți părinții duc o viață respectabilă. S-ar putea ca acțiunile lor să nu fie demne de cinste, dar, întrucât sunt făcuți după chipul lui Dumnezeu, sunt demni de cinste. Îi puteți respecta pentru umanitatea lor și pentru rolul lor de părinți, chiar dacă nu le respectați acțiunile. Este întotdeauna normal să vă cinstiți părinții și pe cei ai partenerului de căsătorie. „Lăsarea“ părinților în scopul căsătoriei nu anulează responsabilitatea de a-i cinsti.

Cum se poate manifesta acest respect în viața de zi cu zi? Prin chestiuni practice, vizitându-i, telefonându-le, trimițându-le fotografii prin e-mail și, în general, împărtășind cu ei viața, cât mai mult posibil, în funcție de distanța dintre voi. Comunicați cu ei, transmiteți-le că încă îi iubiți și că vreți ca ei să facă parte din viața voastră. A-i „lăsa“ nu înseamnă în

niciun caz a-i „abandona“. Contactul regulat este esențial în cinstirea părinților. Eșecul comunicării înseamnă, de fapt, „nu-mi mai pasă“.

Mai trebuie spus un lucru în privința comunicării cu părinții. Trebuie acordat un tratament egal ambelor perechi de părinți. Aduceți-vă aminte: „Căci nu este părtinire la Dumnezeu!“* (*Romani* 2:11) Trebuie să urmăm exemplul Lui. În practică, acest lucru înseamnă că e-mailurile, mesajele, apelurile telefonice și vizitele noastre trebuie să demonstreze angajamentul nostru față de principiul egalității. Dacă părinții unuia dintre soți sunt sunați doar o dată pe lună, atunci și ceilalți trebuie sunați tot o dată pe lună. Dacă unii primesc o scrisoare sau un e-mail o dată pe săptămână, atunci și ceilalți ar trebui să primească la fel. De asemenea, cuplul trebuie să încerce să fie echitabil în privința numărului de vizite, mese și vacanțe.

Situațiile cele mai complicate se ivesc, probabil, de sărbători – de Ziua Recunoștinței și de Crăciun. Mama soției vrea să aibă cuplul acasă în Ajunul Crăciunului. Mama soțului vrea să-i aibă acasă pentru masa de Crăciun. Acest lucru poate fi realizabil dacă

locuiesc în același oraș, dar, dacă îi separă 800 de kilometri, devine imposibil. Soluția trebuie să se bazeze pe principiul egalității.

Asta înseamnă că va trebui, probabil, ca un Crăciun să fie petrecut cu părinții unuia dintre soți și următorul cu ceilalți părinți.

A „cinsti“ presupune totodată să vorbim frumos cu părinții și socrii. Apostolul Pavel ne atrage atenția: „Nu mustra cu asprime pe un bătrân, ci sfătuiește-l ca pe un tată“

(1 Timotei 5:1). Trebuie să fim înțelegători și atenți. Desigur, trebuie să spunem adevărul, dar acesta trebuie rostit mereu cu dragoste (*Efesenii* 4:15). Porunca din *Efesenii* 4:31–32 trebuie luată în serios în relația noastră cu părinții: „Orice amărăciune, orice iuțime, orice mânie, orice strigare, orice clevetire și orice fel de răutate să piară din mijlocul vostru. Dimpotrivă, fiți buni unii cu alții, miloși și iertați-vă unul pe altul, cum v-a iertat și Dumnezeu pe voi în Hristos.“ Un alt aspect al cinstirii datorate părinților este descris în 1 Timotei 5:4: „Dacă o văduvă are copii sau nepoți de la copii, aceștia să se deprindă să fie evlavioși întâi față de cei din casa lor și să răsplătească ostenele părinților, căci lucrul acesta este plăcut înaintea lui Dumnezeu.“

Vă sfătuiesc să vă acceptați socrii așa cum sunt. Nu este de datoria voastră să îi schimbați.

Când eram mici, părinții noștri se îngrijeau de nevoile noastre fizice. Pe măsură ce îmbătrânesc, va fi necesar probabil să facem același lucru pentru ei. Dacă apare această nevoie, trebuie să ne asumăm responsabilitatea de a ne îngriji de nevoile fizice ale părinților noștri. A ignora această responsabilitate înseamnă a nega credința noastră în Hristos (1 Timotei 5:8). Prin acțiunile noastre, trebuie să ne arătăm credința în Hristos și cinstirea părinților noștri.

Printre alte sugestii practice, vă sfătuiesc să vă acceptați socrii așa cum sunt. Nu este de datoria voastră să îi schimbați. Dacă nu sunt creștini, veți dori cu siguranță să vă rugați pentru ei și veți căuta ocazia să le faceți cunoștință cu Hristos, dar nu încercați să îi încadrați în propriile tipare. Voi vă așteptați să primiți din partea lor independența de a vă dezvolta căsătoria după cum credeți de cuviință. Faceți același lucru pentru ei.

Nu vă criticați socrii față de parteneri. Responsabilitatea lor este să-și cinstească părinții.

Când voi vă criticați socrii, partenerilor le vine mai greu să respecte acest model. Când soțul sau soția condamnă slăbiciunile propriilor părinți, voi scoateți-le în evidență punctele forte. Accentuați-le calitățile și încurajați o atitudine respectuoasă.

Biblia ne oferă niște frumoase exemple de relații sănătoase cu socrii. Moise a avut o relație atât de sănătoasă cu socrul său, Ietro, încât, atunci când l-a înștiințat de chemarea lui Dumnezeu de a părăsi Midianul și de a-i conduce pe evrei afară din Egipt, Ietro i-a zis: „Du-te în pace“ (*Exod* 4:18). Mai târziu, după succesul aventurii lui Moise, socrul său a venit să-l vadă.

„Moise a ieșit înaintea socrului său, s-a aruncat cu fața la pământ și l-a sărutat. S-au întrebat unul pe altul de sănătate și au intrat în cortul lui Moise“ (*Exod* 18:7). Pe parcursul acestei vizite, Ietro i-a dat lui Moise sfatul despre care am discutat mai devreme. Deschiderea lui la sugestia socrului său demonstrează, într-o oarecare măsură, natura relației lor.

Rut și Naomi servesc drept exemplu al devotamentului nurorii față de soacra sa după ce

amândouă și-au pierdut soții. Iisus și-a îndreptat una dintre minunile Sale către soacra lui Petru, iar ea, la rândul ei, i-a slujit lui Iisus (Matei 8:14–15).

Libertatea și armonia sunt idealurile biblice pentru relațiile cu socrii. Trenul voinței lui Dumnezeu pentru căsătorie trebuie să circule pe șinele paralele ale separării de părinți și, totodată, ale devotamentului față de ei.

Cuvânt către părinți...

Ce se întâmplă dacă sunteți la rândul vostru socri? Vă rog să rememorați scena de la nunta fiului sau ficei voastre. Aceasta a decurs, aproximativ, în felul următor:

– Vă declar soț și soție, proclamă pastorul.

Noul cuplu este radios, cei doi nu au ochi decât unul pentru celălalt. Așezați în primele rânduri din biserică, voi, părinții, vărsați o lacrimă – sau plângeți în toată regula. Pentru asta ați muncit toată viața. De la naștere și până la căsătoria lor, v-ați educat copiii să fie independenți.

Firește, înainte să se căsătorească, v-ați instruit și ajutat copiii să fie pe picioarele lor și să acționeze ca niște

persoane mature sub îndrumarea lui Dumnezeu. I-ați învățat să gătească, să spele vasele, să aranjeze patul, să cumpere haine, să economisească și să ia decizii responsabile. I-ați învățat ce înseamnă respectul pentru autoritate și valoarea individuală. Pe scurt, ați încercat să-i faceți oameni.

Acum, la momentul căsătoriei lor, vremea mentoratului vostru ia sfârșit, iar independența lor înflorește. Să sperăm că i-ați ajutat să facă trecerea de la starea de completă dependență de voi, de când erau mici, la o independență deplină, ca persoane recent căsătorite. Din acest moment, voi trebuie să-i priviți ca pe niște adulți, care își vor urma propriul curs, cu suișuri și coborâșuri. Ca părinți, nu trebuie să ne impunem niciodată propria voință. Trebuie să-i respectăm ca egali. Care este atunci rolul socrilor? Implicarea părinților în viața noilor soți s-a schimbat din vremurile în care multe cupluri se căsătoreau imediat după terminarea liceului sau în timpul facultății. Media de vârstă la care se căsătoresc oamenii în zilele noastre este între 25 și 30 de ani. De multe ori, noul cuplu a locuit la distanță. Părinții din generația exploziei demografice, unii căsătoriți, alții

nu, sunt ocupați să-și urmeze propriul curs al vieții și cariera și intervin rareori în existența propriilor copii ajunși adulți.

Sau poate că nu-i așa?

Unele lucruri nu se schimbă. Toți părinții își doresc pentru „copiii” lor adulți un debut cu dreptul în viață. Cu ajutorul experienței și, să sperăm, al unui dram de înțelepciune, vrem să le dăm un sfat chibzuit – sau cel puțin să ajutăm copiii să evite greșelile pe care le-am făcut noi.

În mod evident, părinții trebuie să se simtă liberi să ofere sfaturi tânărului cuplu (deși este întotdeauna de preferat să așteptați până vi se cere intervenția). Chiar și așa, părinții nu ar trebui să încerce să-și impună sfatul asupra unui cuplu. Oferiți-le sugestii, dacă cei doi vi le cer sau dacă simțiți că se impun, dar apoi retrageți-vă și dați-i cuplului libertatea de a lua propriile decizii. Și mai important, nu vă exprimați resentimentele dacă se întâmplă să nu vă urmeze sugestiile. Dați-le șansa să profite de înțelepciunea voastră și de libertatea de a face propriile greșeli. Va fi

la fel de greu ca atunci când erau mici... dar este singura modalitate prin care se pot maturiza și pot progresa.

Cum rămâne însă cu sprijinul financiar? Păcatul capital al părinților este să se folosească de ajutorul financiar pentru a-i impune tânărului cuplu propria dorință: „Vă vom mobila noi dormitorul dacă vă mutați în casa de alături.” Darurile sunt în regulă dacă sunt oferite cu dragoste, fără obligații, însă cele condiționate sunt mai degrabă niște unelte decât cadouri. Părinții trebuie să se ferească cu stăruință de o asemenea ispită.

Asta nu înseamnă că nu-i putem ajuta în continuare, însă întregul sprijin trebuie acordat într-o manieră responsabilă, care să le crească independența, și nu dependența. Mai exact, dacă le oferim sprijin financiar, acesta ar trebui privit ca un ajutor oferit pentru a-și dobândi libertatea, și nu pentru a deveni dependenți de noi. Nu trebuie să-i ajutăm să ducă un stil de viață pe care nu și-l pot permite pe cont propriu.

În încheiere

Mulți părinți și copii căsătoriți descoperă bucuria pe care o aduce o familie extinsă. Fie că locuiți după colțul străzii sau în partea cealaltă a țării, ar trebui să puteți și voi să faceți la fel – după cum ne-a poruncit și ne-a înzestrat Dumnezeu.

E RÂNDUL TĂU

(de completat individual)

1. *Ai vreo problemă cu părinții tăi sau ai soțului/soției? Dacă da, notează în detaliu aceste probleme.*
2. *Ce principii discutate în acest capitol au fost încălcate de părinții sau de socrii tăi? Notează-le. Fii exact. (Recitește capitolul dacă este necesar.)*
3. *Ce principii discutate în acest capitol au fost încălcate de partenerul tău față de părinții sau de socrii tăi? Notează în detaliu aceste aspecte.*
4. *Ce crezi că ar trebui făcut pentru a corecta situația? Fii exact.*
5. *Înainte să discuți propria analiză cu soțul/soția ta, cere-i să citească secțiunea despre socri din acest capitol și să completeze sarcinile de la punctele 1–4 de mai sus.*

6. *Stabiliți un moment în care să vă dedicați discutării problemei. Citiți amândoi datele problemei și vedeți dacă:*

- a. sunteți de acord cu problema;*
- b. sunteți de acord cu propriile greșeli și/sau*
- c. sunteți de acord în privința măsurilor care trebuie luate pentru corectarea situației.*

Dacă nu, continuați discuția, atunci sau altădată, până ajungeți la un acord în privința acțiunilor constructive.

7. *După ce ați stabilit de comun acord ce acțiuni se impun, puneți-vă planul în aplicare. Rugați-vă unul pentru celălalt și pentru părinții și socrii voștri. (Dacă planul vostru presupune o confruntare cu părinții, este de regulă mai bine ca fiul sau fiica să discute cu propriii părinți decât cu socrii.)*

8. *Asigurați-vă că aveți în vedere felul în care propriul comportament față de părinți și socri ar trebui să se schimbe. Le arătați „cinstire“ prin comportamentul și felul vostru de a vorbi? Fiți sinceri. (Respectul naște, de obicei, respect.)*

3. *Faceți totul cu bunătate și fermitate. Nu uitați că dorința voastră este să consolidați relația, nu să o distrugeți.*

Note:

* Trad. ÎPS Bartolomeu Anania. (*N. trad.*)

CAPITOLUL 9

Dragoste și bani

Uneori, cu cât avem mai mult, cu atât ne certăm parcă mai des. Prin comparație cu restul populației de pe glob, chiar și cele mai sărace cupluri din Statele Unite trăiesc în abundență. Eu sunt convins că problema nu constă în câți bani are un cuplu, ci în atitudinea celor doi parteneri față de bani și în modul cum îi gestionează.

– Cu ani în urmă, când aveam greutăți financiare, îmi amintesc că ne certam des, își amintește soția unei cunoștințe. Ne așezam de fiecare dată să purtăm Discuția despre Bani, să lămurim lucrurile, și, invariabil, ajungeam să ne certăm și să ne acuzăm. Nu ne plăcea efectul pe care problemele financiare îl aveau asupra noastră. În cele din urmă, am hotărât ca,

indiferent de situație, să nu ne mai lăsăm dezbinați și să ne menținem atitudinea pozitivă. Cu anii, acest lucru a contat enorm.

„Mai mult“ înseamnă „mai bine“?

Autoarea Jeanette Clift George a spus: „În viață, marea tragedie nu este să nu obții ce ți-ai dorit. Marea tragedie este să obții ce ți-ai dorit și să descoperi că n-a meritat efortul!“

Majoritatea cuplurilor cred că, dacă ar câștiga cu vreo câteva sute de dolari mai mult în fiecare lună, ar putea face față cheltuielilor. Dar adevărata satisfacție nu se găsește în bani (sau în cuantumul lor), ci în „neprihănire, evlavie, credință, dragoste, răbdare, blândețe“ – pe scurt, trăind cu Dumnezeu și în conformitate cu valorile Sale (1 Timotei 6:11). A face bine, a le răspunde celorlalți așa cum ar face Dumnezeu, a da dovadă de iubire, a fi răbdător față de imperfecțiune și a te aprecia în mod realist – acestea sunt lucrurile care oferă adevărata împlinire într-o căsnicie.

Am vizitat odată două locuințe complet diferite. Prima era o casă cu trei încăperi. Am intrat în sufragerie și am găsit o sobă cu petrol chiar în mijlocul ei. Într-un

colț se afla un bebeluș în leagăn, în celălalt colț, un câine. Pe perete era o singură fotografie, dintr-un calendar. Pe dușumeaua simplă erau două scaune din lemn, cu spătar drept și o canapea veche. Ușile care dădeau, în stânga, spre bucătărie și, în dreapta, spre dormitor erau de pe timpuri, din scânduri prelucrate manual într-un cadru Z și cu crăpături între fiecare șipcă.

Era un peisaj sărăcăcios după standardele americane contemporane, dar căldura emoțională pe care am simțit-o când am vizitat tânărul cuplu a fost uluitoare. Era evident că se iubeau, că își iubeau pruncul și îl iubeau pe Dumnezeu. Erau fericiți. Viața era minunată.

De acolo, am traversat orașul și am condus pe o alee asfaltată spre o casă frumoasă, încăpătoare, din cărămidă. Când am intrat, tălpile mi s-au scufundat în covorul moale. În sufragerie, am văzut pe pereți niște portrete frumoase. Focul din șemineu transmitea o căldură primitoare (deși funcția lui era una estetică), iar pe o canapea ultramodernă se odihnea un câine.

M-am așezat, dar n-a durat mult și mi-am dat seama că singura căldură în sânul familiei era cea din

șemineu. Am simțit răceala și ostilitatea mascate de bogăție. În seara aceea, am condus spre casă spunând: „O, Doamne, dacă va trebui vreodată să aleg între cele două, oferă-mi casa cu trei încăperi, plină de căldura emoțională a soției și familiei.“

Nu vreau să idealizez sărăcia. Studiile arată că lipsurile constante și greutățile au un efect de lungă durată asupra creierului și stării emoționale. Și, cu siguranță, există multe cupluri bogate care sunt slujitori adevărați ai lui Dumnezeu. Dar trebuie să punem aceste lucruri în perspectivă, după cum ne amintește Iisus: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui, și toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra“ (Matei 6:33). Printre „aceste lucruri“ se numără hrana, îmbrăcămintea și adăpostul (versetul 25). Grijă pentru bani – fie că-i avem, fie că nu – poate denatura relația noastră cu Dumnezeu și cu semenii noștri.

Mulți dintre noi trebuie să muncim pentru a ne asigura traiul și, în mod normal, prin acest act, Dumnezeu ne oferă cele necesare. Dar munca este doar unul dintre actele „virtuoase“. Mai există multe altele, cum ar fi evlavia, credința, dragostea, răbdarea și blândețea. Nu trebuie să îngăduim goanei după bani

să erodeze aceste aspecte mult mai importante, ca nu cumva să pierdem viața din vedere și banii să ni se pară inutili.

Iisus ne-a avertizat despre acest pericol, spunând: „Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni. Căci sau va urî pe unul și va iubi pe celălalt; sau va ține la unul și va nesocoti pe celălalt: Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona^{*}“ (Matei 6:24). Banii sunt un minunat slujitor, dar un stăpân prost; un mijloc util, dar un scop searbăd. Când banii devin dumnezeul nostru, suntem cu adevărat faliți.

A folosi cele date de Dumnezeu

Lui Dumnezeu îi pasă cum ne folosim de cele date de El (Matei 25:14–30). Stăpânul i-a zis ispravnicului credincios: „Bine, rob bun și credincios, ai fost credincios în puține lucruri, te voi pune peste multe lucruri“ (versetul 21). „Cui i s-a dat mult, i se va cere mult și cui i s-a încredințat mult, i se va cere mai mult“ (Luca 12:48).

Resursele financiare, fie ele din belșug sau mai modeste, au un mare potențial de bine. Ca slujitori, avem responsabilitatea de a ne folosi în cel mai bun mod de cele încredințate nouă. Planificarea chibzuită,

achiziționarea, economisirea, investiția și dăruirea fac parte din isprăvnicia noastră. Unul dintre aspectele slujirii cu credință este dăruirea către Dumnezeu prin intermediul bisericii și al altor organizații creștine. Modelul pentru dăruire, stabilit în Vechiul Testament și lăudat în Noul Testament, este cel al zeciuiei, adică acordarea unei zecimi din venit lucrării directe a Domnului (*Levitic 27:30; Matei 23:23*).

Dar și mai importantă decât suma sau procentul oferit este atitudinea noastră față de dăruire. Scriptura ne spune că ar trebui să dăruim cu inima deschisă. Dăruirea creștină este un act de voință determinat de dragostea față de Dumnezeu, nu o obligație legală, efectuată pentru a obține niște merite. Apostolul Pavel abordează această problemă:

Să știți: cine seamănă puțin, puțin va secera, iar cine seamănă mult, mult va secera. Fiecare să dea după cum a hotărât în inima lui: nu cu părere de rău sau de silă, căci „pe cine dă cu bucurie, îl iubește Dumnezeu“. Și Dumnezeu poate să vă umple cu orice har, pentru ca, având totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiți în orice faptă bună. (*2 Corinteni 9:6–8*)

Multora le place să invoce harul și abundența lui Dumnezeu, dar uită să recunoască că această făgăduință se adresează celor care dăruiesc cu bucurie. Scriptura ne spune că unul dintre scopurile muncii plătite este să putem dărui celor în nevoie: „Cine fura să nu mai fure, ci mai degrabă să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit“ (*Efesenii* 4:28). Pentru un creștin, orice discuție despre bani trebuie să se refere și la asigurarea dăruirii lucrurilor lui Dumnezeu în mod regulat, echilibrat și cu bucurie.

Al tău, al meu și al nostru

În căutarea uniunii conjugale, este important să ne amintim că din momentul căsătoriei – și ulterior – nu mai există „bani mei“ și „bani tăi“, ci „bani noștri“. În același mod, nu mai există „datoriile mele“ și „datoriile tale“, ci „datoriile noastre“. Dacă urmează să te căsătorești cu cineva care a absolvit recent facultatea și datorează 5 000 de dolari în urma unui împrumut educațional, iar tu ai o datorie de 50 de dolari pe cardul Visa, la sfârșitul ceremoniei nuptiale, datorați împreună 5050 de dolari. Când vă acceptați unul pe celălalt ca parteneri, acceptați totodată și datoriile și creanțele celuilalt.

Înainte de căsătorie, ambii parteneri trebuie să-și declare complet toate datoriile și creanțele. Nu este greșit să te căsătorești cu cineva cu datorii, dar trebuie să știi care sunt acestea și să conveniți împreună asupra unui plan și calendar de rambursare. Întrucât urmează să fie datoriile „noastre“, trebuie să discutăm și să stabilim „amândoi“ un plan de acțiune.

Am întâlnit cupluri care nu au reușit să discute suficient aceste aspecte înainte de căsătorie și, după nuntă, s-au trezit că au o datorie atât de mare, încât au simțit deja strânsoarea unui ștreang financiar în jurul gâtului. Ce tragedie să îți începi căsnicia cu un astfel de handicap! După părerea mea, o datorie însemnată, lipsită de mijloacele realiste de rambursare, este un motiv suficient de întemeiat de amânare a căsătoriei. Iresponsabilitatea financiară premaritală este un indicator al iresponsabilității financiare postmaritale. Majoritatea cuplurilor au unele datorii când se căsătoresc, cum ar fi împrumuturile studențești, dar o divulgare completă a acestora va permite abordarea căsniciei într-un mod realist.

De asemenea, bunurile individuale sunt de acum bunuri comune. S-ar putea ca ea să aibă 6 000 de dolari în contul de economii, iar el să aibă doar 80 de

dolari, dar, din momentul în care au ales să se căsătorească, au „împreună” 6 080 de dolari. Dacă nu vă simțiți confortabil cu această „uniune”, atunci nu sunteți pregătiți pentru căsătorie. Oare nu am stabilit că motivul principal al căsnicieii este uniunea? Și în privința banilor trebuie să căutați uniunea.

Pot exista cazuri în care, datorită averilor foarte mari, este înțelept ca partenerii să păstreze proprietatea individuală asupra anumitor bunuri sau proprietăți, în scopuri fiscale, însă pentru majoritatea dintre noi, principiul uniunii presupune deținerea în comun a conturilor de economii, a conturilor curente, a proprietăților și așa mai departe. Suntem unul și vrem să ne exprimăm uniunea în domeniul financiar, precum și în alte domenii ale vieții.

Din moment ce sunt banii „noștri”, atunci „noi” ar trebui să stabilim modul în care vor fi cheltuiți. Modelul de luare a deciziilor discutat în Capitolul 6 ar trebui să se aplice deciziilor financiare, precum și altor decizii. Orice decizie financiară ar trebui precedată de o discuție completă și deschisă, iar scopul acesteia ar trebui să fie ajungerea la un acord. Nu uita, sunteți parteneri, nu concurenți. Căsătoria are de câștigat prin acordul asupra chestiunilor financiare.

Stabiliți un acord în privința achizițiilor importante... și un buget

Un principiu practic care poate preveni multe tragedii este un acord prin care ambele părți se angajează ca niciuna dintre ele să nu efectueze o achiziție importantă fără consultarea celeilalte. Scopul consultării este stabilirea unui acord în privința achiziției. Termenul de „achiziție importantă” ar trebui definit clar printr-o valoare financiară. De exemplu, cei doi parteneri pot stabili ca niciunul dintre ei să nu cumpere nimic mai scump de 50 de dolari fără un astfel de acord prealabil.

Este adevărat că, respectând acest principiu, multe televizoare cu ecran plat vor rămâne în magazine, dar este la fel de adevărat că multe cupluri vor fi mai fericite. Uniunea partenerilor în căsnicie este mai importantă decât orice achiziție materială.

În plus, un cuplu trebuie să cadă de acord în privința modelului de cheltuieli. Cuvântul *buget* îi sperie pe mulți, dar, în realitate, toate cuplurile au nevoie de unul. Un buget este pur și simplu un plan de gestionare a banilor. Multe cupluri nu au un buget scris și multe nu au un buget foarte eficient, dar toate

cuplurile au un plan. Așadar, întrebarea nu este „Ar trebui să avem un buget?“, ci mai degrabă „Cum ne putem îmbunătăți bugetul?“ sau „Avem deja un plan, dar putem avea oare un plan mai bun?“.

Bugetarea nu trebuie să fie o procedură împovărătoare de contabilizare a fiecărui banuș cheltuit. Un buget este mai degrabă un plan financiar – este, pur și simplu, o punere în practică a rațiunii și voinței de a vă gestiona veniturile. Aveți posibilitatea să alegeți modul în care vor fi cheltuiți banii voștri. Este mult mai bine să luați această decizie bazându-vă pe rațiune, printr-o discuție deschisă cu partenerul, decât să luați o decizie emoțională când vă aflați în fața agentului de vânzări.

Planificați să planificați!

Este dincolo de scopurile acestui volum să ofere un sprijin detaliat despre alcătuirea unui buget, pentru că există deja foarte multe cărți de specialitate la îndemână. Există, de asemenea, o serie de programe de bugetare, cum ar fi Quicken, disponibile online. Alte resurse pot fi găsite la sfârșitul acestei cărți.

Scopul meu este să vă provoc să vă regândiți planul (bugetul) financiar actual. Ar putea exista oare o

modalitate mai bună de folosire a resurselor? În calitate de gospodari, vă revine sarcina de a descoperi răspunsul. De ce ați vrea să continuați să faceți la fel lucrurile, când, cu puțin efort de gândire, puteți genera o îmbunătățire? Dacă există cineva care ar trebui să se simtă motivat să profite la maximum de deciziile financiare, acesta este creștinul. În calitate de oameni credincioși, vă aflați sub porunca divină și tot ce dețineți v-a fost încredințat de Dumnezeu, căruia trebuie să-i dați socoteală (Matei 25:14–30). O mai bună planificare financiară nu este numai în beneficiul vostru, ci și al Împărăției lui Dumnezeu (Matei 6:33). În regândirea planurilor voastre financiare, permiteți-mi să vă ofer și alte sugestii din Scriptură. Mai întâi de toate, pentru un creștin Împărăția lui Dumnezeu ar trebui să se afle pe primul loc. Făgăduința din Matei 6:33 este una practică. Avem tendința să încurcăm prioritățile. Ne ocupăm mai întâi de hrană, îmbrăcăminte, locuință și plăcere, iar dacă mai rămâne ceva, dăruim bisericii. Contrar modelului biblic. Israel trebuia să aducă Domnului ofrandă din primele roade, nu din ce rămânea. Nici că se putea o mai bună descriere a problemei decât cea a lui Solomon: „Cinstește pe Domnul cu averile tale și cu cele dintâi

roade din tot venitul tău, căci atunci grânarele îți vor fi pline de belșug și teascurile tale vor geme de must“ (*Proverbe* 3:9–10). Te-ai întrebat vreodată de ce este gol grânarul? Oare pentru că te-ai concentrat asupra lui, și nu asupra Împărăției lui Dumnezeu?

V-aș sugera ca, încă de la începutul căsniciei, să stabiliți un buget prin care să alocați 10% din veniturile voastre ca ofrandă de mulțumire adusă Domnului. La urma urmei, guvernarea civilă încasează impozitul pe venit înainte să primești cecul de salariu. Iisus nu s-a opus acestei impozitări, dar a insistat că ar trebui să-i dăm „lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu“ (*Matei* 22:17–22). Ocazional, veți dori să oferiți mai mult decât această zeciuială, însă zeciuiala trebuie considerată un standard minim de dăruire pentru cuplurile care iau în serios principiile biblice.

Planificați să economisiți!

O altă implicație pentru alcătuirea biblică a bugetului este planificarea viitorului. „Omul chibzuit vede nenorocirea și se ascunde, dar cei proști merg înainte și sunt pedepsiți“ (*Proverbe* 22:3). În întreaga Scriptură, femeia sau bărbatul înțelept sunt cei care planifică din timp rezolvarea nevoilor familiei, ale

afacerii sau de altă natură (Luca 14:28–30). A planifica din timp înseamnă a face economii și investiții. Se vor ivi dificultăți neașteptate. Puteți fi siguri de asta. Prin urmare, un ispravnic chibzuit planifică din timp, economisind. Dacă nu reușiți să puneți bani deoparte, înseamnă că planificarea este deficitară.

Ar trebui să stabiliți de comun acord procentul pe care vreți să-l economisiți, însă ar trebui să economisiți o anumită sumă în mod regulat. Mulți consultanți financiari creștini sugerează că ar trebui alocați 10% pentru economii și investiții. Puteți opta pentru mai mult, rămâne la latitudinea voastră. Dacă puneți deoparte ce vă rămâne după ce achitați toate dărilor, nu veți reuși să economisiți. De ce să nu deveniți „principalii voștri creditori”? După ce dați zeciuiala, plătiți-vă pe voi înșivă, înainte să plătiți pe oricine altcineva.

Cuplul care economisește în mod regulat un procent din venituri nu doar că va avea un fond de rezervă în caz de urgență, dar va trăi totodată satisfacția oferită de o bună gestionare a banilor. Contrar părerii anumitor creștini, nu devii mai spiritual dacă cheltuiești tot ce câștigi. (Potrivit unora, acest lucru ar

trebui să exercite mai multă credință în Dumnezeu pentru a rezolva nevoile de urgență. După părerea mea, este pur și simplu o dovadă a unei proaste gestionări.) Economiiile regulate trebuie să facă parte din planul financiar al fiecărei familii.

Dacă dăruieți 10% lucrării Domnului și economisiți alți 10%, rămâneți cu 80% de împărțit între plata creditului ipotecar (sau a chiriei), încălzire, curent, telefon, apă, asigurări, mobilier, alimente, medicamente, haine, transport, educație, recreere, internet, ziare, reviste, cărți, cadouri ș.a. Voi decideți cum le veți distribui, dar nu uitați că sunteți doar niște ispravnici. Trebuie să-I acordați 100% credit lui Dumnezeu pentru resursele voastre. Ispravnicul nu-și poate îngădui luxul de a cheltui fără judecată. Cum puteți cheltui cel mai bine cei 80%?

Calitatea diferă, la fel și prețurile, chiar și pentru produse la fel de bune. Diferența o fac achizițiile înțelepte. În ciuda glumelor despre soțul care cheltuiește 5 dolari pe benzină pentru a merge la un hipermarket unde economisește 2 dolari, un cumpărător chibzuit poate face economii substanțiale. Astfel de cumpărături necesită timp și energie. Este

nevoie de efort și de multe cunoștințe, dar beneficiul va consta în niște bani în plus, care pot fi alocați pentru alte nevoi sau dorințe.

Soția mea și cu mine avem o procedură standard când vine acasă de la cumpărături. Nu o întreb niciodată cât a cheltuit, doar cât a economisit. Este mai plăcut așa. A stăpâni arta cumpărăturilor – inclusiv a achiziției inteligente de pe internet – merită efortul depus.

Înainte să închei subiectul planificării cheltuielilor, v-aș sugera să includeți în planurile voastre financiare o sumă pentru fiecare partener, pe care s-o folosească după bunul-plac, fără să dea socoteală pentru fiecare bănuț. Nu trebuie să fie o sumă mare, dar un soț trebuie să-și permită să-și cumpere o acadea fără să-i ceară soției sale 1 dolar.

Cumpără acum... plătește mult mai mult mai târziu

O altă problemă extrem de importantă care trebuie discutată de fiecare cuplu este cumpărarea pe credit. Dacă aș avea un steag de avertizare, l-aș flutura în acest moment. Presa urlă din toate părțile: „Cumpără acum, plătește mai târziu.” Ceea ce nu ne spune este că, dacă cumperi acum fără numerar, plătești mult mai mult

mai târziu. Rata dobânzilor la credite variază foarte mult. Unele sunt de 11, 12 sau 15%, dar multe ating 18 sau 21% sau chiar mai mult. Cuplurile trebuie să citească clauzele tipărite cu litere mici. Creditul este un privilegiu pentru care trebuie să plătești, iar costul nu este același pe toate planurile. Cardurile de credit sunt un mod de viață în societatea contemporană. Dacă sunt utilizate în mod responsabil, ele ne pot ajuta să ne păstrăm un istoric financiar și să avem un dosar de credit bun, care își poate dovedi utilitatea când depunem cerere pentru un împrumut ipotecar. Însă, pentru multe cupluri, cardul de credit le-a făcut să se numere printre membrii „Societății Nemulțumiților Financiar”. Cardul încurajează cumpărăturile impulsive și majoritatea dintre noi avem mai multe impulsuri decât ne permitem să le dăm curs. Un cuplu responsabil va folosi cardul de credit doar pentru achizițiile pe care și le poate permite. El nu va ceda pornirii de genul „cumpără acum, plătește mai târziu”. De ce folosim creditul? Pentru că ne dorim acum ceva ce nu putem plăti în acest moment. În cazul achiziționării unei case, se poate dovedi o mutare financiară inteligentă. Oricum trebuie să plătim chiria. Dacă alegem cu grijă locuința,

valoarea ei poate crește. Dacă avem bani pentru plata avansului și ne putem permite ratele lunare, o astfel de achiziție este una înțeleaptă. Pe de altă parte, majoritatea achizițiilor noastre nu-și apreciază valoarea. Valoarea lor începe să scadă din ziua în care le cumpărăm. Le cumpărăm înainte să ni le putem permite. Plătim prețul de achiziție, plus taxele de dobândă pentru credit, în timp ce articolul în sine continuă să se deprecieze. De ce? Pentru plăcerea de moment pe care o oferă obiectul respectiv. Așa că, întreb și eu, este aceasta o dovadă a unei gestionări responsabile?

Știu că există anumite „necesități” în societatea noastră, dar de ce ar ajunge un cuplu de tineri căsătoriți să creadă că trebuie să obțină din primul an de căsnicie ceea ce părinților lor le-a luat 30 de ani să acumuleze? De ce trebuie să obțineți acum cele mai mari și mai bune lucruri? Cu o astfel de filozofie, dispare bucuria aspirației și realizării. Obțineți totul dintr-odată. Bucuria este de scurtă durată și apoi veți petrece luni de chin încercând să achitați prețul plătit. De ce ați vrea să vă supuneți unei asemenea presiuni inutile?

„Necesitățile“ vieții sunt relativ puține. Nu mă împotrivesc aspirației după mai multe „lucruri“ și de mai bună calitate, dacă acestea sunt de bun folos, dar vă sugerez să trăiți în prezent, nu în viitor. Lăsați bucuriile viitoare pentru realizările viitoare. Bucurați-vă astăzi de ceea ce aveți astăzi.

Timp de mulți ani, eu și soția mea am practicat un mic joc pe care am început să-l adorăm. Se numea „Hai să vedem de câte lucruri nu avem nevoie, de care alții cred că nu se pot lipsi“. A început de nevoie, pe când eram în facultate, dar ne-a „prins“ și am continuat să-l jucăm.

Jocul funcționează în felul următor. Într-o seară de vineri sau sâmbătă, mergeți împreună într-un supermarket, să zicem, și plimbați-vă pe culoare, uitându-vă la orice vă captează privirea. Citiți etichetele, vorbiți despre cât de fascinant este un anumit obiect și apoi întoarceți-vă unul spre celălalt și spuneți: „Nu-i așa că-i grozav că noi nu avem nevoie de el!“ Apoi, în timp ce alții ies cu brațele încărcate, după formula standard, voi plecați ținându-vă de mână, încântați că nu aveți nevoie de „obiecte“ ca să fiți fericiți. Recomand cu tărie acest joc tuturor cuplurilor de tineri căsătoriți.

Permiteți-mi să clarific lucrurile. Nu vă sugerez să nu cumpărați nimic pe credit. Vă sugerez să precedați astfel de achiziții cu rugăciuni, discuții și, dacă este nevoie, cu sfatul unui consilier financiar de încredere. Dacă ar fi făcut acești pași, multe cupluri creștine care sunt astăzi înrobite financiar ar păși pe stradă ca niște oameni liberi. Nu cred că Dumnezeu își dorește pentru copiii Săi să cunoască robia. În zilele noastre, mulți oameni trăiesc într-o astfel de robie din cauza achizițiilor nechibzuite pe datorie.

Sporiți-vă bugetul fiind creativi

O altă implicație practică a adevărului biblic despre problemele financiare are de-a face cu abilitatea noastră creativă. Muzeele artistice și industriale de pe tot globul sunt o mărturie tăcută, dar vizuală, a acestei creativități. Suntem făcuți după chipul Dumnezeului care creează, iar noi, ca purtători ai imaginii Lui, avem un imens potențial creativ. Cuplul creștin care își va canaliza această creativitate către nevoile financiare va da peste importante valori. Meșteșugurile creative, cum ar fi croitoria, recondiționarea mobilierului vechi, reciclarea deșeurilor și așa mai departe, pot face minuni pentru un buget. Folosirea capacităților

creative poate conduce totodată la producerea unor articole comercializabile, aducătoare de venituri suplimentare, și există multe site-uri unde acestea pot fi vândute.

Cuplul creștin care își va canaliza această creativitate către nevoile financiare va da peste importante valori.

În urmă cu câțiva ani, am dus un grup de studenți la Chiapas, cel mai sudic stat mexican, în vizită la Tabăra din Junglă a Wycliffe Bible Translators^{**}. Aici am observat că misionarii erau instruiți în tehnicile de supraviețuire în mediul tropical. Aceștia învățau cum să construiască locuințe, cuptoare, scaune, paturi, folosind doar materiale disponibile în junglă. M-am gândit de multe ori la această experiență. Dacă un cuplu obișnuit din Statele Unite și-ar stimula asemănător creativitatea, câte ar putea realiza? Nu spun că ar trebui să vă construiți singuri casele; vă sugerez să vă folosești creativitatea pentru a face bine – vouă și celorlalți.

Echipa banilor

Se naște acum întrebarea: „Cine va ține contabilitatea?” După părerea mea, un cuplu ar trebui

să decidă în mod clar cine va plăti facturile și va efectua operațiunile bancare online, va urmări investițiile și va analiza dacă fondurile sunt cheltuite conform planului stabilit împreună. Această persoană poate fi ori soțul, ori soția. Fiindcă sunteți o echipă, de ce nu s-ar ocupa de asta persoana cea mai calificată dintre voi doi? De regulă, în timpul discuțiilor financiare amănunțite, va reieși limpede cine este cea mai potrivită persoană pentru aceste sarcini. La începutul mariajului unui cuplu de tineri pe care îi cunosc personal, soțul era cel care ținea contabilitatea, dar în scurt timp și-au dat seama că soția este mult mai potrivită pentru asemenea lucruri – iar soțul s-a simțit ușurat când a predat responsabilitatea!

Asta nu înseamnă că persoana responsabilă de contabilitate este cea care ia deciziile financiare. Acestea ar trebui luate în echipă. Contabilul nu trebuie să rămână o veșnicie contabil. Dintr-un motiv sau altul, după o jumătate de an de căsătorie, s-ar putea să ajungeți la concluzia că este mult mai înțelept ca celălalt partener să țină contabilitatea. Este căsnicia voastră și voi sunteți responsabili de exploatarea la maximum a propriilor resurse.

Asigurați-vă însă că persoana care nu ține contabilitatea știe cum decurge acest proces și are informații complete despre conturile de cheltuieli și economii și despre investiții. Acesta este un mod înțelept de gestionare a banilor, ținând cont de faptul că unul dintre voi va muri probabil înaintea celuilalt. Isprăvnicia creștină pretinde să fiți realiști.

În încheiere

Dacă nu uitați că sunteți o echipă și, în consecință, lucrați în echipă – respectând îndrumările biblice discutate în acest capitol, solicitând, la nevoie, ajutor practic și convenind asupra deciziilor financiare –, veți descoperi că banii vă sunt un slujitor credincios. Dacă însă veți ignora principiile biblice și veți „face după cum vă vine“, veți ajunge în scurt timp în acea criză financiară care a devenit un stil de viață pentru mii de cupluri creștine. Dacă resimțiți în prezent chinurile crizei, este momentul pentru o schimbare radicală – astăzi. Există o cale de salvare. Dacă nu puteți gândi suficient de limpede încât să rezolvați problema, atunci, cu orice preț, cereți ajutorul bancherului din localitate sau al unui prieten creștin, priceput la chestiunile financiare. Nu îngăduiți ca, în continuare,

banii să vă îngreuneze drumul alături de Dumnezeu – ci folosiți-i ca mijloc de atingere a scopului, de a-L servi și a vă îmbunătăți viața alături de El.

A fi o echipă financiară unită nu înseamnă, desigur, că veți avea în mod garantat o căsnicie de vis. Totuși, este un element important al unui mariaj sănătos. La urma urmei, uniunea și unitatea – cu Dumnezeu și cu celălalt partener – marchează o căsnicie împlinită și înzestrată cu o menire. Găsiți această unitate în comunicare, în luarea deciziilor, în exprimarea sexuală, pe plan financiar și pe cel al îndatoririlor zilnice și veți descoperi, în scurt timp, că aveți căsnicia pe care v-ați dorit-o dintotdeauna.

E RÂNDUL VOSTRU
(de completat împreună)

1. *Evaluați-vă statutul financiar. Păstrați timp de o lună un registru detaliat al modului în care vă cheltuiți banii. La sfârșitul lunii, faceți o listă pe categorii și notați suma cheltuită pentru fiecare articol. Adăugați la această listă suma lunară aferentă tuturor plăților semestriale sau anuale pe care le aveți, cum ar fi asigurarea auto. Veți obține astfel un tablou realist al cheltuielilor voastre prin comparație cu veniturile (includeți cheltuielile neprevăzute).*
2. *Dăruți cel puțin 10% din venituri lucrării Domnului? Sunteți de acord că așa s-ar cuveni?*
3. *Alocați cel puțin 10% din venituri unui plan de investiții sau într-un cont de economii? Sunteți de acord că așa s-ar cuveni?*
4. *Elaborați un plan lunar prin care să oferiți primii 10% Domnului, următorii 10% vouă înșivă (economii) și împărțiți restul de 80% pentru celelalte cheltuieli. (Dacă sunteți îngropați în datorii, acest lucru ar putea presupune refinanțarea unei părți din datorie sau contractarea unui nou împrumut bancar pentru a acoperi datoriile existente, obținând astfel niște rate lunare mai mici.)*

5. *Discutați cele de mai sus între voi și căutați să ajungeți la un acord de respectare a unui astfel de plan. Dacă nu-l puteți elabora singuri, apălați la un consultant financiar creștin pentru ajutor.*
 6. *Discutați între voi despre rolul cardurilor de credit în planul vostru financiar. Încercați să ajungeți la un acord în privința funcției lor.*
 7. *Sunteți de acord ca niciunul dintre voi să nu poată face o achiziție importantă fără consultarea celuilalt? Stabiliți valoarea în bani a unei „achiziții importante” (50 de dolari, de exemplu).*
 8. *Vă simțiți liberi din punct de vedere financiar? Dacă nu, ce veți face pentru a schimba situația? Discutați între voi și luați imediat măsuri.*
-

Note:

* Termenul „Mamona” provine din aramaică (limbă semitică vorbită de Iisus), pe filieră greco-latină (greaca, limba Noului Testament; latina, limba Bibliei Vulgata, care a cunoscut o largă răspândire în Evul Mediu). Înseamnă *bogăție* și s-a impus inclusiv în traduceri românești ale Bibliei, ajungând să ilustreze o zeitate sau un demon al bogăției nemăsurate. (N. trad.)

** Wycliffe Bible Translators, organizație înființată în 1942, care are ca scop traducerea Bibliei în toate limbile și dialectele pământului. (*N. trad.*)

Epilog

N-am întâlnit niciodată doi parteneri care să se fi căsătorit cu gândul să se facă unul pe celălalt nefericiți. Majoritatea oamenilor își doresc să aibă un partener iubitor, înțelegător, de nădejde. Sunt convins că cel mai rapid mod de a avea o astfel de pereche este să deveniți, la rândul vostru, parteneri iubitori, înțelegători și de nădejde.

Dacă soțul/soția ta va citi aceste capitole împreună cu tine și veți completa și discuta sarcinile împreună, cred că veți descoperi căsnicia mult visată. Dacă partenerii voștri nu sunt dispuși să facă asta, sper să aplicați totuși aceste concepte în viețile voastre. Lucrați la dezvoltarea unei atitudini pozitive, care să se manifeste prin cuvinte și acțiuni pline de iubire. Îngăduindu-I lui Dumnezeu să lucreze în inimile voastre, veți deveni un instrument de influență pozitivă asupra partenerilor.

Progresul conjugal presupune timp și efort, dar începe cu primul pas. Sper ca această carte să vă ajute să faceți

acest prim pas. Dacă vi se va părea utilă, împărtășiți învățăturile din aceste pagini cu prietenii voștri, care visează la rândul lor la o căsnicie fericită. Deși nu am timpul necesar să răspund personal la fiecare întrebare, m-aș bucura să aflu despre călătoria voastră către căsnicia mult visată, pe site-ul www.garychapman.org.

Resurse

Comunicare/apropiere

Cărți

Carder, Dave, *Close Calls: What Adulterers Want You to Know about Protecting Your Marriage*, Moody, Chicago, 2008. Protejează-ți căsnicia identificând capcanele înainte să cazi în ele. Descoperă problemele legate de familia din care provii, recunoaște profilul unui partener periculos și identifică momentele în care poți fi vulnerabil la infidelitate.

Chapman, Gary, *Desperate Marriages: Moving toward Hope and Healing in Your Relationship*, Northfield, Chicago, 2008. Dacă ai o căsnicie cu probleme, nu renunța. Poți învăța cum să recunoști blocajele, să-ți asumi responsabilitatea pentru propriile gânduri și acțiuni și să faci alegeri cu un impact de durată asupra ta și a partenerului de viață.

———, *Happily Ever After*, Tyndale, Carol Stream, Illinois, 2011. Toate cuplurile au propriile neînțelegeri. De prea multe ori însă, atunci când ne certăm, scopul nostru nu este să resolvăm conflictul de moment, ci să câștigăm confruntarea. Căsătoriile reușite se întemeiază pe

prietenie, nu pe certuri câștigate. Gary Chapman le oferă cuplurilor un model simplu pentru obținerea unor soluții cu câștiguri de ambele părți în conflictele de zi cu zi.

———, *Cele cinci limbaje ale iubirii. Cum să-i arăți partenerului că ești implicat trup și suflet în relație*, ed. a VI-a revizuită, trad. Irina-Margareta Nistor, Curtea Veche Publishing, București, 2019. Cartea de căpătâi a doctorului Chapman despre cum să-ți manifesti dragostea folosind limbajul iubirii cel mai potrivit pentru soțul/soția ta: declarațiile, timpul în doi, darurile, serviciile, contactul fizic.

———, *Cele patru anotimpuri ale căsniciei. Înțelegerea și discutarea ciclurilor în continuă schimbare din căsnicie*, trad. Marcel Budea, Imago Dei, Oradea, 2010. Căsătoriile se află într-o stare permanentă de tranziție, trecând de la un anotimp la altul. Fiecare anotimp își are potențialul său de sănătate emoțională, fericire și provocări. Această carte descrie anotimpurile recurente ale căsniciei, te ajută să identifici anotimpul vostru și îți arată cum să-ți îmbunătățești mariajul în toate anotimpurile.

———, *Acum vorbim aceeași limbă. Învăță să comunici sincer pentru a te bucura de o căsnicie puternică*, trad. Florica Sărăcuț, Metanoia, Oradea, 2010. Atunci când oferiți loialitate, iertare, empatie și dăruire în rezolvarea conflictelor, nu doar că veți avea o căsnicie mai fericită, ci vă veți încuraja reciproc în dezvoltarea spirituală.

Chapman, Gary și Jennifer Thomas, *When Sorry Isn't Enough: Making Things Right with Those You Love*, Northfield, Chicago, 2013. Uneori, nu rezolvi nimic dacă

spui „Îmi pare rău“. Acest studiu inovator al modului în care ne cerem scuze dezvăluie că voința nu este de ajuns – trebuie să știi și cum. Ajutându-te să identifici limbajele iertării, această carte îți deschide drumul spre vindecarea și menținerea relației tale.

Eggerichs, Emerson, *Dragoste și respect. Dragostea – ceea ce-și dorește ea cel mai mult; Respectul – ceea ce el are nevoie cu disperare*, Kerigma, Oradea, 2007. E simplu: soția trebuie să se simtă iubită și soțul trebuie să se simtă respectat. Acest bestseller explică și oferă modalități practice de manifestare a dragostei și respectului.

Feldhahn, Shaunti, *Doar pentru ea. Ce ar trebui să știe o femeie despre viața interioară a bărbatului*, trad. Georgeta Rarinca, Aqua Forte, Cluj-Napoca, 2007. Sfaturi pentru femeile care doresc să-și înțeleagă soții și să le ofere sprijinul iubitor pe care și-l doresc și de care au nevoie bărbații moderni.

Feldhahn, Shaunti și Jeff Feldhahn, *Doar pentru el. Ghid direct către harta lăuntrică a femeii*, trad. Mihaela Ursa, Aqua Forte, Cluj-Napoca, 2007. Sunt oare femeile chiar atât de complicate și imposibil de înțeles? Această carte demonstrează că femeile sunt, de fapt, ușor de mulțumit odată ce le-ai înțeles nevoile.

Harley Jr., Willard, *Nevoile lui, nevoile ei. Secretele unei relații de cuplu durabile*, trad. Dorina Oprea, Amaltea, București, 2014. În acest bestseller, terapeutul conjugal Willard Harley identifică cele mai importante zece nevoi

ale soților și soțiilor și arată cum pot fi satisfăcute acestea în căsnicie. Volumul este continuat de *His Needs, Her Needs for Parents: Keeping Romance Alive* (Revell, 2003).

Keller, Timothy, *Sensul căsniciei. Cum să faci față aspectelor complexe ale relațiilor conjugale cu înțelepciunea lui Dumnezeu*, Kerigma, Oradea, 2016. Urmărind să scrie o carte despre căsnicie, care să fie relevantă pentru orice vârstă și stadiu de viață, autorul, ajutat de observațiile utile ale soției sale, încearcă să abordeze o parte dintre concepțiile greșite larg răspândite și dintre misterele căsniciei, oferind instrucțiuni biblice despre cum arată o căsnicie fericită.

Kendrick, Alex și Stephen Kendrick, *Provocarea dragostei*, Kerigma, Oradea, 2009. Inclusă în cunoscutul film *Fireproof* (*Furtuna de foc*), *Provocarea dragostei* este un angajament devoțional de 40 de zile, care include un principiu biblic și o „provocare” zilnică. Atunci când soțul sau soția se gândește „Nu o (îl) mai iubesc”, acest lucru s-ar putea datora faptului că el/ea nu înțelege iubirea. *Provocarea dragostei* te va face să îți iubești din nou partenerul, învățându-te totodată ce înseamnă dragostea adevărată. Consultă de asemenea *Fireproof Your Marriage Couple's Kit* de Jennifer Dion (Outreach, Inc., 2008).

Parker Jr., Johnny C., *Renovating Your Marriage Room by Room*, Moody, Chicago, 2012. După încheierea lunii de miere, majoritatea cuplurilor descoperă că mariajul nu este așa cum s-au așteptat. Folosind instrumentul suprem,

Cuvântul lui Dumnezeu, dr. Parker vă va plimba prin fiecare cameră a căsniciei voastre și vă va încuraja să începeți lucrările de renovare a lor.

Thomas, Gary, *Căsătorie sfântă*, Kerigma, Oradea, 2007.

Principala intenție a lui Dumnezeu pentru căsnicia voastră nu este să vă facă fericiți, ci să vă facă sfinți. Autorul analizează modul în care Dumnezeu folosește căsnicia pentru a ne învăța ce înseamnă respectul, a ne dezvolta viața de rugăciune, a ne dezvălui păcatele, a întări perseverența, a dezvolta un spirit iertător și multe altele.

Site-uri

2Becoming1.com: Conține multe resurse, inclusiv cartea și caietul de lucru *Two Becoming One* concepute de experții conjugali Don și Sally Meredith. Învăța să integrezi laturile practice și spirituale ale căsătoriei.

5LoveLanguages.com: Sfaturi și resurse din partea renumitului în întreaga lume autor, vorbitor și terapeut dr. Gary Chapman. Include, de asemenea, un instrument de 30 de secunde pentru stabilirea propriului limbaj al iubirii.

FamilyLife.com: Articole și sfaturi practice despre îmbunătățirea unei căsnicii sănătoase, vindecarea problemelor, romantism și sex, dezvoltarea spirituală și chiar despre sărbători și ocazii speciale.

FocusontheFamily.com: O mulțime de resurse din numeroase domenii și chestiuni legate de căsnicie și viața de familie.

MarriagePartnership.com: Acest site conține numeroase articole practice cu perspectivă biblică despre problemele conjugale.

MoneyandMarriage.org: Acest site este plin de resurse despre importanta legătură dintre bani și căsnicie.

Bani

Cărți

Blue, Ron și Jeremy White, *The New Master Your Money: A Step-by-Step Plan for Gaining and Enjoying Financial Freedom*, Moody, Chicago, 2004; de asemenea, „The New Master Your Money Workbook: A Ten-Week Program”. Dacă îți faci griji financiare, îți bagi nasul în economii ca să plătești facturile sau ești incapabil să respecti un buget, această carte este dătătoare de speranță. Cu ajutorul acestei resurse practice, identifică și creează-ți obiective financiare de scurtă sau lungă durată.

Dayton, Howard, *Free and Clear: God's Roadmap to Debt-Free Living*, Moody, Chicago, 2006. Deși datoria a devenit un mod de viață pentru milioane de oameni, aceasta generează stres și complică căsniciile. Descoperă sfaturile biblice practice de gestionare a banilor, care îți vor reda sănătatea financiară și îți vor reîmprospăta spiritul. Da, libertatea și claritatea sunt posibile!

———, *Money and Marriage God's Way*, Moody, Chicago, 2009. Banii sunt o parte importantă a vieții, însă, de prea multe ori, o sursă de stres pentru cupluri. Învățați care

sunt elementele fundamentale pe plan conjugal și financiar și cum să deveniți mai apropiați, lucrând împreună la aceste aspecte.

———, *Your Money Map: A 7-Step Guide to True Financial Freedom*, Moody, Chicago, 2006. Conține etapele realiste și instrumentele necesare pentru a urma cele șapte destinații de pe harta banilor, descriind principiile de funcționare, indiferent de nivelul financiar pe care te situezi.

Jenkins, Lee, *Lee Jenkins on Money: Real Solutions to Financial Challenges*, Moody, Chicago, 2009. Pe baza întrebărilor adresate în timpul seminarelor financiare prezentate de el, expertul Lee Jenkins răspunde chestiunilor financiare de zi cu zi ale majorității cuplurilor. Este o referință valoroasă, pe care trebuie s-o ai la îndemână.

Kay, Ellie, *Half-Price Living: Secrets to Living Well on One Income*, Moody, Chicago, 2007. Dacă, din propria voință sau de nevoie, familia voastră trăiește dintr-un singur venit, această carte, scrisă de America's Family Financial Expert™, vă oferă o sumedenie de idei despre cum să trăiți cu mai puțini bani și cum să puneți bazele unei afaceri la domiciliu, construită în jurul vieții de familie.

Kay, Ellie, *A Tip a Day with Ellie Kay: 12 Months' Worth of Money-Saving Ideas*, Moody, Chicago, 2008. Sfaturi practice, creative despre cum să economisești bani prin orice mijloace, de la cumpărături și îmbrăcăminte la asigurări și vacanțe.

Ramsey, Dave, *The Money Answer Book: Quick Answers to Everyday Financial Questions*, Thomas Nelson, Nashville, 2005. Cunoscutul expert financiar Dave Ramsey vă răspunde la întrebări.

Site-uri

Crown.org: Resurse despre fiecare aspect al gestionării financiare, inclusiv despre reducerea datoriilor, investiții, principiile financiare biblice și informații despre instructorii financiari Crown din zona ta.

DaveRamsey.com: Oferă numeroase resurse și informații despre cursurile Financial Peace University, care explică metodele lui Dave Ramsey pentru plata tuturor datoriilor și oferă cunoștințe și instrumente pentru schimbarea comportamentului financiar și diminuarea stresului cauzat de problemele financiare.

GoodSenseMinistry.com: Informații oferite de Asociația Willow Creek pentru studiu individual și materiale adecvate despre principiile financiare biblice pentru instruirea/predarea în cadrul grupurilor bisericești.

KingdomAdvisors.org: Un site care te va ajuta să-ți găsești un consilier financiar care să-ți ofere îndrumare din perspectivă biblică.

Mint.com: Un instrument de bază, gratuit de analizare a bugetului, care te va ajuta să observi destinația fiecărui ban cheltuit. Mint are, de asemenea, o aplicație mobilă pentru ca alcătuirea bugetului să fie mai confortabilă și mai accesibilă.

MoneyandMarriage.org: Numeroase resurse despre importanta legătură dintre sănătatea financiară și cea conjugală și multe alte informații. De asemenea, disponibil pe site: profilul identitar al Hărții Financiare.

Quicken.com: Quicken este un program ușor de folosit de alcătuire a bugetului, care se conectează la banca (băncile) tale, îți ordonează cheltuielile pe categorii și stabilește un buget realist în funcție de veniturile, datoriile și istoricul cheltuielilor.

Intimitate sexuală

Chapman, Gary, *Happily Ever After*, Tyndale, Carol Stream, Illinois, 2011. Există vreo diferență între „Hai să facem sex?” și „Hai să facem dragoste?”? Ba bine că nu! Sexul înseamnă contopirea trupurilor, dar dragostea înseamnă contopirea sufletelor. Sexul fără iubire nu va fi niciodată satisfăcător, dar sexul rezultat din iubire va duce căsnicia la un cu totul alt nivel de satisfacție. Învăță mai întâi cum să iubești și apoi să experimentezi o satisfacție sexuală mai mare.

Leman, Kevin, *Turn Up the Heat: A Couples Guide to Sexual Intimacy*, Revell, Grand Rapids, 2009. Chiar și persoanele căsătorite au întrebări despre sex, dar nu știu întotdeauna cui să le adreseze. În acest volum, autorul cărții *Partituri pentru dormitor* răspunde întrebărilor obișnuite despre sex și intimitate.

Rosberg, Gary și Barbara Rosberg, *The 5 Sex Needs of Men and Women*, Tyndale, Carol Stream, Illinois, 2007. Soții Rosberg explică cele mai profunde cinci nevoi sexuale ale

bărbaților și femeilor, cum să răspunzi nevoilor soțului/soției și de ce trebuie reinterpretată Regula de Aur atunci când vine vorba despre sex. Ei discută despre problemele cauzate de nevoile nesatisfăcute și modul de satisfacere a acestora.

Wheat, Ed și Gaye Wheat, *Viața intimă în căsnicia creștină. Tehnica raporturilor sexuale și împlinirea sexuală în căsnicia creștină*,

ed. a II-a, trad. Virgil Titarenco, Cartea creștină, Oradea, 2005. Această lucrare clasică despre sexul în cadrul căsniciei creștine este una de referință, ușor de citit, care încurajează cu blândețe cuplurile să își transforme relația sexuală în acea experiență satisfăcătoare care ar trebui să fie. Este un manual complex despre sex pentru creștinii practicanți, însoțit de sfaturi de bază, ilustrații și discuții sincere despre toate fațetele sexualității umane.

Resurse devoționale

Există numeroase resurse devoționale de calitate pentru indivizi, cupluri și familii. Iată doar câteva exemple:

Chapman, Gary și Ramon Presson, *101 Conversation Starters for Couples and 101 Conversation Starters for Families*, Northfield, Chicago, 2002.

Chapman, Gary, *The Love Languages Devotional Bible*, Moody, Chicago, 2012. Această Biblie devoțională folosește revoluționarele concepte ale doctorului Gary

Chapman despre limbajele iubirii și le transpune într-un format religios, care te va ajuta să le aplici în viața ta cotidiană.

Dobson, James și Shirley Dobson, *Night Light: A Devotional for Couples*, Tyndale, Carol Stream, Illinois, 2008.

Rosberg, Gary și Barbara Rosberg, *Renewing Your Love: Devotions for Couples*, Tyndale, Carol Stream, Illinois, 2003.

Sartor, Toni și Pamela McQuade, *365 Daily Devotions for Couples: Inspiration for the Marriage You've Always Wanted*, Barbour, Grand Rapids, 2007.